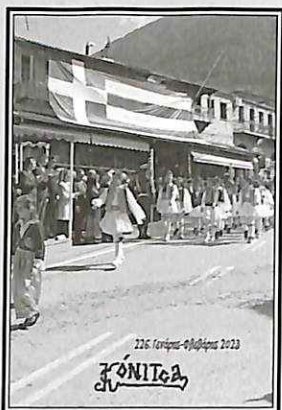

226. Γενάρης-Φλεβάρης 2023

ΚΟΝΙΤΕΑ

226. Γενάρης-Φλεβάρης 2023

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ

«Σύλλογος Φίλων Περιοδικού
ΚΟΝΙΤΣΑ»

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

και Υπεύθυνος κατά Νόμο:

Σωτήρης Τουφίδης

Κόνιτσα 44.100

Τηλ. - fax. 26550 22212

Κιν. 6979 138 737

periodiko-konitsa@hotmail.com

Συντάσσεται από Επιτροπή:

Ανδρέου Ηλίας

Τουφίδης Σωτήρης

Τσιάνγκης Ίκαρος

Ετήσια συνδρομή:

Εσωτερικού 20 Ευρώ,

Εξωτερικού 40 Ευρώ ή 50 Δολ.

Αλληλογραφία - Συνδρομές

στον υπεύθυνο Σ. Τουφίδη

ή

Τρ. Πειραιώς: 6302-010076-607

IBAN: GR 32 0171 3020 0063 0201 0076 607

ΚΟΝΙΤΣΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΟΛΗΣ
ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Περίοδος Τρίτη • Τεύχος 226 Γενάρης-Φλεβάρης 2023 • Euro 3

Π ε ρ ι ε χ ό μ ε ν α

Σελ.

1	110 χρόνια από την απελευθέρωση της Κόνιτσας
3	Απελευθέρωση Κόνιτσας, Αν. Ευθυρίου
15	Πληθυσμός οικισμών Επαρχίας Κόνιτσας, Χ. Γκούτου
17	Φωτογραφικό πανόραμα
34	Απεβίωσε ο τέως βασιλιάς
35	Η Κόνιτσα και το Λεσκοβίκι
39	Η συνθήκη των Σεβρών, Η. Ανδρέου
40	Αλησμόνητες πατρίδες, Η. Ανδρέου
41	Πως τα κατάφερε ο Βενιζέλος, Η. Ανδρέου
44	Τα Ελευθέρια Ιωαννίνων, Σωκ. Οικονόμου
45	Αντίσταση στην Κακαβιά, Δ. Ζιακόπουλου
47	Η διαφθορά και η αθέμιτη συναλλαγή, Χρ. Ζάνη
48	Εν όψη εκλογών
49	Εύθυμα και σοβαρά, Μ. Σπηλιόπουλου
52	Πασχαλιάτικες αναμνήσεις, Αρετής Γραμμόζη
54	Παροιμίες-γινωμικά, Σωτ. Τουφίδη
57	Από τον Δήμο
59	Από το Γ.Ε.Λ. Κόνιτσας
63	Δημ. Βιβλιοθήκη Κόνιτσας
65	Άλλο πολυκατοικία..., Η. Ανδρέου
67	Γνήσιοι Παλαιοσελλίται, Π. Γρέντζιος
69	Κρεμασμένα δάκρυα, Φωτ. Γιαννούχου
71	Προμήθεια εξοπλισμού στο Κ.Υ.Κ., Θ. Κίτσιου
73	Ξεχασμένη γέφυρα, Σωτ. Τουφίδη
74	Ευθυμολόγημα, Σωκ. Οικονόμου
74	Ποιός να μου το 'λεγε, Δ. Δημητριάδη
75	Σχόλια - Ειδήσεις - Κοινωνικά

ΓΡΑΦΙΚΕΣ ΤΕΧΝΕΣ - ΕΚΔΟΣΕΙΣ

ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ

Γαριβάλδη 10
45221 Ιωάννινα
τηλ. 26510 77358
e_theodo@otenet.gr

Κόνιτσα

110 χρόνια από την απελευθέρωση της Κόνιτσας

Με ιδιαίτερη λαμπρότητα γιορτάστηκαν τα 110 χρόνια απελευθέρωσης της Κόνιτσας και της περιοχής μας από την Οθωμανική σκλαβιά.

Οι εκδηλώσεις άρχισαν από τις 23/2 στην αίθουσα του Δημαρχείου. Μετά τη σύντομη ομιλία από την φιλόλογο και υπάλληλο του Δήμου Γιάννα Νίκου, η οποία ήταν και η συντονίστρια της εκδήλωσης, απήνθυνα χαιρετισμούς. Ο Δήμαρχος και ο υφυπουργός κ. Οικονόμου και ο κ. Αμυράς που παραβρέθηκαν στην γιορτή. Κατόπιν ξεκίνησε το μουσικό πρόγραμμα από την Φιλοαρμονική του Δήμου Κόνιτσας "Ελευθέριος Χ. Παγγές" υπό την διεύθυνση του μαέστρου Χρ. Γεωργάνου και τη Μικτή χορωδία του Δήμου υπό την καλλιτεχνική διεύθυνση του μουσικού Γιάννη Γαλίτη.

Οι μαθητές του Γενικού Λυκείου Κόνιτσας έκαναν μια εκτενή αναδρομή στην ιστορία του σχολείου από το 1914 μέχρι σήμερα με ιδιαίτερη αναφορά στον ευεργέτη αείμνηστο Κ. Ρούση δωρητή του οικοπέδου για την ανέγερση του σχολείου.

Κατόπιν αντιπροσωπεία μαθητών και εκπαιδευτικών από το Περιφερειακό Λύκειο Αποστόλου Λουκά Κολοσσίου Λεμεσού παρουσίασε ένα εξαιρετικό πρόγραμμα με δρώμενα παραδοσιακούς χορούς και τραγούδια, μέσα σε μια

συγκινητική ατμόσφαιρα.

Η κατάμεστη αίθουσα δονήθηκε από το χειροκρότημα του κόσμου για τους αδελφούς μας Κυπρίους.

Να σημειώσουμε ότι το Λύκειο από την Κύπρο ταξίδεψε στην πόλη μας για την αδελφοποίηση με το ΓΕΛ Κόνιτσας και με την ευκαιρία αυτή έκανε την παρουσίαση στις εκδηλώσεις για την απελευθέρωση. Στους λόγους, Δημάρχου και Λυκειάρχη ειπώθηκε ότι στο μέλλον, αντιπροσωπεία και από το δικό μας Λύκειο, θα ανταποδώσει την επίσκεψη στην Κύπρο. Η εκδήλωση έκλεισε με χορούς της Κόνιτσας από τον Χορευτικό Όμιλο Κόνιτσας.

Την Παρασκευή 24 Φεβρουαρίου τελέστηκε Αρχιερατική Θεία Λειτουργία και Δοξολογία στον Ιερό Ναό του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού χοροστατούντος του Μητροπολίτου Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης κ.κ.Ανδρέα. Στη συνέχεια επιμνημόσυνη δέηση και κατάθεση στεφάνων στο μνημείο των ηρώων στη θέση Αη Γιάννης, όπου το 1913 έγινε η υποδοχή των αγωνιστών της απελευθέρωσης της Κόνιτσας από τον οθωμανικό ζυγό με επικεφαλής τον λοχαγό Δημήτριο Παπανικολάου, διοικητή του 1ου Τάγματος του 22ου Σώματος Πεζικού, ο οποίος είχε νικήσει τον Τζαβίτ πασά.

Ακολούθησε εκδήλωση στην αίθουσα τελετών του Δημαρχείου, όπου απηύθυ-

ναν χαιρετισμό ο Δήμαρχος Κόνιτσας Νικόλαος Εξάρχου, ο Πρόεδρος της Βουλής Κωνσταντίνος Τσοούλας, ο Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη Ελευθέριος Οικονόμου, ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Γεώργιος Αμυράς, η σύζυγος του Πρωθυπουργού Μαρέβα Γκραμπόφσκι Μητσοτάκη, η Διευθύντρια του Περιφερειακού Λυκείου Αποστόλου Λουκά Κολοσσίου Μαρία Θεοφάνους, που ευχαρίστησε το Δήμο Κόνιτσας για τη φιλοξενία και ο Μητροπολίτης Δρυϊνουπόλεως Πωγωνιανής και Κονίτσης Ανδρέας. Ο Δήμαρχος τους πρόσφερε αναμνηστικά δώρα εκφράζοντας τις ευχαριστίες του για την τιμητική παρουσία τους.

Χαιρετισμό στην εκδήλωση απέστειλε ο Βουλευτής Ιωαννίνων Σταύρος Καλογιάννης, που λόγω ανειλημμένων υποχρεώσεων δεν κατέστη εφικτό να παρευρεθεί.

Τον πανηγυρικό της ημέρας εκφώνη-

σε η κυρία Μαρούλα Παπαευσταθίου Τσάγκα, Διδάκτωρ Ιστορίας, Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου φιλολόγων του Περιφερειακού Κέντρου Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού (ΠΕ.Κ.Ε.Σ.) Ηπείρου με θέμα: «Ιστορικές σελίδες από την Απελευθέρωση των Ιωαννίνων και της Κόνιτσας», ενώ οι μαθητές του Περιφερειακού Λυκείου Αποστόλου Λουκά Κολοσσίου Κύπρου παρουσίασαν ένα μικρής διάρκειας μουσικό πρόγραμμα. Οι εκδηλώσεις ολοκληρώθηκαν με τη μαθητική και στρατιωτική παρέλαση ενώπιον των επισήμων, στην οποία συμμετείχε μπάντα του Στρατού, της Αστυνομίας, καθώς και τμήματα δοκίμων Αξιωματικών της Σ.Α.Ε.Α.

Στην εξέδρα των επισήμων παρευρίσκονταν όλοι οι προαναφερθέντες που τίμησαν την επετειακή εκδήλωση. (βλ. φωτογραφίες)

ΠΩΣ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΘΗΚΕ Η ΚΟΝΙΤΣΑ ΚΑΙ Η ΕΠΑΡΧΙΑ ΑΠΟ ΤΟΝ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΖΥΓΟ

(Σελίδες από την Ιστορία της Κόνιτσας)

(Αναδημοσίευση από το βιβλίο "ΚΟΝΙΤΣΑ, 100 Χρόνια Ελευθερίας 24/2/1913-24/2/2013")

Από το βιβλίο του ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

Η Κόνιτσα, λόγω της γεωγραφικής της θέσεως και της γεινιάσεώς της με τη Βόρειο Ήπειρο, τη φοβερή αυτή αιμοδότηρια του Τουρκικού στρατού, απελευθερώθηκε σχεδόν τελευταία απ' όλες τις άλλες πόλεις της Ηπείρου, κατά την 24η Φεβρουαρίου 1913. Για να ελευθερωθεί όμως, προηγήθηκαν αρκετοί αγώνες, τους οποίους διεξήγαγον τόσο ο Ελληνικός Στρατός και τα ανταρτικά σώματα, όσον και οι κάτοικοι των γύρω χωριών και υπέφερε όχι ολίγα και η ίδια η πόλη από τα σίφη των εχθρών που την κατέκλυσαν.

Μετά την τελευταία ήττα του στην Κορυτσά (6.12.1912), εδώ στην Κόνιτσα κατέφυγε τελικώς ο περιβόητος Τζαβίτ Πασιάς με τα υπολείμματα του στρατού του, δύο χιλιάδες περίπου ελεεινών και πειναλέων στρατιωτών, τους οποίους εγκατέστησε μέσα στην πόλη. Τοποθέτησε και 3-4 κανόνια που διέθετε ακόμη κάτω από την πλατεία και εν συνεχεία άρχισε να απειλή και να εκβιάζει τους κατοίκους, και ιδίως τους Χριστιανούς, να του φέρουν τρόφιμα.

Εδώ κατέφυγε επίσης και εγκατέστησε την έδρα του και ο τρομερός και απαίσιος Μπεκήρ αγάς, αφού κατελήφθησαν τα Γρεβενά, που ήταν η ιδιαίτερη πατρίδα του, και όλη η Μακεδονία από τον Ελληνικό Στρατό και απ' εδώ εξορμούσε και κατέστρεφε τα χωριά της Ηπείρου, και κυρίως του Ζαγορίου, λεηλατώντας, σφάζοντας, καίγοντας, και μη σεβόμενος ούτε τους ιερούς ναούς και τα ιερά άμφια, σκεύη και εικόνες.

Έδρευναν τότε στην Κόνιτσα και ο περίφημος Μουχτάραγας ή Μουχτάρ-μπης Σεβράνης, ο παλαιός διώκτης των Λεωνίδα και Νταβέλη με 250-300 άνδρες, ο Μπίμπασης Αχμέτ βέης με το τάγμα του, καθώς και οι Κυρήμ, Ιζέτ και Τζιαφέρ Τσιουσέδες με τα αποσπάσματά των. Όλος αυτός ο Τουρκικός στρατός, που έφθανε ή ξεπερνούσε τις τέσσερις χιλιάδες, τρεφόταν από την Κόνιτσα και τα ελάχιστα κονινά χωριά. Οι δύστυχοι κάτοικοι στερούσαν τους εαυτούς των επί τρεις μήνες για να τροφοδοτούν αυτά τα άγρια και πειναλέα σίφη.

Αλλά το άστρο της ελευθερίας είχε

αρχίσει να ανατέλλει στον ορίζοντα. Τα περισσότερα από τα ορεινά χωριά της επαρχίας είχαν υψώσει την Ελληνική σημαία. Από τις αρχές Νοεμβρίου του 1912 είχαν κάνει κιόλας την εμφάνισή τους τα πρώτα αντάρτικα σώματα. Ο καπετάν Σιδέρης από το Γιαννοβένι της Μακεδονίας εμφανίστηκε στη Βούρμπιανη με εθελοντές Βουρμπιανίτες και από άλλα χωριά, ερχόμενος κατ' ευθείαν από την Αθήνα, και οι Βουρμπιανίτες εξοπλίστηκαν αμέσως με 100 γκράδες σταλμένους από την Αδελφότητά των.

Οι Σελτσιώτες εξοπλίστησαν κι' αυτοί με 10 γκράδες. Ο ηγούμενος της Μονής Ζέρμας Διονύσιος Παπαδάτος, μυημένος από τον Δεσπότη Σπυρίδωνα, δημιούργησε αντάρτικο σώμα με εθελοντάς από διάφορα χωριά της επαρχίας και ξεσήκωσε τα χωριά Ζέρμα (νυν Πλαγιά) και Κάντισκο (νυν Δροσοπηγή). Η Φούρκα, μιμούμενη τη γειτονική της γενέτειρα ηρώων Σαμαρίνα, είχε επαναστατήσει ακόμη νωρίτερα και κοντά σ' αυτή το ηρωικό Κεράσοβο (νυν Αγία Παρασκευή), που εξοπλίστηκε με 150 γκράδες, τους οποίους μετέφεραν από τα Γρεβενά ο αγωγιάτης Κώστας Γαλάνης με την παρέα του.

Όπως διηγείται ο Β.Τζαλόπουλος στο "Ηπειρωτικό Ημερολόγιο" (1914, σελ.137), οι αρχές της Κονίτσας ζήτησαν από τους μouxτάρηδες της Φούρκας να τους στείλουν μάλλινα εσώρουχα. Κι' εκείνοι τους έστειλαν ένα δέμα με κόκκινα φέσια κι' ένα λακωνικό σημείωμα

που έγραφε: "Ελάτε να τα πάρετε".

Λαβαίνοντας λοιπόν οι Τούρκοι της Κόνιτσας αυτή την επιστολή και μαθαίνοντας συγχρόνως ότι η Φούρκα και τα τριγύρω χωριά επαναστάτησαν, ετοίμασαν ένα σώμα από πεντακόσιους περίπου άνδρες, με επικεφαλής τον Κυρήμ Τσιαούση που γνώριζε τα μέρη και τους ανθρώπους, γιατί είχε χρηματίσει σταθμάρχης άλλοτε εκεί, και το έστειλαν να καταστρέψει τη Φούρκα και το Κεράσοβο. Δεν κατόρθωσε όμως να κάνει σχεδόν τίποτε. Παρ' όλο που έκανε τρεις εφόδους, αναγκάστηκε να γυρίσει πίσω κατσημένος στην Κόνιτσα, αφού ελεηλάτησε μόνον το Κεράσοβο.

Κατόπιν ο Κυρήμ Τσιαούσης στράφηκε προς την Στράτσιανη (νυν Πύργος), όπου συνέλαβε σαράντα περίπου κατοίκους και τους έστειλε δεμένους στην Κόνιτσα. Βαδίζοντας δε προς την Πυρσόγιαννη και τη Βούρμπιανη, εφόρευσε πέντε-έξι χωρικούς και αφού έφτασε μέχρι το χωριό Οξυά (πρώην Σελτση), όπου συνεπλάκησαν οι προφύλακές του με ενόπλους Βουρμπιανίτες και Σελτσιώτες, ξαναγύρισε πάλι στη Στράτσιανη, απ' όπου έκανε άλλες μία- δύο εξορμήσεις προς βορράν, λεηλατώντας και αρπάζοντας τα τρόφιμα των χωρικών.

Προτού προηγηθούν τα παραπάνω γεγονότα, προσπάθησε ο διοικητής της τουρκικής Χωροφυλακής Κονίτσας Φετή Εφένδης να επαναφέρει με την πειθώ τα επαναστατημένα χωριά σε υποταγή, αλλά οι ηρωικοί κάτοικοι του απάντησαν, όπως εί-

δαμε, μόνον με τα όπλα.

Εκτός όμως από τα χωριά που αναφέραμε, μόλις απελευθερώθηκαν τα Γρεβενά και η Κοζάνη, επαναστάτησαν και όλα τα βλαχόφωνα χωριά της λάκας του Αώου. Παρ' όλο που η Ρουμανική προπαγάνδα, με την ανοχή και συμπαράσταση της Τουρκικής Διοικήσεως, είχε αγωνιστεί τόσο για να πετύχει τον αφελληνισμό των και ο τρομερός και αιμοβόρος Ρουμάνος λήσταρχος Τραγιάν με τη συμμορία του τριγύριζε προς εκείνα τα μέρη, ωπλίστηκαν και ύψωσαν την Ελληνική σημαία.

Πρώτη-πρώτη ξεσηκώθηκε η ηρωική κομμόπολη Βριάζα (νυν Δίστρατο) με αρχηγούς τον μouxτάρη της Νικόλα Γούλα, τον δάσκαλο Ξενοφώντα από τη Ντοβρά, τον Τζήμο Γεράση και τον ιερέα Παπαθανάση. Με ογδόντα περίπου γκράδες, που τους είχαν κρυμένους στο κοιμητήριο της εκκλησίας από την εποχή του Μακεδονικού αγώνος, ωπλίστηκαν ισάριθμα Βριαζιώτικα παλληκάρια με επικεφαλής τους: Χρήστο Αρόφσια, Νικόλα Καραγιάννη, Γούλα Κασιόμπαρη και Γούσια Μάϊπα, έπιασαν τους γύρω λόφους και με τα στρατηγήματά των ανάγκασαν τον αποσπασματάρχη Τζιαφέρ Τσιαούση και τον απαίσιο Ρουμάνο αρχιληστή Τραγιάν να φύγουν διά νυκτός από το χωριό τους.

Ακολουθώντας το παράδειγμα της Βριάζας επαναστάτησαν και τα άλλα χωριά. Το Αρμάτοβο (νυν Άρματα) με αρχηγό τον Γιάννη Γκρόσο, οι Πάδες με επικεφαλής τον Μouxτάρη των Θανάση

Παπόνη και το Παλαιοσέλι με αρχηγό τον ηρωικό Τενεκέ. Σε λίγες ημέρες ήρθαν στα χωριά αυτά και οι οπλαρχηγοί Γεώργιος Τσιοκαντάνας από το Περιβόλι (ή μάλλον από το Προσγόλι), ο Κανιζιέλος από τη Λαϊστα και τελευταίος ο Θεσσαλός (νομίζω Καρδισιώτης) Νικόλαος Μπλατσής με τα σώματά των, και έτσι ενωμένοι όλοι μαζί δεν άφησαν τους Τούρκους να πατήσουν πιο πάνω από το Γκριζμπάνι (νυν Ελεύθερο). Εισμάτην έστειλε και σ' αυτούς ανθρώπους - όπως τον Πλατή από το Γκριζμπάνι - ο Φετή εφένδης για να τους πείση να υποταχθούν. Εκείνοι του απαντούσαν πάντοτε με το "Μολών λαβέ".

Αλλά ας ριζώμε και μια ματιά να δούμε και τι γινόταν μέσα στην Κόνιτσα. Προτού ανατείλουν η 23η και 24η Φεβρουάριου 1913, οι ημέρες της ελευθερίας της, αυτή υπόφερε αρκετά, όπως είπαμε. Και πρώτα-πρώτα περιορίστηκε, φυλακίστηκε και παρ' ολίγον να καταδικασθεί εις την εσχάτην των ποινών ο Μητροπολίτης της, ο φλογερός, ένθερμος και ακαταδάμαστος πατριώτης Σπυρίδων Βλάχος, ο οποίος ήταν επί μακράν σειράν ετών ένα από τα σημαίνοντα μέλη της Ηπειρωτικής Εταιρείας και επικοινωνούσε συνεχώς με τα ανταρτικά σώματα και τους μεμυημένους προκρίτους της Επαρχίας.

Οι τουρκικές αρχές της Κονίτσας πάντοτε τον υποψιάζονταν, αλλά δεν μπορούσαν να βρουν εύκολα απία και αφορμή να τον ενοχοποιήσουν για κάτι και να τον συλλά-

βουν. Ο επιτελής του Ιωάννης Κέντρος, ανθυπασπιστής του Ελληνικού Στρατού και φαινομενικά υπάλληλος της Μητροπόλεως, τα κανόνιζε ωραία. Και ο έμπιστος αγωγιάτης του, ο περίφημος Τουρκοκοινοισιώτης Χουσέν Μπαλατίνας, μολονότι Μουσουλμάνος, μετέφερε ασφαλές τα έγγραφα και τις επιστολές του στα Γιάννινα, χωρίς να γίνεται καθόλου ύποπτος ή αντιληπτός.

Κάποτε όμως, έβαλε ο διάβολος την ουρά του και οι Τούρκοι συνέλαβαν έναν αγγελιοφόρο, ο οποίος μετέφερε μία επιστολή, την οποία ο Σπυρίδων απνύθυσε προς τον γιατρό Λουκά Δημάρατο στο Λεσκοβίκι, και τον ρωτούσε συνθηματικά να του απαντήσει αν έπεσε ή όχι ακόμη η Κορυτσά. Ο αγγελιοφόρος αυτός φαίνεται πως θα βασανίστηκε και φλυάρησε και οι Τούρκοι έθεσαν αμέσως κάτω από αυστηρή παρακολούθηση τον Δεσπότη, ζητώντας αφορμή να τον συλλάβουν.

Και αυτή δεν άργησε να παρουσιασθεί. Όταν ο Μητροπολίτης επεσκέφθηκε, περί τας αρχάς Φεβρουαρίου του 1913, τον Τζαβήτ Πασά και του εξήτησε να απελευθερώσει τους κρατούμενους που είχε στείλει ο Κυρήμ Τσαούσης από τη Στράτσιανη και άλλα χωριά, ο άγιος και Χριστιανομάχος αυτός Πασάς, όχι μόνο δεν θέλησε να τον ακούσει, αλλά τον απεδίωξε σκαιότατα και τον περιόρισε στην Μητρόπολη, γύρω από την οποία ετοποθέτησε φρουρά.

Ο γέρων Μ.Μπινόλας διηγείται ότι όχι μόνον τον Δεσπότη, που δεν ήθελε να κάνει έγγραφα παραινετικά προς τα

διάφορα χωριά για να υποταχθούν, προφασισόμενος ότι δεν εισακούεται, εκακοποίησε ο Τζαβήτ Πασάς, αλλά και τους ίδιους τους προκρίτους Τουρκοκοινοισιώτες και τις Αρχές επέπληξε, διότι δεν εφρόντισαν να πατάξουν εγκαίρως τα κινήματα των γκιοιούρδων χωρικών. Προσπάθησε δε ο ίδιος αυτός Πασάς να βρή μεταξύ των Χριστιανών κατασκόπους για να τους στείλη να του φέρουν πληροφορίες από τα γύρω χωριά, και πρόσφερε αρκετά, αλλά με μεγάλη δυσκολία κατόρθωσε να βρή έναν ή δύο. Είπαν για κάποιον που κατήγεται από την Πυρσόγιαννη ότι εστάλη εκεί για να κατασκοπεύσει, αλλά μόλις εννόησαν τις προθέσεις του ή ειδοποιήθηκαν καταλλήλως οι συμπατριώτες του, τον εξυλοκόπησαν άγρια και δεν τον άφησαν να επιστρέψει πίσω στην Κόνιτσα. Την ίδια τύχη είχε και ο άλλος, κάποιος Στ. Τζινιέρης, υπάλληλος του Χουσέν Σιαϊμβεν, ο οποίος κατήγεται από το Γκριζμπάνι, και προσποιούμενος τον άρρωστο μεταφέρθηκε στο χωριό του από τον Θωμά Γάκη, ο οποίος όμως μνημένος στην Εθνική ιδέα τον παρέδωσε αμέσως στους αντάρτες και κατατάχθηκε και ο ίδιος στα ανταρτικά σώματα. Κατά Γούσια Γεράσην όμως, Βριασιώτην αγωνιστήν, ο Τζινιέρης πήγε στο Γκριζμπάνι (νυν Ελεύθερο) και εξελήφθη ως κατάσκοπος, αλλά δεν ήταν τοιούτος, ή μάλλον υπεσχέθη στους Τούρκους να τους στείλη ειδήσεις, αλλά δεν το έκανε. Απόδειξη, ότι δεν ήταν κατάσκοπος ή ότι εξαπάτησε τους

Τούρκους, είναι το ότι αυτοί οι ίδιοι οι Τούρκοι πρώτο-πρώτο κάψανε το σπίτι του, υποχωρώντας τον Φεβρουάριο του 1913.

Βλέποντας ο Τζαβήτ Πασάς ότι τα στρατεύματά του δεν μπορούσαν να καταβάλουν τους αντάρτες και τους επαναστατημένους χωρικούς, οι οποίοι δεν άφηναν τους Τούρκους να καταπατήσουν τα ορεινά χωριά, ξέσπασε και πάλιν εναντίον του Μητροπολίτου. Τον συνέλαβε λοιπόν περί τας αρχάς (πρώτον δεκαήμερον) Φεβρουαρίου του 1913 και τον εφυλάκισε εκεί που είναι τώρα το σπίτι της Ολυμπιάδας. Αφού δε τον εβασάνισε αρκετά, τον παρέπεμψε στο στρατοδικείο, με σκοπό να τον καταδικάσει εις την εσχάτην των ποινών. Ο Γραμματέυς του όμως Σπύρ.Δόβας, ο αείμνηστος Σχολάρχης Νικ.Παπακώστας και τα άλλα μέλη του Εθνικού Κομιτάτου Κονίτσης, κινήθηκαν δραστηρίως. Έφθασε η είδηση στ' αυτιά του Διαδόχου Κωνσταντίνου, κι' εκείνος τηλεγράφησε αμέσως στον Εσάτ Πασά των Ιωαννίνων, λέγοντάς του ότι τον καθιστά υπεύθυνον για τη ζωή του Μητροπολίτη Σπυρίδωνος. Ο δε Εσάτ Πασάς, προβλέποντας ότι πολύ σύντομα θα νικηθεί ή θα παραδοθή, ειδοποίησε αμέσως τον Τζαβήτ Πασά και του παρήγγειλε να μη θίξη ούτε τρίχα της κεφαλής του Δεσπότη.

Παράλληλα δε, οι Χριστιανοί κινήθηκαν και προς την κατεύθυνση των εγκώριων Τούρκων, οι οποίοι, προβλέποντας επίσης ότι θα πέσουν στα χέρια

των Ελλήνων, έσπευσαν να μεσολαβήσουν και αυτοί υπέρ του Μητροπολίτου. Ο Τζαβήτ όμως ήταν αμετάπειστος, διότι δεν είχε λάβει ακόμη τη διαταγή του Εσάτ Πασά. Επενέβη τότε ο γηνραιός Μουχτάραγας ή Μουχτάρμπεης Σεβράνης και του είπε:

- Εσύ Πασά μου θα φύγης με το ασκέρι σου, τι θ' απογίνουν όμως ετούτοι εδώ; Και έδειξε τους Τουρκοκοινοισιώτες. Θα τους σφάξουν όλους, πρόσθεσε, οι Έλληνες σαν έρθουν και δε βρουν ζωντανό τον Δεσπότη τους.

- Δεν έχεις καμιά θέσι εσύ για να μου δώσεις συμβουλές ή να με διατάξης τι θα κάνω, απάντησε περιφρονητικά ο Τζαβήτ Πασάς.

- Πρόσεξε καλά! τόνισε ο Μουχτάρμπεης, μόλις αγίξης έστω και μία τρίχα του Δεσπότη θα χτυπηθούμε. Δεν θα φύγης ζωντανός από την Κόνιτσα. Βλέπεις τα παλληκάρια μου; και του έδειξε τους άντρες του που ήταν συγκεντρωμένοι κάτω από την πλατεία. Είναι έτοιμα να χτυπηθούν με τους δικούς σου ντυντούμηδες μόλις τα διατάξω.

Ο Τζαβήτ αποσύρθηκε βλοσυρός. Δεν άργησε όμως να λάβει τη διαταγή του Εσάτ Πασά και τότε άλλαξε αμέσως τακτική. Φώναξε ευθύς τους αξιωματικούς που θα αποτελούσαν το Στρατοδικείο και τους έδωσε εντολές. Την άλλη ημέρα κι' όλος ο Μητροπολίτης οδηγήθηκε από τη φυλακή στο Διοικητήριο, όπου αθώώθηκε, όπως ήταν επόμενο, και αφέθηκε ελεύθερος να επιστρέψει

στη Μητρόπολη ύστερα από φυλάκιση αρκετών ημερών, όπως διηγείται ο Αλ.Φλώρος, ο οποίος ήταν αυτόπτης μάρτυς των γεγονότων.

Την άλλη ημέρα το απόγευμα, ο Σπυρίδων μαζί με τους Τούρκους αξιωματικούς (πλην Τζαβήτ Πασά) συζητούσαν τουρκικά σαν καλοί φίλοι μέσα στο αργυραμοιβείο των αδελφών Φλώρου, σαν να μην είχε συμβή τίποτε. Και όταν μάλιστα ετοιμάσθηκε για αποχώρησι, του επρότειναν να του προσφέρουν και άλλο για να ανηφορίση προς τη Μητρόπολη, αλλά αυτός αποποιήθηκε με εύσημο τρόπο.

Και τώρα ας περιγράψω με λίγα λόγια τις μάχες που προηγήθηκαν από την απελευθέρωσι της Κονίτσας.

Στις 15 περίπου του Ιανουαρίου 1913 εξεστράτευσαν και πάλι οι Τούρκοι εναντίον του ηρωϊκού Κερασόβου, οι κάτοικοι του οποίου, μαζί με τους οπλαρχηγούς Σιδέρην, Ηγούμενον Ζέρμας Περικλήν, και τους Τσιοκαντάναν, Κανιζιέλον, Ρόφσιαν, Μάϊπαν και λοιπούς που κρατούσαν τα προς τον Σμόλιγκαν υψώματα, και με ολίγους Φουρκιώτες, επολέμησαν επί δύο ημέρας γενναϊότατα. Αλλά, λόγω του ότι αφ' ενός μεν οι εχθροί ήταν πολυάριθμοι, αφ' ετέρου δε εξαντλήθηκαν τα πυρομαχικά των, την τρίτη ημέρα, 18 Ιανουαρίου, εξαναγκάσθηκαν να εκκενώσουν το χωριό των και να αποσυρθούν συν γυναιξί και τέκνοις προς Φούρκαν και Σαμαρίναν.

Οι Τούρκοι κατέλαβαν το χωριό, στο οποίο είχαν παραμείνει μόνον 5-6 γέροντες και γρηές και επεδόθησαν στη λεηλασία.

Αλλά οι Κερασοβίτες δεν εκάθησαν με σταυρωμένα χέρια. Έσπευσαν αμέσως στα Γρεβενά, όπου επρομηθεύτηκαν νέα πυρομαχικά, και ο Φρούραρχος συνταγματάρχης Καλογερόπουλος απέστειλε προς ενίσχυσί των δύο λόχους του Α' Συντάγματος, υπό την αρχηγία του γενναίου λοχαγού Δ.Παπανικολάου, ο οποίος είχε υπό τας διαταγάς του τους ανθυπολοχαγούς Αντωνόπουλον, Κωνσταντάτον, Γκούμαν και Τρίγκαν.

Άμα έφθασε ο Παπανικολάου στη Φούρκα, εκάλεσε σε σύσκεψι όλους τους οπλαρχηγούς και αποφάσισαν να κάνουν πρώτα αναγνώρισι του εδάφους και ακολούθως να πληξούν τον εχθρό. Έξαφνα όμως, διαδόθηκε η φήμη ότι οι Τούρκοι βαδίζουν προς τη Φούρκα. Και τότε συγκεντρώθηκαν όλοι, τακτικός στρατός και ανταρτικά σώματα, και εβάδισαν προφυλακτικά προς το Κεράσοβο.

Οι Τούρκοι όμως δεν είχαν μετακινηθή καθόλου και τους εκύκλωσαν χωρίς να το αντιληφθούν. Πριν ακόμη κατεβή η κύρια δύναμις των Ελλήνων και ο Διοικητής Παπανικολάου, οι άτακτοι άρχισαν να πυροβολούν και εφόνευσαν δύο-τρεις Τούρκους. Πρώτος (κατά Β.Τζαλόπουλον "Ηπειρ.Ημερολ." 1914, σελ.204) επυροβόλησε ο ηγούμενος Ζέρμας ή (κατά Κ.Γαλάνη, αυτόπτην μάρτυρα) ο

Κερασοβίτης Θόδωρος της Ντούλαινας. Η μάχη γενικεύθηκε και οι Τούρκοι έπαθαν μεγάλες ζημιές. Οι δικοί μας είχαν μόνον έναν τραυματία. Ενώ όμως οι άτακτοι Τουρκαλβανοί υποχώρησαν πανικόβλητοι, ο μπίμπασης Αχμέτ Βέης με το τάγμα του εκράτησε μέχρι αργά το βράδυ ωχυρωμένος μέσα στο χωριό.

Ο Παπανικολάου αποσύρθηκε προς διανυκτέρευσι στη Φούρκα αφήνοντας προφυλακές και το πρωί ξαναγύρισε. Οι Τούρκοι, αφού έλαβαν ενισχύσεις και από τον Κυρήν Τσιαούση από τη Στράτσιανη, ξαναγύρισαν στο Κεράσοβο την άλλη μέρα και ετόλημσαν να δώσουν και μερικές αψιμαχίες εναντίον των δυνάμεων του Παπανικολάου, ο οποίος όμως είχε εντολή να μην προχωρήση ακόμη προς κατάληψι του Κερασόβου άνευ νεωτέρας διαταγής.

Κατά το βραδάκι της 25ης Ιανουαρίου 1913, φοβούμενοι οι Τούρκοι μήπως κυκλωθούν, αφού εληελάτησαν πρώτα όλα τα σπίτια, έβαλαν φωτιά στο Κεράσοβο και υπεχώρησαν. Έσπευσαν αμέσως οι δύστυχοι Κερασοβίτες μαζί με τον στρατό και τα ανταρτικά σώματα, αλλά ήταν αργά. Μόλις κατόρθωσαν να περισώσουν 40-50 σπίτια. Τα υπόλοιπα 80 περίπου, μαζί με 70 αχυρώνες, έγιναν παρανάλωμα του πυρός.

Μέχρι της 7ης Φεβρουαρίου, ο Λοχαγός Παπανικολάου με τον τακτικό στρατό και με τα υπ'αυτόν ανταρτικά σώματα, αναπαυθήκανε στη Φούρκα,

αφ' ενός μεν διότι επικρατούσε αφόρητη κακοκαιρία, αφ' ετέρου δε διότι δεν είχε διαταγή προελάσεως. Τέλος δε, η διαταγή έφθασε και μαζί μ' αυτή ήρθε προς ενίσχυσιν και ο 4ος Λόχος υπό τον υπολοχαγό ΑΘ.Τριανταφύλλου.

Οι Τούρκοι, αφού εληελάτησαν και έκαψαν το Κεράσοβο, επέστρεψαν πάλι στην Κόνιτσα, αφήνοντας μόνον δύο Λόχους, έναν στη Μόλιστα και έναν στην Σταρίτσιανη, για προφυλακές.

Έξαφνα όμως, ενώ ο Τζαβήτ Πασάς, ο οποίος βρισκόταν εδώ από τις αρχές Φεβρουαρίου και αναπαυόταν, παρουσιάζεται κάποιος καταδότης και λέει ότι οι αντάρτες (τα σώματα δηλαδή της Λάκκας Αώου) είχαν φτάσει στη Σουσνίτσα και απειλούσαν να αποκόψουν τους Λόχους της Μόλιστας και Στράτσιανης. Ο Πασάς ταραχτήκε και αμέσως ετοίμασε δύο σώματα, από 300 άνδρες το καθένα, και τα έστειλε το ένα από το μέρος του Πεκλαρίου (νυν Πηνή) και το άλλο μέσω των στενών Αώου-Μονής Στομίου, με εντολή να περικυκλώσουν και να εξοντώσουν τους "κομίτες".

Το μόνο όμως που κατόρθωσαν αυτά τα δύο σώματα ήταν να καταλάβουν με αρκετές απώλειες και να λεηλατήσουν το χωριό Γκριζμπάνι. Αποπειράθηκαν δε να προχωρήσουν και προς το Παλαιοσέλι, αλλά αποκρούσθηκαν γενναία από τους αντάρτες και τους οπλισμένους χωρικούς και καθηλώθηκαν εκεί, όπως προαναφέραμε.

Ενώ τα παραπάνω γεγονότα συνέβαιναν εις την Σουσνίτσαν και το Γκριζμπάνι, ο Λοχαγός Παπανικολάου ξεκίνησε από τη Φούρκα και διά μέσου Σταρίτσιανης (νυν Πουρνιά) έφθασε στη Μόλιστα, όπου την αυγή της 9 Φεβρουάριου επετέθη εναντίον οχυρωμένων στην συνοικία Μποτσιφάρι και ύστερα από πεισματώδη μάχη τους εξουδετέρωσε και συνέλαβε και 86 αιχμαλώτους. Έρχονται προς ενίσχυσίν των οι Τούρκοι της Στράτσιανης, αλλά αναγκάζονται να υποχωρήσουν κακήν κακώς προς την Κόνιτσα, αφού άφησαν εις το πεδίο της μάχης περί τους 30 νεκρούς.

Νικητής λοιπόν ο ηρωικός Διοικητής Παπανικολάου εγκαθίσταται στη Μόλιστα και μολονότι λαβαίνει διαταγή του Συνταγματάρχου Καλογερά να συμπτυχθή, δεν υπακούει, αλλά απαντάει ότι προτιμά να αποθάνει παρά να εγκαταλείψη τόσα χωριά εις το έλεος της Τουρκικής μάχαιρας. Ο Καλογεράς αναγνωρίζει την ορθότητα της αποφάσεώς του και όχι μόνο δεν τον τιμωρεί, αλλά του στέλλει και νέες ενισχύσεις, έναν ακόμη Λόχον υπό τον Λοχαγόν Πλατανιάν, ο οποίος καταλαμβάνει την Ζάρωση.

Ο Τζαβήτ Πασάς μαίνεται και ξεκινά ο ίδιος με όλες του τις δυνάμεις πανστρατιά από την Κόνιτσα στις 15 Φεβρουάριου, με τα κανόνια και τα πολυβόλα του, και επιτίθεται με 4.000 περίπου στρατιώτες εναντίον των Ελλήνων.

Ο Παπανικολάου όμως, αν και με

πολύ ολιγώτερα μέσα και δυνάμεις, αμύνεται σθεναρά και επί έξι ημέρες ο Τούρκος δεν κατορθώνει τίποτε. Τέλος δε, την έβδομη ημέρα (21 Φεβρουάριου) το απόγευμα, ο Τζαβήτ Πασάς λαβαίνει τη θλιβερή γι' αυτόν είδηση της πτώσεως των Ιωαννίνων και υποχωρεί πανικόβλητος, αφού προηγουμένως πυρπολεί αρκετά σπίτια του χωριού Γκριζμπάνι.

Την επομένη, στις 22 Φεβρουάριου, κυκλοφορεί αστραπιαία σ' όλη την Κόνιτσα η είδηση ότι έπεσαν τα Γιάννενα και οι Τούρκοι υποχωρούν. Τα στήθη των Χριστιανών κατοίκων πλημμυρίζουν από χαρά, αλλά ακόμη φοβούνται, φοβούνται μήπως οι βάρβαροι υποχωρώντας προβούν σε λεηλασίες και βανδαλισμούς. Ευτυχώς όμως, οι φόβοι των αποδείχτηκαν περιτοί. Οι Τούρκοι είχαν πανικοβληθεί και ήταν εντελώς αβέβαιοι για την τύχη τους. Ξεθάρρεψαν λοιπόν σιγά-σιγά οι κάτοικοι και άρχισαν να βγαίνουν στην αγορά. Κατέβηκαν όλοι οι πρόκριτοι, Χριστιανοί και Μουσουλμάνοι, ακόμη και ο ίδιος ο Μητροπολίτης.

Οι Τούρκοι υποχωρούσαν συνεχώς και όλοι οι υπάλληλοι της Τουρκικής Διοικήσεως, οι μεμούρηδες όπως τους έλεγαν, πήραν τις οικογένειές των και τράβηξαν προς την Πρεμετή. Ο ίδιος ο Τζαβήτ Πασάς πέρασε βλοσυρός και αμίλητος μαζί με το επιτελείο του και τράβηξε για το Μπουραζάνι, χωρίς να καταδεχτεί να αποχαιρετήσει ούτε και

αυτούς τους προκρίτους Τουρκοκονισιώτες ακόμη που είχαν παραμείνει εδώ.

Τελευταίος έμεινε ένας γενειοφόρος Τούρκος συνταγματάρχης, ο οποίος εμίλησε προς τους συγκεντρωμένους Κονισιώτες, λέγοντάς τους περίπου τα εξής: "Αυτή είναι αγαπητοί μου η μοίρα των κρατών και των εθνών. Άλλο ανυψώνεται και άλλο κατεβαίνει, όπως ο ήλιος και το φεγγάρι που ανατέλλουν και βασιλεύουν. Άς υποταχούμε στο κισμέτ και στη θέλησι του παντοδύναμου Θεού. Επί πέντε αιώνες η Τουρκία κυβέρνησε αυτά τα μέρη, τώρα ήρθε η σειρά των Ελλήνων. Εμείς φεύγουμε ίσως για πάντα. Σας συνιστώ όμως, εσείς να είστε πάντα ενωμένοι και αγαπημένοι. Και όπως ζήσατε έως τώρα σαν αδέρφια, Χριστιανοί και Μουσουλμάνοι μαζί, έτσι να ζήτε και στο εξής". Κατόπιν, ο ευγενής αυτός Τούρκος (εν αντιθέσει προς τον αιμοβόρο αρχηγό του) χαιρέτησε διά χειραφιάς όλους ανεξαιρέτως τους προκρίτους, Χριστιανούς και Μουσουλμάνους, και ανεβαίνοντας στο άλογό του ανεχώρησε.

Ενώ είχε φύγει και ο τελευταίος Τούρκος από την πόλη, μια έκρηξι ακούστηκε χαμηλά προς το ποτάμι. Ο κακούργος Τζαβήτ Πασάς είχε αποπειραθή να ανατινάξη τη γέφυρα. Την είχε υπονομεύσει από καιρό, αλλά, καθώς λένε, κάποιοι τσοπαναράιοι θαλμένοι από το Δεσπότη αφαίρεσαν κρυφά τη μεγαλύτερη

ποσότητα των εκρηκτικών υλών και έτσι η ζημιά που έπαθε ήταν πολύ μικρή. Άλλοι πάλι είπαν πως ο ίδιος ο Τουρκοκονισιώτης αξιωματικός Ρουστέμ Νταλήπ Βένης φρόντισε να μην καταστραφή. Όπως και να έχη το πράγμα, το σπουδαιότερο είναι ότι η γέφυρα γλύτωσε και εξυπηρέτησε επί αρκετές δεκαετίες τον λαό της Κόνιτσας και της Επαρχίας και αποτελεί σήμερα ένα εξαιρετικό μνημείο της λαϊκής μας αρχιτεκτονικής.

Και οι μεν Τούρκοι έφυγαν, εξαφανίσθηκαν από την Κόνιτσα, οι Έλληνες όμως δεν εφάνηκαν να τους καταδιώκουν, ούτε έδωσαν σημεία ζωής μέχρι το βράδυ της 22ας Φεβρουαρίου. Ο Λοχαγός Παπανικολάου αφ' ενός μεν δεν είχε εντολή να προελάση, αφ' ετέρου δε δεν είχε πληροφορηθεί πιθανόν την πτώσι των Ιωαννίνων, ούτε και αντιλήφθηκε ίσως τη γενική υποχώρησι των Τούρκων αμέσως. Με την πρωτοβουλία λοιπόν του Μητροπολίτου, σχηματίστηκε μία επιτροπή από τους Νικ. Παπακώσταν Σχολάρχην, Σπυρ. Δόβαν Γραμματέα της Μητροπόλεως, Ιωάν. Αδαμαντίου ιατρόν και από δύο Μουσουλμάνους (τους Σιέχ Κιαμήλ και Δερβίς Αμπεντίν νομίζω), η οποία την άλλη μέρα ξεκίνησε πρωί-πρωί για τη Μόλιστα, να συναντήσει τον Διοικητή των Ελληνικών Δυνάμεων Παπανικολάου, για να του παραδώση την Κόνιτσα.

Ο Β.Τζαλόπουλος ("Ηπειρ.Ημερολ." 1914, σελ.214) λέει ότι τα μέλη της επιτροπής αυτής έφτασαν μόνο μέχρι το χωριό Πεκλάρι, όπου συνάντησαν τον Λοχαγό Πλατανιά που είχε κατεβή από τη Σουσνίτσα, καθώς και τους ανιχνευτές του Παπανικολάου, και τους ανακοίνωσαν ότι η Κόνιτσα εκκενώθηκε από χθές. Ο Αλ.Φλώρος όμως, ως αυτόπτης μάρτυρας που έζησε τα γεγονότα, λέει ότι η επιτροπή έφθασε μέχρι τη Μόλιστα όπου συναντήθηκε με τον λοχαγό Παπανικολάου και τον εκάλεσε να κατέλθει προς κατάληψιν της πόλεως. Αυτός όμως απάντησε ότι περιμένει τη σχετική διαταγή του Συνταγματάρχου Καλογερά. Τα μέλη της επιτροπής επέστρεψαν στην Κόνιτσα το απόγευμα (πλην του ιατρού Ι.Αδαμαντίου) όπου έφεραν την απάντησή του.

Εν τω μεταξύ όμως, μέσα στην Κόνιτσα άλλοι από τους ντόπιους Τούρκους είχαν καταφύγει σε χριστιανικά σπίτια και στη Μητρόπολη προς ασφάλειά των και άλλοι όμως που ήταν οπλισμένοι, μη βλέποντας να έρχονται οι Έλληνες, άρχισαν να αναθαρρεύουν. Έστειλε τότε εσπευσμένως ο Δεσπότης αγγελιοφόρον και κατά το δειλινό κατέβαιναν κιάλας οι πρώτοι αντάρτες από το Κουρί. Ήταν περί τους εκατό και κυρίως Βραζιώτες υπό τους Γούσια, Μάϊπαν, Μπλατσίν, Μπατατέλον, Αρόφσιαν και Καραγιάννην. Πρώτος τους αντελήφθη, όπως λένε, ο Αγησίλαος Παπαχρησιδής και αμέσως σκαρφάλωσε στο καμπαναριό και άρχισε να κρούει χαρμόσυνα την καμπάνα. Οι

αντάρτες έβαλαν δύο-τρεις ομοβροντίες στον αέρα και ζητωκραύγασαν. Κατόπιν, ο σημαιοφόρος των Γούσια Γεράσης, ο οποίος επιζεί ακόμη θαλερός γέροντας στο Δίσπρατο, ανέβηκε απάνω στο καμπαναριό και έστησε την Ελληνική σημαία. Οι Τουρκοκοντισιώτες μαζεύτηκαν αμέσως στο καβούκι τους.

Ο Μητροπολίτης και οι πρόκριτοι τους υποδέχτηκαν με ενθουσιασμό και τους μοίρασαν φαγητά και κρασί. "Καλά που ήρθετα αδέρφια, τα ντόπια σκυλιά είχαν αρχίσει να το παίρνουν απάνω τους. Νόμιζαν πως θα ξαναγυρίσει ο Τζιαβήτης".

Οι αντάρτες αγρίεψαν ακούγοντας αυτά τα λόγια κι' ετοιμάστηκαν να χτυπήσουν τα σπίτια των μπέδων. Ήθελαν να χαλάσουν και τον τεκέ (τουρκ. μοναστήρι) της κάτω Κόνιτσας, γιατί είχε κυκλοφορήσει προ ημερών τόσο στην Κόνιτσα, όσο και στα χωριά, η φήμη πως ο νγούμενός του, ο μισέλληνας μπαμπά Χαϊντάρης, είχε φέρει και έκρυβε εκεί Κολωνιάτες κακούργους για να κάνουν σφαγές μέσα στην πόλη και να πλιατσικολογήσουν. Ο Δεσπότης όμως τους καθησυχάσε. Τους επέδειξε μάλιστα και ένα ψεύτικο σημείωμα που έλεγε ότι οι Τούρκοι ανακατέλαβαν τη Στράτσιανη και ετοιμάζονται να επιτεθούν από τα νώτα. Κι έτσι σταμάτησαν κι αναγκάστηκαν να βγούνε σε φυλάκια, στον Άγιο Αθανάσιο, στον Αν-Αιά και τη Μακριά Ράχη.

Την άλλη μέρα, Κυριακή της Τυρινής στις 24 Φεβρουαρίου, διαδόθηκε η είδηση

πως θα ερχόταν ο Ελληνικός Στρατός και όλος ο κόσμος, Χριστιανοί και Μουσουλμάνοι, συγκεντρώθηκαν έξω στον Αγιάνη και περίμεναν. Επικεφαλής όλων ήταν ο Μητροπολίτης Σπυρίδων ντυμένος με τα χρυσοστόλιστα άμφιά του και δίπλα του οι παπάδες, δάσκαλοι, χοτζάδες και όλοι οι πρόκριτοι. Ενώ οι ώρες περνούν, τα μάτια ολονών είναι καρφωμένα πέρα προς τη Μακροράχη.

Είχε περάσει σχεδόν το μεσημέρι, όταν έξαφνα καταφθάνει έφιππος ο γέρον ιατρός Αδαμαντίου και αναγγέλλει ότι έρχεται ο Παπανικολάου με τον Στρατό. Έπειτα από καμιά ώρα περίπου εμφανίζονται οι πρώτοι καθαλλάρηδες στη Μακριά Ράχη. Είναι ο Παπανικολάου με το επιτελείο του και κοντά του ακολουθούν άνω από 1.800 άντρες στρατιώτες και αντάρτες. Να, πλησιάζουν. Ο κόσμος παραληρεί από ενθουσιασμό. Οι ζητωκραυγές του φθάνουν μέχρι τον ουρανό και δонούν τις γύρω ψηλές βουνοκορφές της Τύμφης, του Λαζάρου, της Γκαμήλας, του γέρο Σμόλικα.

— Χριστός Ανέστη αδέρφια! καλωσώςίεταν, φωνάζουν οι προαιώνιοι σκλάβοι καθώς αντικρύζουν τους φορείς της ελευθερίας των.

Ο γενναίος ταγματάρχειών Λοχαγός αντικαιρετά τα πλήθη συγκινημένος και μόλις φθάνει στον Μητροπολίτη αφιππεύει και τον χαιρετά στρατιωτικά. Έπειτα του ασπάζεται το χέρι και ο Σπυρίδων τον αγκαλιάζει και τον φιλεί και

τον ευλογεί. Οι άλλοι αξιωματικοί επαναλαμβάνουν κι αυτοί τα ίδια. Κατόπιν ο Μητροπολίτης τον προσεφώνησε με ενθουσιώδη και πύρινο λόγο, ο δε Παπανικολάου ανταπάντησε στον ίδιο τόνο.

Όλοι οι Χριστιανοί αγκαλιάζουν και φιλούν τους αξιωματικούς και τους στρατιώτες, κλαίγοντας από χαρά και συγκίνηση. Οι ντόπιοι Τούρκοι, κάνοντας την ανάγκη φιλοτιμία, χαιρετούν κι αυτοί τους Έλληνες.

Έπειτα, μπαίνουν όλοι μέσα στην πόλη και κατευθύνονται προς τον Μητροπολιτικό Ναό του Αγίου Νικολάου, όπου τελείται χαρμόσυνη δοξολογία και κατόπι παρατίθεται γεύμα στους αξιωματικούς και οπλαρχηγούς.

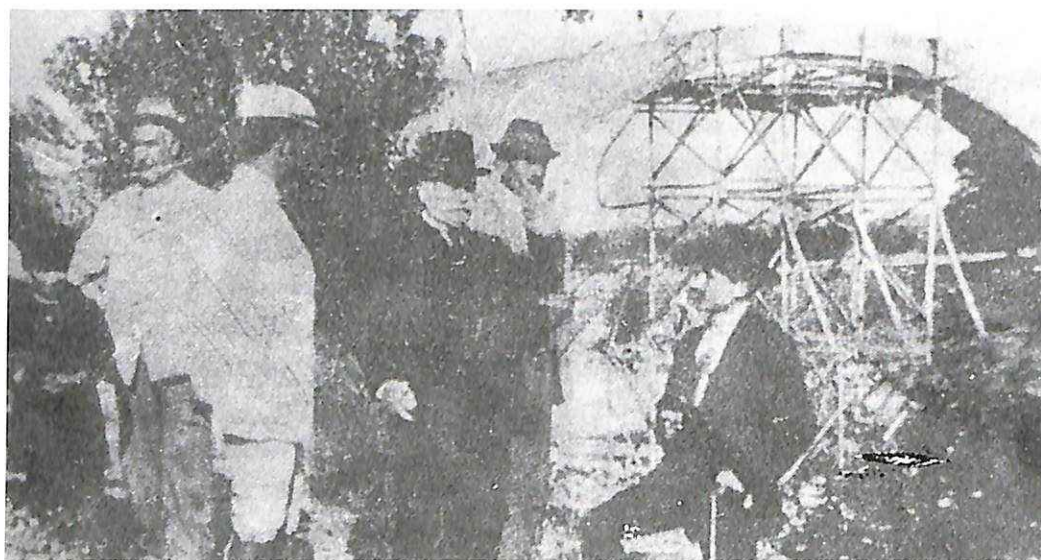
Οι στρατιώτες και οι αντάρτες φιλοξενούνται στα σπίτια. Οι άρχοντες, όπως οι Φλωραί, οι Μπεκίαραίοι κλπ., διαθέτουν άφθονα φαγητά και κρασιά για να φιλοξενήσουν τους ελευθερωτές.

Οι επίσημοι Τούρκοι προσέρχονται στη Μητρόπολη και δηλώνουν πίστι και υποταγή στον αρχηγό του Ελληνικού Στρατού, συνάμα δε ζητούν και προστασία. Ο Παπανικολάου διατάσσει αμέσως να τοποθετηθούν φρουρές στα επίσημα Τουρκικά σπίτια και βγάζει περιπόλους για να διατηρήσει την τάξη. Την ίδια μέρα συγκεντρώνει και καμιά ογδονταριά αιχμαλώτους, από τους οποίους άλλοι ήταν ασθενείς και άλλοι παραδόθηκαν αυθόρμητα, μη θέλοντας να ακολουθήσουν τον εξουθενωμένο Τουρκικό στρατό.

Την επομένη συστήθηκε και τοπική πολυφυλακή, επικεφαλής της οποίας τοποθετήθηκαν οι Βασίλειος Κούσιος, Λάμπρος Κωλέτσος και, ας μην σας φανή παράξενο, ο Τούρκος πρώην αστυνόμος Ακήφ εφέντης, άνθρωπος που είχε επιδείξει πολύ καλή διαγωγή και ήταν ακεραίου χαρακτήρος. Εννοείται όμως, όπως συμβαίνει σε τέτοιες περιστάσεις, δεν έλειψαν και οι μικροαντεκδικήσεις. Ο πρώην τζιανταρμάς (χωροφύλακας) Τουρκοκονιτσιώτης Χαρούμης που είχε κάψει κόσμο και κοσμάκη, ξυλοδάρθηκε άγρια από τους Χρήστο Οικονόμου και Κώσταν Τρουμπούκνη, καθώς και μερικοί άλλοι Τούρκοι χαστουκίστηκαν. Αλλά πολύ γρήγορα επεβλήθηκε η τάξη και οι Χριστιανοί έδειξαν άφογη στάση απέναντι στο εγχώριο Μουσουλμανικό στοιχείο.

Ο Μητροπολίτης
Σπυρίδων Βλάχος

Επισκευή της γέφυρας ΑΩΟΥ μετά την αποτυχημένη απόπειρα του Τζαβίτ πασά

ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΤΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ ΤΗΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ ΤΟ 1985

Επιμέλεια: Χ. Γ. Γκούτος

Η αναδημοσιευμένη εδώ στατιστική του 1895 μεταφράστηκε εκ της τουρκικής από τον Μιχ. Κοκολάκη και δημοσιεύτηκε στον συλλογικό τόμο του Κέντρου Νεοελληνικών Ερευνών "Πληθυσμοί και οικισμοί του Ελληνικού χώρου". Αθήνα 2003, σελ. 272-274. Από τα χωριά της σημερινής επαρχίας Κόνιτσας, υπαγόταν τότε 34 στον Καζά της Κόνιτσας και 9 στον Καζά Λεσκοβικίου, στον οποίο η στατιστική περιέλαβε και την Μολυβδοσκεπάστη μονή ("Μοναστήρι"), καθώς και τα χωριά Μποντισκό και Συκιά. Τα ψηφία χ. και τ. της Β' στήλης σημαίνουν αντιστοίχως ελευθεροχώρι και τσιφλίκι. Ο χανές ή οικία ήταν φορολογική μονάδα αποτελούμενη από 5,39 άτομα.

ΚΑΖΑΣ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Όνομα	Απόσταση από Κόνιτσα	Αριθμός χανέδων	Πληθυσμός Αρρένων/Θηλέων
Κασαμπάς της Κόνιτσας (από Γιάννινα ώρες 12)		595	1435 1324
Αμάρι	τ. 0.30	1	7 4
[Αρμάτοβο σημ. Άρματα] ³⁰	7.30	45	159 153
Βράνιστα [Τράπεζα]	τ. 2.30	19	27 29
Γκρισμπάνη [Ελεύθερο]	τ. 4	136	232 261
Γορίτσα [Καλλιθέα]	τ. 2	19	70 72
Δερβένι ³¹	τ. 4	18	36 43
Ζέλιστα [Εξοχή]	τ. 3.30	40	137 142
Ζέρμα [Πλαγιά]	χ. 11	44	144 134
Καβάσιλα	τ. 1.30	17	47 42
Κάντισκο [Δροσόπηγή]	χ. 10.30	90	329 339
Καστιάνινη [Καστανιά]	χ. 6	178	404 429
Κεράσοβο [Αγ. Παρασκευή]	τ. 6	120	493 389
Κορτίνιστα [Νικάνωρ]	τ. 2.30	50	89 87
Κουτσοφλιάνη [Ηλιόραχη]	τ. 1.30	18	56 15
Λεσκάτσι [Ασημοχώρι]	χ. 10	65	192 194
Λιτολιάβιστα [Κλειδωνιά]	τ. 3	82	138 140
Λούπτισκο [Λυκοράχη]	χ. 11	16	84 66
Μάξιο	τ. 2	36	91 97
Μελισσόπετρα	τ. 3.30	14	32 36
Μόλιστα	χ. 3	212	509 549
Μπλίσδιανη [Λαγκάδα]	τ. 7	28	123 66
Μπράζα [Δίστρατο]	χ. 10	115	412 374
Ντέντισκο [Αετομηλίτσα]	χ. 11	84	466 339
Πάδες	χ. 5.30	168	438 442

Παλιοσέλι	χ.	5	176	541	503
Πεκλάρι [Πηγή] ³²	χ.	1.30	87	195	202
Πληκάτι	χ.	11	83	194	163
Πυροβίτσκα [Καλόδρυση]	τ.	4	15	36	39
Σανοβό [Αετόπετρα]	τ.	3	48	86	104
Σέλτσι [Οξυά]	χ.	9.30	46	170	179
Σταρίτσανη [Πουρνιά]	χ.	4	116	293	259
Τούρναβο [Γοργοπόταμος]	τ.	10.30	89	241	223
Φούρκα	χ.	9	153	696	543
Φυτόκο [Θεοτόκος]	τ.	9	9	27	33
Χιονάδες ³³	χ.		79	249	227

Σύνοψη του καζά της Κόνιτσας

Σύνολο :	17185	Άρρενες :	8898	Θήλεις :	8287
Χανέδες :	3115	Χωριά :	34	Ναχιγιέδες :	—

ΚΑΖΑΣ ΛΕΣΚΟΒΙΚΙΟΥ

Όνομα	Απόσταση από Λεσκοβίκι	Αριθμός χανέδων	Πληθυσμός Αρρένων/Θηλέων		
Κασαμπάς του Λεσκοβικιού (από Γιάννινα ώρες 14)		554	1354	1325	
Βούρμπιανη ³⁶	χ.	8	339	922	857
Διπαλίτσα [Μολυβοσκέπαστη]	τ.	4	64	138	139
Ίσθορο [Αμάραντος]	χ.	4.30	124	341	360
Κορσάτσικο [Προσήλιο]	χ.	2	5	17	15
Μοναστήρι ³⁸	χ.	4	25	47	52
Μπελθούκι [Πυξαριά]	τ.	3.30	24	43	49
Μποντσικό [Πωγωνίσκος]	χ.	5	35	105	125
Οσανίτσα [Αηδοναχώρι]	τ.	4	72	202	169
Πλάβαλη [Αγ. Βαρβάρα]	τ.	4	60	149	155
Πυρσόγιανη ⁴⁰	χ.	7	293	943	848
Στράτσανη [Πύργος]	χ.	5.30	185	537	454
Συκιά	χ.	5	8	11	15

Φωτογραφικό πανόραμα από τις εκδηλώσεις στην Κόνιτσα

Φωτογραφίες: Π. & Α. Τσιγκούλη - Λ. Ράπη

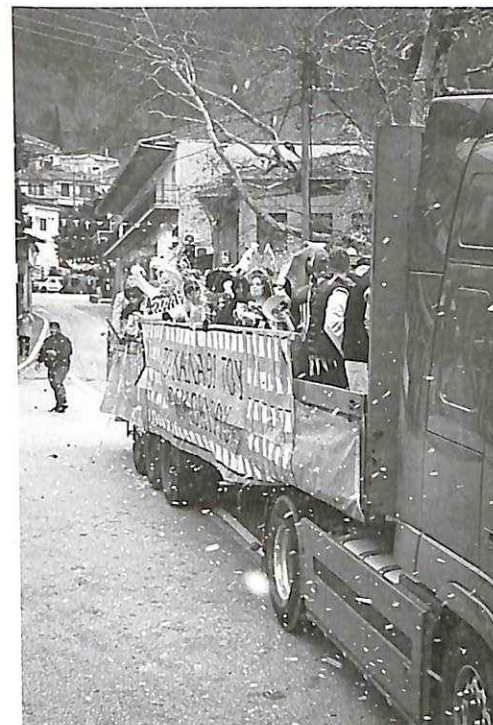

Αποκριάτικες εκδηλώσεις στην Κόνιτσα
2 χρόνια μετά την καραντίνα

Απεβίωσε ο τέως βασιλιάς Κωνσταντίνος Β

Σε ηλικία 82 ετών έφυγε από τη ζωή στις 10/1/2023 ο τέως βασιλιάς της Ελλάδας.

Ο Κωνσταντίνος ήταν γιος του Παύλου και της Φρειδερίκης, βασίλεψε από το 1964-1973 που με το δημοψήφισμα της Χούντας καταργήθηκε η Μοναρχία. Μετά την πτώση της δικτατορίας το 1974 (κυβέρνηση Καραμανλή) επαναλήφθηκε δημοψήφισμα στο οποίο ο λαός με μεγάλη πλειοψηφία τάχτηκε υπέρ της

αβασίλευτης Δημοκρατίας, αποτέλεσμα που το αναγνώρισε και ο τέως.

Ο Κωνσταντίνος ήταν παντρεμένος με την Άννα Μαρία από τη Δανία με την οποία απέκτησε: την Αλεξία, τον Παύλο, τον Νικόλαο, τη Θεοδώρα και τον Φίλιππο.

Η κηδεία έγινε στη Μητρόπολη Αθηνών με συμμετοχή πλήθους κόσμου και η ταφή στο βασιλικό Κοιμητήριο Τατοΐου.

Η Κόνιτσα και το Λεσκοβίκι το 1913

Επιμέλεια: Χ. Γ. Γκούτος

Το παρακάτω αναδημοσιευμένο κείμενο περιέχει πληροφορίες ιστορικές (μερικές είναι εσφαλμένες) και γεωγραφικές για το Λεσκοβίκι και την Κόνιτσα και για λίγα χωριά τους. Προέρχεται από το βιβλίο "Νέα Ελλάς" που εκδόθηκε το 1913 και έχει γραφεί, βάσει και των ιστορικογεωγραφικών έργων των Μπαϊδεκερ, Meyer και Isambert, από τον Τρύφωνα Ευαγγελίδη (1863-1941), φιλόλογο και πολυγραφότατο ιστορικό συγγραφέα, καταγόμενο από την Μ. Ασία. Οι συντμήσεις x, A ή, Δ ή δ, B, M σημαίνουν: χωρίον, Ανατολικώς, Δυτικώς, Βορείως, Μεσημβρινώς.

Ἐκ Κορυτσαῶν ἀμαξιτός [x..] ἄγει εἰς τὴν κομόπολιν Λασκοβίκιον (κάτ. 3000), κτισθεῖσαν ἐπὶ τῆς Σερβοκρατίας, κατὰ τὸν ΙΔ' αἰῶνα περὶ τὴν θέσιν παλαιότερας Μονῆς. Οἱ Μωαμεθανοὶ φημίζονται διὰ τὴν ἀγερωχίαν αὐτῶν καὶ τὴν ἄλλην δίαίταν, αὐτοκαλούμενοι Βέηδες, εἶναι ὅμως φιλήσυχοι καὶ νομοταγεῖς κατὰ τὰ ἄλλα. Ἐκ Λασκοβικίου ἀναχωροῦσι διάφοροι ὁδοὶ πρὸς B. καὶ M. ἐνοῦσαι τὰ παρακείμενα x. ἡ δὲ ἀμαξιτός, πρὸς M. A. στρεφόμενη μέχρι τοῦ x. Γλύνας, ὑπὸ Τούρκων οἰκουμένου (κάτ. 700), κάμπηται εἰς τὰ M. A. διερχομένη τὸ ποτάμιον Σαραντάπορον τὸ συμβάλλον εἰς τὸν Ἀῶν (Βοϊούσα), διχάζεται [x..] πρὸ τοῦ x. Σάνοδον καὶ ἡ μὲν πρὸς τὰ A., ἔχουσα M. A. καὶ εἰς τὰ A. διεύθυνσιν, φέρει εἰς Κόνιτσαν, ἡ δὲ πρὸς M. καὶ M. A. εἰς Ἰωάννινα. Αἱ γέφυραι αὗται αἱ πρὸ τοῦ x. Διπαλίτης (ἄλλοτε μεγάλη καὶ ἀκμάζουσα πόλις) τοῦ τε Σαραντάπορου καὶ τῆς Βοϊούσης καλοῦνται μεσογέφυρα καὶ ἔχουσι μεγάλην ἱστορίαν.

Πλησίον τοῦ x. κεῖται ἡ περιφανὴς Μονὴ τῆς Μολυβδοσκεπάστου, κτίσμα πιθανῶς Κωνσταντίνου τοῦ Πωγωνάτου, ἐξ οὗ καὶ τὸ ὄνομα τῆς περὶ αὐτὴν Ἐπαρχίας Πωγωνιανῆς, ἣτις ἦτο καὶ ἐπισκοπὴ συγχωνευθεῖσα. Κατάλογον τῶν Ἐπισκόπων αὐτῆς ἔδῃ μοσίλευσεν ὁ Νικόλαος Γ. Μυστακίδης ἐν Φωνῇ Ἠπείρου.

Μεταξὺ Λασκοβικίου καὶ Κονίτσης ἐκτείνονται καὶ αἱ θειοῦχοι πηγαὶ εἰς ὕψος 400 μ., παρὰ τὸν Σαραντάπορον (Βῶμονέριον). Τούτων τὰ ὕδατα ἀνελύθησαν ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ Α. Δαμβέργη καὶ ἡ ἐκμετάλλευσίς γίνεται ὑπὸ τοῦ ἱατροῦ Λουκά Δημάρατου μετὰ τοῦ ἰδιοκτήτου αὐτῶν Νταμάν Ρεμζή. Συχνάζονται πολὺ ὑπὸ τῶν περιοίκων.

Κατά τὰς Δ. κλιτύας τοῦ ὄρους Νύμφης (Γυμνάδι), προΐουσης ἐκ τῆς ὁροσειρᾶς τοῦ Πινδου καὶ κατὰ τὴν Β. πλευρὰν τῆς Μολοσσίας καὶ κατὰ τὴν δ. ὄχθην τοῦ Ἀφου (Βογιοῦσα), ὅστις πλησίον ἐκεῖ ἔχει τὰς πρώτας πηγὰς, ἔκειτο τὸ πάλαι ἡ Κνωσσός, ὁμώνυμος τῆς ἐνδόξου τοῦ Μίνως πρωτεύουσος. Ὡς κατ' αὐτὴν ἄγνωστα, φαίνεται δ' ὅτι κατεστράφη ὅτε οἱ Ῥωμαῖοι εἰσβαλόντες εἰς. Ἡπειρον καὶ κρημνίσαντες 170 πόλεις αὐτῆς τῷ 168 π. Χ. δὲν ἐφείσθησαν καὶ αὐτῆς, ἥτις ἔκτοτε δὲν ἀναφέρεται, καὶ ὁμῶς κατὰ τὸν μεσαίωνα λέγεται ὅτι, ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τῆς Κνωσσοῦ (κατὰ Μ. Θ. Χρυσόχρον) διότι ὁ Παῖρ ἐν τῷ λεξικῷ τῶν ἑλλ. κυρίων ὀνομάτων δὲν μνημονεύει αὐτῆς; ἀνέθορεν ἡ Κονισσός, ἥς ἡ ἀνέγεροις ὠφείλετο ἴσως εἰς τὸν Κόνιν, ἄνδρα, ἀκμάσαντα κατὰ τὸν μεσαίωνα, ὃν ἀναφέρουσι τὰ Χρονικά Ἡπειρου καὶ παρ' οὗ, ἰδρύθη καὶ ἡ νῦν κώμη Κονίπολις, κειμένη κατὰ τὴν ἀντικρὺ τῆς Κερκύρας Ἡπειρωτικῆν ἀκτὴν. Καὶ ἄλλη δὲ ὁμώνυμος ἔκειτο παρὰ τὸν Ὀλυμπον, δι' ἣς ἐξ Ἑλλάσωνος ἄγει ἀτραπὸς εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον.

Τὸ ὄνομα Κονισσοῦ μετέπεσε, διὰ τῆς ἐκ τοῦ χρόνου παραφθορᾶς, εἰς Κόνισσα καὶ Κόνιτσα ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις.

Ἡ Κόνιτσα κεῖται ἀμφιθεατρικῶς ΜΔ. τῆς Κνωσσοῦ, ἥς ἀπέχει 1)2 ὥραν. Πρὸς Δ. αὐτῆς ἐκτείνεται ὥραια καὶ εὐφορος πεδιάς μήκους 40 χλμ. καὶ πλάτους 10. Τὴν πεδιάδα ταύτην διαβρέχουσιν ὁ Ἀφός, ὁ χρησιμεύων καὶ ὡς φυσικὴ μεθόριος γραμμὴ μεταξὺ τῆς Κονίτσης καὶ τῆς πρὸς Μ. ἐκτεινομένης περιχώρης τοῦ Ζαγορίου, καὶ ὁ ἐκ τούτου προερχόμενος παραπόταμος Βοῦδομάτης (ποτάμι τοῦ Ζαγορίου). Περιβάλλεται δὲ ἡ πεδιάς πρὸς Β. ὑπὸ τῆς ὁροσειρᾶς τοῦ Διαποδουνίου πρὸς Μ. ὑπὸ τοῦ ὄρους Βαταικόπουλον πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Νύμφης καὶ πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ ὄρους Νεμέρτσικα.

Ἡ Κόνιτσα δὲν παρουσιάζει τι ἄξιον ἰδιαιτέρας μνείας, οὐδὲ γινώσκωμεν τι περὶ αὐτῆς, πάντως ὁμῶς διήλθε, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, τὰς ἐκ τῶν βαρβαρικῶν ἐπιδρομῶν γνωστὰς περιπετείας τῆς ὅλης Ἡπείρου. Ὁ τὰ Ἰωάννινα καταλαβὼν Μουράτ Β' (1421—51) ἐνωρίτερον πάσης ἄλλης Ἡπειρωτικῆς πόλεως ἐγένετο κύριος τῆς Κονίτσης, συντελέσαντος εἰς τοῦτο τοῦ ἐκ Δασκοδικίου ἀρνησιθρήσκου Ἰσαήμ, τοῦ πρώτου μεταξὺ τῶν Ἡπειρωτῶν ἀσπασθέντες τὸν Ἰσλαμισμόν. Τὸ ἔδαφος τῆς Κονίτσης εἶναι εὐφορον διὰ τὴν ἀφθονίαν τῶν καταρδεύοντων αὐτὴν ὑδάτων, ἐξ ὧν ἀρδεύονται οἱ περιβάλλοντες τὰς οἰκίας κῆποι μεθ' ὑψηλῶν περιδόλων, ἐνθα ἄλλοτε ἐκρύπτοντο τὰ χαρέμια τῶν Βεῦδων; συγχρόνως ὁμῶς διὰ τὸν αὐτὸν λόγον τὸ κλίμα εἶνε ὑγρὸν,

εἰς δὲ τὸ ὄρεινόν τῆς θέσεως καὶ ψυχρόν. Ὁ πληθυσμὸς ἀνέρχεται εἰς 7,000, ὧν μόνον 500 εἶνε Μουσουλμᾶνοι.

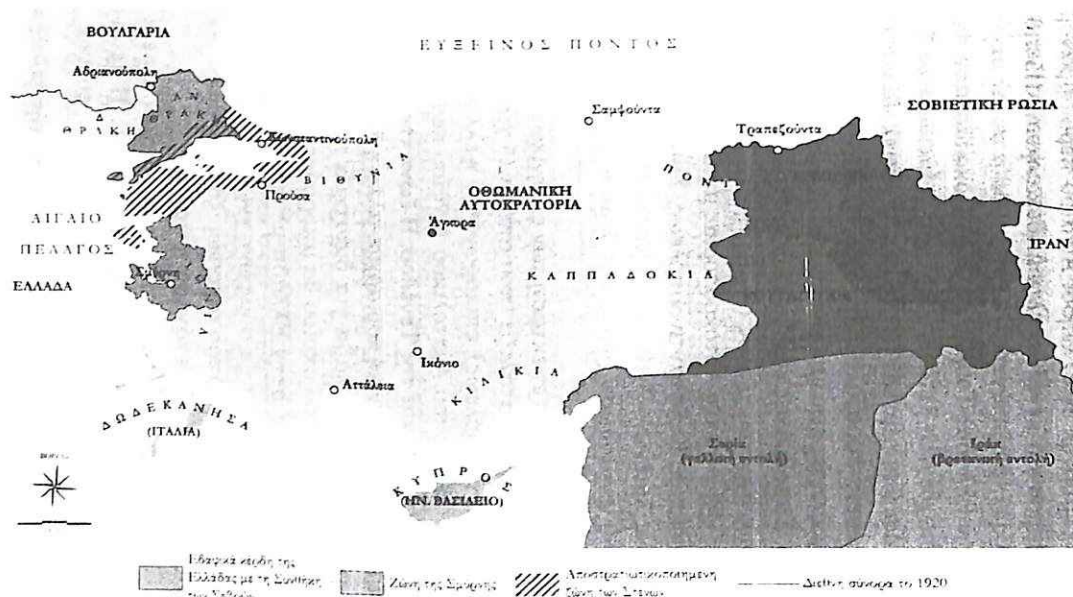
Οὗτοι Καραμουρτάται καλοῦνται (ἰδὲ Ι. Δαμπρίδου ἐν Ἀττικῷ ἡμερολογίῳ 1888 σ. 413—129) ὡς καταγόμενοι κατὰ τὸ πλεῖστον ἐκ τῶν ἀρνησιθρήσκων τῆς περιφερείας, τῶν ἀσπασθέντων τὸν Μωαμεθανισμόν ἐπὶ Μουράτ, τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Ἰσαήμ. Ἐξ αὐτῶν κατήγετο καὶ ὁ βοϊδόδας τῶν Ἀθηνῶν Χασεκῆς, ἐξ οὗ ὁ ἐν Ἀθήναις βοτανικὸς κῆπος φέρει τὸ ὄνομα (ἰδὲ Καμπούρογλου, Ἱστορία τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ Τουρκοκρατίας), καὶ ὁ πατήρ τῆς μητρὸς τοῦ Ἀλῆ-Πασᾶ Χάμκως Ζεῖνῆλ βέης καὶ ὁ τοῦρκος ποιητῆς Κεμάλ βέης πρὸ ἐτῶν τινῶν ἀποθανόν. Ἡ Κόνιτσα εἶνε ἔδρα Μητροπολίτου.

Οἱ Ἕλληνες τῆς Κονίτσης διακρίνονται ἐπὶ φιλομαθείᾳ καὶ προόδῳ. Διατηροῦσι δὲ Ἑλληνικὸν σχολεῖον καὶ δημοτικὰ τοιαῦτα, ὄντα ἐκ τῶν παλαιότερων τῆς περιφερείας (Μ. Παρανίκια, σχεδιάσμα σ. 72, Ἐπιθι Κ. Μέκιου καὶ Η. Βουτισρίδου περίγραψις ἐν «Καιροῖς» καὶ «Πατρίδι»). Δι' ὁδοὶ ἀκανόνιστοι ὡς ἐκ τῆς τοποθεσίας τῆς πόλεως, ἀλλὰ αἱ οἰκίαι, ναοὶ (Ἀγίων Ἀποστόλων, Ἀγίου Νικολάου μητροπολιτικὸς) καὶ διάφορα καταστήματα λαμπρά. Κατ' ἔτος, περὶ τὰ μέσα Σεπτεμβρίου, τελεῖται ἐμπορικὴ πανήγυρις ἐν Κονίτση, παρὰ τὴν ἱστορικὴν μονὴν τῶν Τενεθλίων τῆς Θεοτόκου, γνωστῇ ὑπὸ τὸ ὄνομα Πανηγυρόπουλον, ἥτις διαρκεῖ 10 ἡμέρας ἐν ὑπαίθρῳ, πωλοῦνται δὲ κατ' αὐτὴν πλήθη κτηνῶν, τυρῶν (οὐρδαὶ) καὶ μαλλίνων ὑφασμάτων, ὑπὸ τῶν γυναικῶν ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὑφαινομένων. Οἱ ἄνδρες ἐργατικοὶ φημιζονται καὶ ὡς ἀριστοὶ κτίσται. Ἡ Κόνιτσα ἐπὶ Τουρκοκρατίας ἦτο ἔδρα ὑποδοικῆσεως, ταύτην δ' ἀπετέλουν ἡ ὁμώνυμος πόλις καὶ 59 κῶμαι καὶ χωρία ἐκτεινόμενα ΒΔ. καὶ ΒΔ. αὐτῆς. Τῆς ὅλης δὲ περιφερείας ὁ πληθυσμὸς ἀνέρχεται εἰς 40,000, ἐξ ὧν 28,000 Ἕλληνες καὶ 12,000 Μωαμεθανοὶ ἔχοντες δὲ τζαμιά, ὧν τὰ 4 ἦσαν ναοὶ χριστιανικοί, τὸ δὲ κατὰ τὴν εἰσόδον τῆς πόλεως ἐκτίσθη ὑπὸ τοῦ Μωάμεθ Β' μετὰ τὸ 1458, πάντες δὲ οἱ Μωαμεθανοὶ τῆς περιφερείας ἔχουσι συνείδησιν, πολλοὶ αὐτῶν, τῆς ἐκ χριστιανῶν καταγωγῆς. Τῶν 59 κωμῶν μόνον τὸ Μπότα, τὸ Λιασκοδίκι, τὸ Ραντόκ, τὸ Περάτι, ἡ Ὁσέτζη, τὸ Κοῦνεσι, ἡ Ἰλύνα, τὸ Ραντάτι, καὶ ἡ Συριάννη οἰκοῦνται καὶ ὑπὸ Μωαμεθανῶν, τῶν δὲ λοιπῶν οἱ πληθυσμοὶ εἶναι ἀποκλειστικῶς Ἑλληνικοί. Τὸ Μπότα μάλιστα εἶνε πατρίς τοῦ διαδοῆτου ποτὲ Μπότα Σιλικτάρη τοῦ Ἀλῆ πασᾶ, (1741—1822). Ἐκ τῶν ἀποκλειστικῶς Ἑλληνικῶν Χριστιανικῶν κωμῶν τῆς Κονίτσης

ἀναφέρομεν ἰδιαιτέρως τὴν Σαμαρίναν πρὸς Β' τοῦ ὅρου Σμό-
λικα (ὕψος 1760 μ.), ἣτις οἰκεῖται ὑπὸ Κουτσοβλάχων (ἀκραιφνῶν
Ἑλλήνων). Αὕτη ἀριθμοῦσα περὶ τὰς 3,000 κατοίκων εἶπε β'
πόλιν τῆς ὑποδιοικήσεως. "Αλλὰ κῶμαι εἶπε τὸ Κεράσσοβον, ἡ
Μόλιστα, ἡ Φούρκα. Αἱ κῶμαι αὗται μετὰ τῆς Σαμα-
ρίνης αποτελοῦσι τὰ πρὸς Α'. ἀκροτελεύτια τῆς Ἡπείρου ση-
μεῖα, πέραν τῶν ὁποίων ἀρχεταὶ ἡ Μακεδονία. Πρὸς ΒΔ-
τῆς Κονίτσης, ἐπὶ λόφου, σώζονται εἰρεπία πιθανῶς τῆς ἀρχαίας
Κνωσοῦ, κατ' ἄλλους δὲ τῆς πόλεως Στεμβάρων (Στυδέρρα κατὰ
Πολύβιον. καὶ Στράβωνα) ἢ τῆς Ἐριβοίας, περὶ ὧν ἐγράφησαν
ικανὰ, ἀλλ' ἀστήρικτα, ἐλλείψει θετικῶν μαρτυριῶν.

Ἐκ Κονίτισης ὁδοὶ βαίται ἄγουσι πρὸς ἑλα τὰ σημεῖα τοῦ ὀρί-
ζοντος, συνδέουσαι τὰ πέριξ πολὺ πληθῆ χ. μέχρι Μετσόδου διὰ
Μολίτισης, Κερασόδου, Φούρκας, Σαμαρίνης.

ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΩΝ ΣΕΒΡΩΝ (1920)

Τι προέβλεπε η Συνθήκη των Σεβρών;

Η «Συνθήκη Ειρήνης μεταξύ των Συμμάχων και Συνησπισμένων Δυνάμεων και της Τουρκίας» υπεγράφη στις Σέβρες στις 28 Ιουλίου / 10 Αυγούστου 1920. Χωριζόταν σε 13 μέρη και αποτελείτο από 433 άρθρα.

Η Συνθήκη των Σεβρών επιχειρούσε συνολικά την επίλυση του Ανατολικού ζητήματος. Ρύθμιζε τη διάλυση και διαδοχή της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, από τον ποταμό Έβρο έως τον Περσικό Κόλπο. Προβλεπόταν η δημιουργία καινούριων κρατών και πιο συγκεκριμένα της Αρμενίας (άρθρα 88-93), της Συρίας (συμπεριλαμβανομένης της Αλεξανδρέτας) και Μεσοποταμίας (άρθρο 94), της Εδζάζης (Μέκκα και Μεδίνα, άρθρα 98-100) και της Αιγύπτου (άρθρα 101-112). Ειδική επιτροπή θα αποφάσιζε την τοπική αυτονομία των περιοχών όπου κυριαρχούσε το κουρδικό στοιχείο με προοπτική ανεξαρτησίας (άρθρα 62-64). Επίσης, προβλεπόταν η ίδρυση στην Παλαιστίνη «εθνικής εστίας του εβραϊκού λαού» (άρθρο 95). Η Τουρκία παραιτείτο πλέον όλων των δικαιωμάτων της στη Λιβύη υπέρ της Ιταλίας. Η Τουρκία διατηρούσε την Κωνσταντινούπολη αλλά τα Στενά των Δαρδανελλίων αποστρατικoποιούνταν και ετίθεντο υπό τον έλεγχο διεθνούς μεικτής επιτροπής.

Προβλεπόταν η επέκταση των ελληνι-

κών συνόρων στη Θράκη ως την Τσατάλ-
τζα (που απέχει 45 χιλιόμετρα από το κέν-
τρο της Πόλεως), επικυρωνόταν η ελλη-
νική κυριαρχία στις νήσους του Ανατολι-
κού Αιγαίου περιλαμβανομένης της Ίμ-
βρου και της Τενέδου. Η ζώνη της Σμύρ-
νης παρέμενε υπό οθωμανική κυριαρχία,
αλλά η διοίκηση της παραχωρείτο στην
Ελλάδα για διάστημα πέντε ετών, μετά
την παρέλευση του οποίου θα μπορούσε
και η κυριαρχία να παραχωρηθεί στην
Ελλάδα με απόφαση της Κοινωνίας των
Εθνών και με σύμφωνη γνώμη του τοπι-
κοί Κοινοβουλίου. Στην Κύπρο αναγνω-
ριζόταν η βρετανική κυριαρχία και στα
Δωδεκάνησα η ιταλική.

Η υπογραφή της Συνθήκης των Σεβρών δημιούργησε την Ελλάδα «των πέντε θαλασσών και των δύο ηπείρων» και άγγιζε σχεδόν την απόλυτη ολοκλήρωση της Μεγάλης Ιδέας.

Ουσιαστικά, η εφαρμογή της Συνθήκης των Σεβρών είχε εναποτεθεί αποκλειστικώς στην Ελλάδα και στην επιτυχία ή αποτυχία του ελληνικού στρατού. Ο Τσώρτσιλ παρατήρησε ότι η υπογραφή της Συνθήκης των Σεβρών συνιστούσε συνέχιση του πολέμου της Βρετανίας με την Οθωμανική Αυτοκρατορία «διά του πληρεξουσίου της», που ήταν στην προκειμένη περίπτωση η Ελλάδα.

ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΕΣ ΠΑΤΡΙΔΕΣ

Επιμέλεια: Ηλία Ανδρέου

Επανερχόμαστε στα ιστορικά ερωτήματα και στις απαντήσεις του για τα αίτια που οδήγησαν στην τραγωδία της Μικράς Ασίας.

Ήταν η αποστολή στρατού στην Ιωνία και η μικρασιατική εκστρατεία ένας ελληνικός ιμπεριαλιστικός πόλεμος;

Η άποψη ότι η μικρασιατική εκστρατεία ήταν ένας ελληνικός ιμπεριαλιστικός πόλεμος έχει υποστηριχθεί από πολύ διαφορετικές πλευρές με διαφορετικά επιχειρήματα.

Έτσι, ο πόλεμος του 1919-22 καταγράφεται στην τουρκική μνήμη ως ο πόλεμος της ανεξαρτησίας εναντίον των ιμπεριαλιστών, των οποίων ως το κύριο όργανο περιγράφεται η Ελλάδα. Η πρώτη και κύρια «καταγγελία» της μικρασιατικής εκστρατείας ως ιμπεριαλιστικού πολέμου προήλθε από το τουρκόικό εθνικιστικό κίνημα.

Από τα παραπάνω, βέβαια, αβίαστα προκύπτει ότι ο δεύτερος παράγοντας που κατήγγειλε τη μικρασιατική εκστρατεία ως ιμπεριαλιστικό πόλεμο ήταν η τότε Σοβιετική Ρωσία, που -σε μια γεωπολιτικά πολύ ασυνήθιστη κίνηση (καθώς οι δύο χώρες είναι παραδοσιακοί περιφερειακοί ανταγωνιστές στη Μαύρη Θάλασσα και στον Καύκασο)- συντάχθηκε με την Τουρκία του Κεμάλ και δούλεψε ενεργητικά για τη νίκη της με την παρο-

χή, αν μη τι άλλο, πολεμικού υλικού και βοήθειας.

Ο τρίτος παράγοντας που έκανε το ίδιο ήταν το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας (στις διάφορες εκδοχές του, καθώς τότε εξελισσόταν στο ΚΚΕ). Τα στελέχη του ΣΕΚΕ/ΚΚΕ και η κομματική εφημερίδα Ριζοσπάστης με συστημικό και συνεπή τρόπο -αντικατοπτρίζοντας και τη στάση της Σοβιετικής Ρωσίας και της Τρίτης Διεθνούς- κατήγγειλαν το ελληνικό εγχείρημα ως ιμπεριαλιστικό και ως υποδούλωση της Ελλάδας και χρησιμοποίησή της από τους ιμπεριαλιστές.

Η ελληνική πολιτική στο Μικρασιατικό ζήτημα και η εκστρατεία στη Μικρά Ασία εντάσσονταν στη Μεγάλη Ιδέα, με άλλα λόγια σε μια ευρύτερη αλυτρωτική πολιτική με στόχο την απελευθέρωση υπόδουλων ομοεθνών όχι σε κάποιον ιμπεριαλισμό. Ήταν η ολοκλήρωση μιας συνεχούς απελευθερωτικής προσπάθειας που είχε ξεκινήσει με την επανάσταση του 1821.

Πώς κατάφερε ο Βενιζέλος να είναι τόσο επιτυχής η παρουσία του στη Συνδιάσκεψη της Ειρήνης;

Η επιτυχία της Ελλάδας στη Συνδιάσκεψη της Ειρήνης στο Παρίσι πραγματικά εκπλήσσει. Μια μικρή χώρα, που μπήκε αργά στον πόλεμο και μετείχε σε ένα περιφερειακό μέτωπο, το Μακεδονικό, πέτυχε ακόμη και στόχους που θα αποτελούσαν τα πιο τρελά της όνειρα λίγα χρόνια πριν: Δυτική Θράκη, Ανατολική Θράκη, Ανατολικό Αιγαίο, ζώνη της Σμύρνης, προοπτικές συνεννοήσεως με τους Αρμενίους για τη συμμετοχή των Ποντίων στο δικό τους κράτος, προοπτική (έστω όχι ξεκάθαρη) αποκτήσεως των Δωδεκανήσων.

Πώς ο Βενιζέλος κατάφερε τόσα;

Ήταν ένας βαθύτατα ρεαλιστής πολιτικός που μπορούσε να διαγνώσει τους πραγματικούς συσχετισμούς της ισχύος καθώς και τους στόχους και τα όρια της πολιτικής, φίλων και εχθρών.

Με άλλα λόγια, έπρεπε να επιλέξει τι θα ήταν εφικτό να διεκδικήσει και έπρεπε συνακόλουθα (και αυτό το αποδεχόταν ως προοπτική) να επιλέξει κάποια πράγματα να μην τα διεκδικήσει ακόμη και εάν κινδύνευε να τα «θυσιάσει». Για τούτο δεν διεκδίκησε την Πόλη: δεν μπορούσε να τα πάρει όλα. Γνώριζε όμως καλά ότι, εάν η Ελλάδα επιτύχανε στις διεκδικήσεις της στο Συνέδριο της Ειρήνης και εάν κατάφερνε να εφαρμόσει τη Συνθήκη των Σεβρών, θα ισχυροποιείτο σε τόσο μεγάλο βαθμό (ουσιαστικά, θα μετατρέπονταν σε περιφερειακή δύναμη), ώστε να μην μπορούν και οι άλλοι να αγνοήσουν τα συμφέροντά της ακόμη και σε περιοχές που τελικά δεν θα ενσωμάτωνε το ελληνικό κράτος.

Σκόπευε να προστατεύσει τους αλύτρωτους Έλληνες σε τρεις ομόκεντρους κύκλους που θα καθορίζονταν από τις δυνατότητες της Ελλάδας να ενεργήσει, και

βραχυπρόθεσμα και σε βάθος χρόνου.

- Στον εσώτερο κύκλο βρίσκονταν περιοχές που μπορούσαν άμεσα να διεκδικηθούν εδαφικά από το ελληνικό κράτος: *Θράκη, Ιωνία, Ίμβρος-Τένεδος.*

- Στον μεσαίο κύκλο εντάσσονταν περιοχές τις οποίες η Ελλάδα μπορούσε να ελπίσει ότι θα αποκτούσε στο μέλλον, εάν κατάφερνε να εφαρμόσει τη Συνθήκη των Σεβρών: *Δωδεκάνησα, Κύπρος.*

- Στον εξωτερικό ομόκεντρο κύκλο εντάσσονταν περιοχές στις οποίες η Ελλάδα δεν μπορούσε να ελπίσει ότι θα παρέμβει με «σκληρή ισχύ», αλλά τον ελληνισμό των οποίων ήλπιζε να προστατεύσει με λειτουργικά μέσα, εφόσον κατάφερνε να εφαρμόσει τη Συνθήκη των Σεβρών και να αναδειχθεί σε περιφερειακή δύναμη: *Βόρεια Ήπειρος, Πόντος, Κωνσταντινούπολη.*

Το 1918, στον Μεγάλο Πόλεμο ηττήθηκαν οι δυνάμεις του δεσποτισμού και της αυταρχικής διακυβερνήσεως που υπήρχαν και στους δύο συνασπισμούς: ηττήθηκαν η Γερμανία με το «πρώσικο μοντέλο», η Αυστροουγγαρία με την παρωχημένη αυτοκρατορική διακυβέρνηση και τα επιβιώματα της φεουδαρχίας, αλλά και η τσαρική Ρωσία. Και στην ηγεσία των μεγάλων νικητών (όλων προοδευτικών δυτικών δημοκρατιών) βρίσκονταν τρεις μεγάλοι φιλελεύθεροι ηγέτες -ο Βρετανός Φιλελεύθερος Νταϊνβιντ Λούδ Τζωρτζ, ο Γάλλος Ριζοσπάστης Γεώργιος Κλεμανσώ και ο Αμερικανός Δημοκρατικός Γούντρω Ουίλσον, που φλέγονταν από την επιθυμία να εγκαθιδρύσουν μια φιλελεύθερη τάξη στον μεταπολεμικό κόσμο μια τάξη που θα βασιζόταν στη διαφάνεια και στην ισότητα των μελών της διεθνούς κοινότητας.

Τα Σύμπαντα Ταραχθήσονται

Του Ηλία Ανδρέου

Ο Δημιουργός των Πάντων, ο Θεός, θεσμοθέτησε κάποιους νόμους ορατούς ή αόρατους, αισθητούς ή μη αισθητούς, οι οποίοι όχι μόνον πληρούν τα σύμπαντα αλλά ενοικούν και μέσα στο ίδιο το σώμα μας. Αυτοί οι Θεϊκοί Νόμοι είναι οι γεννήτορες του σύμπαντος εν συνόλω καθορίζουν την ύπαρξή του και την λειτουργία του και ίσως εξ αρχής προσδιορίζουν την μετα παρέλευση απειροστού χρόνου, την ανυπαρξία του και την εκ νέου γέννησή του. Οι Νόμοι αυτοί είναι ο αψεудής καθρέπτης όπου ο άνθρωπος με δέος αντικρύζει την περατότητα του δηλαδή το πόσο μικρός, αδύναμος, ανίσχυρος, ευάλωτος και διαλυτός είναι. Αν ήταν στο χέρι του, ο άνθρωπος θα έκανε το παν για να αποφύγει μια τέτοια οδυνηρή εμπειρία.

Εξ Φεβρουαρίου 2023: Σύμπασα η οικουμένη μετεωρίζεται στο χείλος ενός δυσθεώρητου χάσματος που μέσα του κατακρημνίζονται αδιακρίτως ψυχές αθών και αμαρτωλών, νηπίων και γερόντων, καλοσυνάτων και μοχθηρών, υγιών και ασθενών ευεργετών και κακοποιών, ευσπλαχνικών και άκαρδων, πιστών και απίστων.

Κανένας διαχωρισμός ευλογημένων και κατηραμένων, ούτε παράδεισος ούτε κόλαση. Ποίος κοπετός, ποία συμπόνια, ποία ανθρωπιά, ποία ενσυναίσθηση είναι σε θέση να απαλλάξουν τους δύο γειτονικούς λαούς της Τουρκίας και της Συρίας από τον πόνο, την δυστυχία, το

μαρτύριο που έσπειραν οι δύο σεισμοί το πρωινό της 6ης Φεβρουαρίου.

Ανά την υφήλιο πολλά μάτια βούρκωσαν στο θέαμα μικρών παιδιών να ανασύρονται από τα ερείπια, μερικά εν ζωή πλην όμως πολλά άψυχα κορμάκια. Και τίθεται το ερώτημα: ελάχιστος χρόνος συμπόνιας και λύπησης είναι αρκετός κατά πρώτον να απλλάξει την ανθρωπότητα από τα μυριοστά βάσανα που ταλαιπωρούν τους κολασμένους αυτής της γης και κατά δεύτερον ο λίγος αυτός χρόνος είναι αρκετός να απαλλάξει το ανθρώπινο γένος από την έπαρση και την αλαζονεία και να το οδηγήσει στην οδό της ταπείνωσης.

Το ιστορικό παρελθόν τουλάχιστον δεν συμμαχεί ούτε επιβεβαιώνει τέτοιες σκέψεις. Οι επαναλαμβανόμενοι πόλεμοι η συνεχιζόμενη αποικιοκρατία με πιο εκλεπτυσμένους τρόπους δεν προσφέρουν καμία αισιοδοξία πως η ανθρωπότητα έχει διδαχθεί από τα λάθη της.

Αγαπητέ Αναγνώστη. Ο ένοικος του Κρεμλίνου ως άλλος Ιβάν Τρομερός με ένα τρικέρι για φωτισμό περιφέρεται στους δαιδαλώδεις διαδρόμους και αλαφιασμένος φαντασιώνεται πως η ακανής χώρα του που καταλαμβάνει το ένα έβδομο της υδρογείου κινδυνεύει από τα νήπια της Ουκρανίας που και αυτά πρέπει να θαφτούν στα ερείπια των σπιτιών τους. Ποια η διαφορά μεταξύ των πόλεων που ισοπέδωσε ο εγκέλαδος και

στις κατεστραμμένες πόλεις της Ουκρανίας από τις βόμβες του Πούτιν!

Ο ψαλμωδός στον 103 ψαλμό καταγράφει τα ακόλουθα «Ανοίξαντός Σου την χείρα τα σύμπαντα πλησθήσονται χρηστότητας, αποστρέψαντος δε Σου το πρόσωπο ταραχθήσονται». Ακόμη και ο Θεός στην πλήρη παντοδυναμία του, αδυνατώντας να αντικρύζει τα όσο δραματίζονται τόσα χρόνια στα σύνορα των δύο λαών απέστρεψε το πρόσωπό Του. Και ιδού τα αποτελέσματα.

Εξοχώτατε Πρόεδρε

Της Τουρκικής Δημοκρατίας

κ. Ταγίπ Ερντογάν

Από την Κόνιτσα την οποία οι πρόγονοί σας με την ανταλλαγή των πληθυσμών εγκατέλειψαν κλαίγοντας, σας αποστέλλουμε την ειλικρινή συμπόνια μας για τον σκληρά δοκιμαζόμενο φίλο Λαό σας. Ευχόμαστε να έχετε τόσο εσείς όσο και ο λαός σας την δύναμη και το κουράγιο να επουλώσετε τις βαθιές πληγές που άφησε πίσω ο εγκέλαδος.

Είδατε Εξοχώτατε τι τα θέλατε εκείνα τα επαναλαμβανόμενα «Θα έρθουμε ξαφνικά ένα βράδυ».

Ο Μέγιστος των ποιητών Όμηρος του οποίου, η σκιά μετεωρίζεται στις Αλησμόνητες Πατρίδες, έλεγε: «Άλλαι μεν βουλαί ανθρώπων, άλλα δε θεός κελεύει».

Πολλές φορές επικαλείσθε το Κισμέτ το πεπρωμένο, ή την θέληση του Αλλάχ.

Δεχθείτε αυτό το πεπρωμένο που την χθεσινή Οθωμανική Αυτοκρατορία περιόρισε στα σημερινά εδάφη τα οποία δεν είναι και λίγα. Εγκαταλείψτε αυτούς του ανεπίκαιρους αναθεωρητισμούς και ακολουθείστε τον Λαό σας ο οποίος σε πολύ υψηλό ποσοστό τρέφει φιλικά αισθήματα προς την Πατρίδα μας την Ελλάδα.

Με τιμή
Ηλίας Ανδρέου
(Δια της εν Αθήναις
Τουρκικής Πρεσβείας)

**Μην ξεχνάτε
την συνδρομή σας.
Είναι το στήριγμα
του περιοδικού μας.**

ΤΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΤΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Σε λίγες μέρες θα εορτάσουμε την απελευθέρωση των Ιωαννίνων «Τα ελευθέρια» από τον Τουρκικό ζυγό, την 21η Φεβρουαρίου 1913, ακριβώς 110 χρόνια ελεύθερης ζωής με πρόοδο στη χώρα μας. Είναι τιμή μας και πρέπει να ενθυμούμαστε αυτή την ημέρα, και πράγματι το κάνουμε με διάφορες εκδηλώσεις, παρελάσεις και ομιλίες. Ναι είμαστε όλοι μας εθνικά υπερήφανοι εμείς οι Ηπειρώτες για τα «Γιάννενα» ήταν «Πρώτα στ' άρματα στα γρόσια και τα γράμματα».

Γνωστοί μας ιστορικοί και σημερινοί μας δημοσιογράφοι με ομιλίες θα τα εκθέσουν όλα αυτά με κάθε ιστορική ακρίβεια.

Ο γράφων δεν είναι Επαγγελματίας δημοσιογράφος, αγαπούσε όμως πάντα τις ηρωικές επετείους του Έθνους μας και ιδιαίτερως την απελευθέρωση της πόλης με την ονομασία ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ, πάντοτε με χαρά και στο μέτρο των δυνατοτήτων.

Τ' αποτύπωνε αυτά στο χαρτί με παρατηρήσεις και των ερευνών του και δεν μετάνιωσε γι' αυτό ποτέ.

Με την πένα μου δεν κατέγραψα μόνο όλες τις επετειακές εκδηλώσεις της 21ης Φεβρουαρίου αλλά και άλλες εκδηλώσεις των χωριών που υπηρέτησα, εθιμοτυπικές για την 21η Φεβρουαρίου, γιατί μέχρι πρότινος η απελευθέρωση γιορταζόταν σ' όλη την Ήπειρό μας, με παρελάσεις, χορούς και εθνική υπερηφάνεια. Για μένα όλα αυτά δεν ήταν ένα απλό «χόμπι», αλλά ήταν ένας έρωτας διαχρονικός να τα καταγράφω.

Σ' αυτό το σύντομο άρθρο μου, δεν θ' αναφερθώ σε πολεμικά γεγονότα, γνωστά

άλλωστε της εποχής εκείνης. Οι γνωστοί μας λόγιοι και οι έγκριτοι δημοσιογράφοι μας στις ομιλίες, στις διαλέξεις τους και στα γραφτά τους θ' αναφερθούν σωστά.

Όσον αφορά εμένα, όλα τα 'χω καταγράψει και τ' ανέφερα σε διάφορα γραφόμενά μου και στο εκδοθέν βιβλίο μου «Μικρά Κείμενα» Σκέψεις και Απόψεις, εκδόσεις Παπαζήση, Αθήνα 2022.

Θα τονίσω όμως με εθνική υπερηφάνεια το παρακάτω ποίημα του Γ. Σουρή με τίτλο «Τα ΠΗΡΑΜΕ ΤΑ ΓΙΑΝΝΕΝΑ!»

Τα πήραμε τα Γιάννενα!
Μάτια πολλά το λένε,
μάτια πολλά το λένε,
οπού γελούν και κλαίνε.
Το λεν πουλιά των Γρεβενών
κι απδόνια του Μετσόβου,
που τα 'σκιάζεν η παγωνιά
κι ανατριχίλα φόβου.
Το λένε κτύποι και βροντές,
το λένε κι οι καμπάνες,
το λένε και οι χαρούμανες
οι μαυροφόρες μάνες.
Το λένε κι οι Γιαννιώτισσες,
που ζούσαν χρόνια βόγκου,
το λένε κι οι Σουλιώτισσες
στις ράχες του Ζαλόγγου.
Τα πήραμε τα Γιάννενα!

(Γεώργιος Σουρή 1853-1919. Σατιρικός ποιητής που έβγαζε την Εφημερίδα «Ο Ρωμηός» η οποία σημείωσε μεγάλη κυκλοφορική επιτυχία).

Σωκράτης Οικονόμου
τέως Σχολ. Σύμβουλος Ειδ. Αγωγής

Ανάσταση στην Κακαβιά

Το δεύτερο μισό της στρατιωτικής μου θητείας (Οκτώβριος 1974-Δεκέμβριος 1975) το υπηρέτησα ως έφεδρος ανθυπολοχαγός στο φυλάκιο της Κακαβιάς, στα ελληνοαλβανικά σύνορα. Την εποχή εκείνη η Ελλάδα μόλις είχε βγει από την εφτάχρονη δικτατορία, με το βαρύ τίμημα της απώλειας σχεδόν της μισής Κύπρου, και η Αλβανία βίωνε δικτατορία που φαινόταν ότι θα διαρκούσε αιώνια. Αναφέρομαι στο καθεστώς του Ενβέρ Χότζα που ήταν πολύ σκληρό προς τους αντιφρονούντες και ιδιαίτερα προς τους Έλληνες της Β. Ηπείρου.

Με τους Αλβανούς φρουρούς δεν είχαμε προστριβές. Κάποια μεμονωμένα αιματηρά περιστατικά των προηγούμενων δεκαετιών είχαν ξεχαστεί και τόσο εγώ όσο και οι στρατιώτες του φυλακίου, εκόντες άκοντες, σεβόμασταν τα μεταξύ των δύο χωρών σύνορα. Τα σύνορα αυτά ήταν κλειστά και άνοιγαν μόνο για τη διευθέτηση μεμονωμένων περιστατικών, όπως η ανταλλαγή φυγάδων. Η καθημερινή μας ψυχαγωγία ήταν το κυνήγι, το ψάρεμα στον Δρίνο και τους καλοκαιρινούς μήνες το κολύμπι στο ίδιο ποτάμι.

Στα καθημερινά μας καθήκοντα, πέρα από τις σκοπιές και τις περιπολίες, ήταν η ξενάγηση των επισκεπτών μας, πολλοί από τους οποίους το 1940 είχαν πολεμήσει στα βουνά που περιβάλλουν την κοιλάδα της Δρόπολης. Η συγκίνησή τους ήταν μεγάλη και δεν ήταν λίγοι αυτοί που έκλαιγαν σαν μικρά παιδιά,

παρασύροντας κι εμάς σ' αυτό το γλυκό-πικρο ταξίδι του παρελθόντος. Λέω γλυκό γιατί το έπος του 1940 μάς κάνει όλους υπερήφανους και πικρό, γιατί, παρά τις νίκες, ένα κομμάτι του ελληνισμού έμεινε για μια ακόμα φορά στην απέναντι πλευρά. Όμως, δεν ήταν μόνο το παρελθόν που μας συγκινούσε. Ήταν και το παρόν. Ήταν οι φωνές στα ελληνικά των κατοίκων του χωριού της Κακαβιάς που ακούγαμε κάθε μέρα.

Το Πάσχα στις στρατιωτικές μονάδες της πατρίδας μας γιορτάζεται με λαμπρότητα. Το Πάσχα του 1975 είχε μια ιδιαιτερότητα. Ήταν το πρώτο Πάσχα που οι Έλληνες γιόρταζαν ελεύθεροι, χωρίς να βλέπουν τις αστείες φιγούρες των δικτατόρων να χορεύουν τσάμικα και καλαματιανά στις οθόνες των τηλεοράσεών τους. Θυμάμαι ότι από τη Μεγάλη Πέμπη είχαμε αρχίσει τους στολισμούς και τις προετοιμασίες για να υποδεχτούμε τους πασχαλινούς επισκέπτες. Οι δουλειές συνεχίστηκαν τη Μεγάλη Παρασκευή και το πρωί του Μεγάλου Σαββάτου. Το μεσημέρι του Μεγάλου Σαββάτου ήλθαν τα τρόφιμα και τα κόκκινα αυγά από την έδρα του λόχου (Χάνι Δελβινάκι) και το απόγευμα ο διοικητής του λόχου τηλεφώνησε για να μας πει ότι το βράδυ, μία ώρα πριν από τα μεσάνυχτα, θα ερχόταν να κάνει ανάσταση στην ταράτσα του φυλακίου μας ο παπάς των Κτισμάτων.

Μεγάλο Σάββατο, 3 Μαΐου 1975, ώρα 11:00 το βράδυ στην ταράτσα του φυλα-

κίου της Κακαβιάς. Ένα μικρό τραπέζι για το Ευαγγέλιο και γύρω του ο παπάς των Κτισμάτων, ένας ψάλτης κι εμείς, επτά παιδιά που υπηρετούσαν τη στρατιωτική τους θητεία μακριά από τα σπίτια τους, όπως συμβαίνει με τους περισσότερους φαντάρους. Η νύκτα ήταν γεμάτη αρώματα με ένα ελαφρό αεράκι που έφερνε στα αφτιά μας το θρόισμα των φύλλων και τη μουρμούρα του Δρίνου που κυλούσε λίγο πιο κάτω. Ύστερα, ήλθε το Άγιο Φως που στο σκοτάδι της νύκτας μετέτρεψε τα πρόσωπά μας σε

εξαυλωμένες μορφές του Ελ Γκρέκο και ακούστηκε το Χριστός Ανέστη που σκόρπισε ρίγη συγκίνησης και ανατριχίλα σε όλους μας. Ξέραμε ότι μας βλέπουν και μας ακούν αυτοί που λίγες εκατοντάδες μέτρα μακριά μας ήθελαν να κάνουν ανάσταση, αλλά δεν μπορούσαν. Νοιώσαμε ότι μας βλέπουν και μας ακούν οι ψυχές των πεσόντων στα γύρω βουνά πατεράδων και παππούδων μας.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΖΙΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Μετεωρολογικά στοιχεία από τον σταθμό του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών στην Κόνιτσα σε συνεργασία με το Metar.gr. (www.metar.gr)
Θέση Σταθμού: Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Κόνιτσας-Πραμάντων (υψόμ. 530m)
Ιστοσελίδα Σταθμού: <http://penteli.meteo.gr/stations/konitsa/>

Ιανουάριος 2023					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
6,0	15,4	-2,3			
			251,7	22	NA
Ιανουάριος 2022					
4,3	17,2	-8,4	18,0	7	BBA
Φεβρουάριος 2023					
Θερμοκρασία (°C)			Υετός (mm)	Ημέρες βροχής (>0,2mm)	Επικρατών άνεμος
Μέση	Μέγιστη	Ελάχιστη			
5,5	19,6	-5,5			
			41,2	4	BBA
Φεβρουάριος 2022					
6,4	19,8	-3,7	120,0	13	BBA

Η διαφθορά και η αθέμιτη συναλλαγή ναρκοθετούν το μέλλον της χώρας

Η συνοχή του κοινωνικού ιστού δεδραιώνεται και δημιουργεί ποιοτικές συνθήκες ζωής σε όλους τους χώρους δραστηριοτήτων, αν στηρίζεται σε κανόνες και αξίες παραδεκτές από το κοινωνικό σύνολο.

Όμως οι ανάγκες της καθημερινότητας και οι στόχοι των ατόμων και κοινωνικών ομάδων πολλές φορές οδηγούν σε διάφορες πρακτικές που τελικά παραβιάζουν τους κανόνες και τον αξιακό κώδικα, οπότε ο κοινωνικός ιστός κλονίζεται. Πρόκειται για παθογένεια που οδηγεί σε καώδεις καταστάσεις και υποβαθμίζει την ποιότητα ζωής.

Συστήματα και ιδεολογίες κόβονται και ράβονται στα μέτρα των ισχυρών κάθε εξουσίας.

Πώς λοιπόν να μη προβληματίζεται ο κάθε εκθέτων όταν η διαφθορά σε όλα τα επίπεδα, η διαπλοκή και η παράνομη συναλλαγή προς ίδιον όφελος ναρκοθετούν την κοινωνική ειρήνη, πολλαπλασιάζει τις ανισότητες και εξαθλιώνουν το κοινωνικό status;

Στις ημέρες μας οι παντοειδείς κρίσεις, οικονομικές, πολιτικές, κοινωνικές, ηθικές, πνευματικές, είναι συγκλονιστικές και προκαλούν έντονη ανασφάλεια και αβεβαιότητα για το μέλλον.

Τα ψεύδη και οι απάτες κυριαρχούν στις ανθρώπινες σχέσεις και η αλήθεια βάλλεται. Για να πετύχεις τους όποιους σκοπούς πρέπει να πληρώσεις και χρησιμοποιώντας άνομα μέσα αποκτάς δύ-

ναμη, αναγνώριση κοινωνική και γίνεσαι κάποιος σπουδαίος με διασυνδέσεις. Η διαφθορά λειαίνει το έδαφος, παρακάμπτει τη νομιμότητα και συμμαχεί πάντα με την εξουσία. Συναλλάσσεται με το αζημίωτο και μπροστά στη Δικαιοσύνη υψώνει ανάστημα, τρομοκρατεί τους δικαστές με την παρουσία των κουκουλοφόρων που είναι έτοιμοι για όλα.

Μια παρουσία στις αίθουσες των δικαστηρίων αποκαλύπτει τις τραγελαφικές καταστάσεις. Κατήγοροι προπηλακίζονται, κατηγορούμενοι ασχημονούν και συνήγοροι προκαλούν με ναζιστική συμπεριφορά και χαιρετισμό.

Οι εικόνες ντροπής και ασυδοσίας των τραμπούκων καλύπτουν την ανομία, τη διαφθορά και τις συναλλαγές με το κοινωνικό κατακάθι.

Τα Μ.Μ.Ε. καθημερινά ξεσκεπάζουν σκάνδαλα πάσης φύσεως και γεμίζουν τα δελτία ειδήσεων με διασμούς, ανθρωποκτονίες και καταχρήσεις. Η επίγεια κόλαση στο προσκήνιο και το παρασκήνιο.

Τα κόμματα εξουσίας εμπλέκονται σε διαπλοκές και συναλλαγές που εξυπηρετούν ιδιοτελή συμφέροντα.

Πρωθούν σε επίζητες θέσεις και παχυλά αμειβόμενους ανθρώπους του περιβάλλοντός τους, χωρίς αξιολογικά κριτήρια. Καλύπτουν ατασθαλίες που προκαλούν το δημόσιο αίσθημα. Οι απευθείας αναθέσεις έργων σε ημετέρους με το αζημίωτο και η έλλειψη ελέγχου λυ-

μαίνονται τα δημόσια ταμεία.

Η διαφάνεια και η αξιοκρατία παρακάμπτονται και η διαφθορά μένει στο απυρόβλητο. Οι απάτες και οι καταχρήσεις διαδέχονται η μία την άλλη.

Η δημόσια διοίκηση αργοκίνητη και αδρανής στα κακώς κείμενα.

Η κόπρος του Αυγέα συσσωρεύεται

Εν όψει εκλογών

Τα κόμματα εξουσίας που αποτελούνται, κατά το πλείστον, από στελέχη που άσκησαν εξουσία σε διάφορες θέσεις, δοκιμάστηκαν, κρίθηκαν από το λαό και αποδοκιμάστηκαν γιατί απέτυχαν είτε από ανεπάρκεια είτε από ιδιοτέλεια.

Τώρα παρουσιάζονται, χωρίς την απαιτούμενη και αναγκαία αυτοκριτική και υπόσχονται ότι έχουν έτοιμες λύσεις για τα προβλήματα και τις παθογένειες του πολιτικού συστήματος που είναι έργο δικό τους.

Εδώ, αντί του θάρρους της ομολογίας έχουμε το θράσος της ιδιοτέλειας και της προσβολής της νοημοσύνης του λαού που πληρώνει τα σπασμένα και βιώνει την εξαθλίωση σε όλα τα επίπεδα.

Πολιτικοί και πολυτεταμένοι οφείλουν να σεβαστούν το λαό που τους ανέχτηκε στην εξουσία ελπίζοντας ότι θα πρυτανεύσει το εθνικό καθήκον και όχι το βόλεμα και τα προνόμια της καρέκλας, τα προσωπικά πλούτη από αθέμιτες συναλλαγές και τη διαφθορά.

Οφείλουν όλοι αυτοί που ευθύνονται για τα λάθη και τις παραλείψεις τους να

και κόβει την ανάσα στους έντιμους, τους ευαίσθητους, τους αλληλεγγυούς που τρέχουν όπου είναι ανάγκη.

Και το αγωνιώδες ερώτημα: Πώς θα βγούμε από το βούρκο που όλοι, πολύ-λίγο τον ανεχόμαστε και τον ταΐζουμε;

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΠ. ΖΑΝΗΣ

ανοίξουν δρόμους για τους νέους και προκομμένους να αναλάβουν το τιτάνιο έργο της εθνικής προσπάθειας για να βρει η χώρα το δρόμο που οι συνθήκες επιβάλλουν για ρήξεις και ανατροπές.

Το πελατειακό σύστημα, η οικογενειακή κρατία και ο νεποτισμός καταδίκασαν τη χώρα και οδήγησαν το λαό στην εξαθλίωση.

Το Σύνταγμα, οι Νόμοι και οι Θεσμοί πρέπει να λειτουργούν χωρίς παρακλήσεις και η αξιοκρατία και διαφάνεια σε όλους τους τομείς να είναι Νόμος απαράβατος.

Οι ψηφοφόροι πρέπει να αναλογιστούν τις ευθύνες τους και να εκλέξουν τους ικανούς και άφθαρτους.

Να καταδικάσουν τους λαοπλάνους, τους καιροσκόπους, τους επαγγελματίες πολιτικούς, τους διαχειριστές της μίζερίας και της παθογένειας του πολιτικού συστήματος.

Πρόκειται για ένα χρέος εθνικό, κοινωνικό και ηθικό. Από ημάς εξαρτώνται οι αλλαγές, οι ρήξεις και οι ανατροπές.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΠ. ΖΑΝΗΣ

Εύθυμα και σοβαρά

Δικαιοσύνη μάθετε...

Η Δικαιοσύνη είναι το δίκιο των αδύναμων. Για αυτούς φτιάχτηκαν οι νόμοι. Για να δεσμεύονται οι ισχυροί που αλλιώς θα έκαναν ό,τι ήθελαν σε βάρος των αδύναμων. Δυστυχώς στον «αναποδογυρισμένο» κόσμο που ζούμε πολλές φορές και διαχρονικά, σε όλες τις χώρες του κόσμου και στη χώρα μας (σε μεγάλο βαθμό), ίσχυε και ισχύει το αντίθετο. Η Δικαιοσύνη από παλιά, πολύ συχνά εξυπηρέτησε αυταρχικά και δικτατορικά καθεστώτα δεξιού και αριστερού τύπου. Υπερασπίστηκε και υπερασπίζεται πολλές φορές συμφέροντα «ισχυρών» κάθε κατηγορίας σε φιλελεύθερα και νεοφιλελεύθερα καθεστώτα του δεξιού ιστορικού υλισμού. Σε καθεστώτα του αριστερού ιστορικού υλισμού δεν χρειάζεται να το αναφέρουμε, είναι αυτονόητο, εκεί μπορεί να καταδικαστεί για τις θρησκευτικές και πολιτικές σου πεποιθήσεις κ.λπ. Έχουν ειπωθεί πολλά για τη δικαιοσύνη: ο Σόλων, αρχαίος Έλληνας ποιητής και νομοθέτης, ένας από τους επτά σοφούς της αρχαιότητας, την παρομοιάζει με ιστό της αράχνης, που πιάνει τα μικρά έντομα, ενώ τα μεγάλα τον «σπάνε» και ξεφεύγουν. Επίσης με δίχτυ που πιάνει τα μικρά ψάρια, αλλά τα μεγάλα το «διαπερνούν» σχίζοντάς το και ξεφεύγουν. Σήμερα η δικαιοσύνη παρομοιάζεται από πολλούς με «φίδι που δαγκώνει τους ξυπόλυτους». Αποτελεί κοινή αντίληψη στη χώρα μας (συμβαίνει και αλλού, αλλά εμάς μας ενδιαφέρει η δική μας χώρα) αν έχεις λεφτά,

«καλό» δικηγόρο, αν έχεις πλάτες, «καθαρίζεις» ή πέφτεις στα μαλακά.

Για τους δικηγόρους, μια από τις βασικές συνιστώσες της Δικαιοσύνης, μπορούμε να πούμε τα εξής: Βλέπουμε συχνά στις τηλεοράσεις κάποιους τηλεδικηγόρους, «μετρημένους στα δάχτυλα», που αναλαμβάνουν συνήθως τις μεγάλες υποθέσεις που σχετίζονται με ανθρώπους της εξουσίας, του πλούτου ή υποθέσεις με έντονο κοινωνικό ενδιαφέρον κ.λπ. Είναι δικηγόροι που τους θέλει το σύστημα, τους θέλουν τα Μ.Μ.Ε. και γενικά οι «ισχυροί», για να τους βγάλουν «λάδι» ή να την γλυτώνουν με την καλύτερη δυνατή ποινή.

Δικηγόροι με κομματικές πλάτες, μέλη μυστικών εταιριών και οργανώσεων, με προσβάσεις στο δικαστικό χώρο και σε μηχανισμούς, που γνωρίζουν τους δικαστές και τα «χούγια» τους, τις «αδυναμίες» τους, τις «ιδιαιτερότητες» κάποιων, που μπορούν να χρησιμοποιούν ψευδομάρτυρες και ό,τι άλλο μπορείς να υποθέσεις. Γνωρίζουν πώς παίζεται το «νομικό» παιχνίδι. Επίσης μπορούν να κινούνται και διεθνώς, από το Κορώπι μέχρι το... Παρίσι ή οπουδήποτε αλλού στο κόσμο.

Κάποιες φορές έχουν τη δύναμη και τον μηχανισμό να καθορίζουν και τις συνθέσεις των δικαστηρίων. Αν ένας οποιοσδήποτε συνάδελφός τους μπορεί να καθυστερήσει μια δίκη επί μήνες, αυτοί μπορούν και περισσότερο. Πρόσφατα διευθυντής Εθνικού θεάτρου, βιαστής ανηλίκων με «πλάτες» στην κυβέρνηση,

καταδικάστηκε δώδεκα χρόνια αλλά είναι έξω, με την νομική βοήθεια τηλε-δικηγόρου και «βοήθεια άνωθεν».

Φυσικά υπάρχουν σωστοί και τίμιοι δικηγόροι που προσπαθούν ανεξάρτητα, ποιός είναι αυτός που υπερασπίζονται να κάνουν σωστά τη δουλειά τους, αλλά υπάρχουν και οι «άλλοι». Ο Άγιος Παΐσιος για να δείξει τη μεγάλη πανουργία των δυνάμεων του κακού έλεγε χαρακτηριστικά: «Ο πιο μικρός δαίμονας μπορεί να εξαπατήσει και να τουμπάρει διακόσιους δικηγόρους μαζί». Και χρησιμοποιεί σαν μέτρο σύγκρισης τους δικηγόρους, γιατί όλοι γνωρίζουμε τα νομικίστικα τερίτσια που χρησιμοποιούν και το ψέμα που «ξεφουρνίζουν» συχνά πολλοί από αυτούς, είτε στα δικαστήρια είτε στην πολιτική σκηνή. Αυτούς τους δικηγόρους δεν μπορείς να τους κάνεις τίμιους νομοθετώντας μέτρα. Πρέπει να απευθυνθείς στη συνειδησή τους. Όμως η έλλειψη συνειδησης είναι που τους κάνει τέτοιους δικηγόρους. Καθώς γράφω το κείμενο αυτό ακούω από τη τηλεόραση ότι η Εύα Καϊλή αλλάζει τον έναν από τους δύο δικηγόρους με κάποιον που στο Βέλγιο αποκαλείται «Δικηγόρος του Διαβόλου». Έναν δικηγόρο που κάνει δημόσιες παρεμβάσεις, φαίνεται να έχει «άκρες» και «ισχυρές πλάτες» και έχει υπερασπιστεί κατά καιρούς «υψηλά πρόσωπα» και μουσουλμάνους τρομοκράτες. Η χώρα του Κατάρ βοηθάει όπως μπορεί. Κατάρα σκέτη.

Συνεχίζουμε: Ο μεγαλύτερος πυλώνας της δικαιοσύνης είναι οι δικαστές. Και εδώ υπάρχουν δικαστές «διαμάντια», αλλά υπάρχουν και οι «άλλοι» που δεν είναι διαμάντια αλλά σκέτο γυαλί.

Η Αγία Γραφή αναφέρει: «Καλό δεν είναι να μεροληπτεί κανείς, αλλά υπάρχουν δικαστές που για μια μπουκιά ψωμί μπορούν να ν' αμαρτήσουν». (Παροιμ. Κεφ. 28, 21). Η ανθρώπινη δικαιοσύνη είναι πολλές φορές για γέλια και για κλάματα. Γελάνε οι πολίτες όταν ακούν από τα χείλη κυβερνώντων για πολύ σοβαρά θέματα ή όταν τους στριμώχνει η αντιπολίτευση, ότι το ζήτημα θα το επιλύσει η «ανεξάρτητη και αδέκαστη δικαιοσύνη». Οι εκάστοτε κυβερνώντες χρησιμοποιούν πολλές φορές την δικαιοσύνη για να καλύπτει «βρωμιές» των δικών τους παιδιών ή να δικάζουν ανθρώπους των άλλων παρατάξεων τις περισσότερες φορές με πολιτικά κίνητρα.

Τώρα γιατί πολύς κόσμος ψηφίζει αυτά τα κόμματα εξουσίας, τι συμφέροντα δικά τους ή άλλων εξυπηρετούν ή τι ψυχοναγκαστικές διαταραχές τους κρατούν εμμονικά «κολλημένους» σ' αυτά ή από τι «ψυχικά, κοινωνικά και πολιτικά πάθη» διακατέχονται, είναι ένα μεγάλο θέμα που χρειάζεται ολόκληρο βιβλίο για να αναλυθούν. Αλλά και σε μια τέτοια περίπτωση ενημέρωσης, πάλι είναι ζητούμενο αν αποκτήσουν πολλοί «ταχύτητα διαφυγής» απ' αυτά τα κόμματα

Αφού κλείσουμε τη μικρή αυτή παρένθεση ας ξαναγυρίσουμε στο θέμα της Δικαιοσύνης. Η Δικαιοσύνη είναι βασικός πυλώνας της δημοκρατίας και όχι του πολιτεύματος των επωνύμων. Η καλύτερα: του καθεστώτος των προνομίων των επωνύμων. Θα μου πείτε η Αστική δημοκρατία είναι εκατό τοις εκατό δημοκρατία; Είναι δημοκρατία με ποσοστά, αλλά αυτό είναι μια άλλη ιστορία. Όταν οι πολίτες αρχίζουν να μην κα-

ταλαβαίνουν τις αποφάσεις της Δικαιοσύνης, κάτι πάει λάθος. Ο μέσος πολίτης στη χώρα μας αντιλαμβάνεται σε χοντρές γραμμές τι είναι δίκαιο και τι είναι άδικο. Δεν απαιτείται πτυχίο Νομικής γι' αυτό. Σίγουρα δεν μπορεί να φταίει ο πολίτης, όταν πληροφορείται ότι μένει ελεύθερος ένας καταδικασμένος για βιασμό. Σίγουρα δε φταίει ο πολίτης όταν διαβάζει ότι τα περισσότερα στελέχη του ΟΤΕ και της Siemens που κατηγορήθηκαν για δωροδοκίες και απιστία περί την υπηρεσία είναι σήμερα στο σπίτι τους. Άνετα και ωραία. Σίγουρα δεν φταίει ο πολίτης, όταν διαβάζει ότι η Novartis υποχρεώθηκε από την αμερικανική Δικαιοσύνη σε καταβολή προστίμου-μαμούθ 310 εκατομμυρίων δολαρίων για πράξεις διαφθοράς στην Ελλάδα, αλλά στην πατρίδα μας δεν κατέβαλε ως τώρα δεκάρα τσακιστή. Ή όταν ακούει ότι όσοι κάθισαν στο εδώλιο για την περίφημη υπόθεση ναρκωτικών του "Noor 1" αφέθηκαν τελικώς ελεύθεροι. Πάλιότερα κάποιος υπουργός που καταδικάστηκε για νόθευση εγγράφου για τη λίστα Λαγκάρντ έμεινε έξω, γιατί το δικαστήριο του χορήγησε αναστολή. Κάποιος εισαγγελέας δήλωσε ότι έχασε κρίσιμα έγγραφα υποθέσεως, επειδή έπιασε υγρασία το σπίτι του!

Κάποια εισαγγελέας που διαχειρίζεται καταγγελία σκανδάλου σε βάρος πολυεθνικής εταιρείας έχει καραμπινάτο κώλυμα (ο σύζυγος συνεργαζόταν με την εταιρεία αυτή) και δεν το αναφέρει για να εξαιρεθεί.

Και άλλες πολλές και ποικίλες περιπτώσεις. Παλιά συζητώντας με έναν Κο-

νισιώτη δικηγόρο (αείμνηστος τώρα), μου είχε πει ότι πολλά παιδιά δικαστών που είναι δικηγόροι δουλεύουν ως νομικοί σύμβουλοι σε διάφορες εταιρείες, τράπεζες, funds κ.λπ. Άντε να δικάσουν δικαστές τέτοιες εταιρείες όταν κάνουν ατασθαλίες (που κάνουν συχνά) ή να λύσουν σωστά το θέμα των πλειστηριασμών (κόκκινα δάνεια κ.λπ.) που τα αρπακτικά των τραπεζών και των funds είναι ανελέητα.

Για να τελειώνουμε: Αντίθετα η Δικαιοσύνη είναι αμείλικτη σε υποθέσεις όπως αν καθυστερήσεις κάποιο δάνειο στην Εφορία ή αλλού, αν κάποια γιαγιά σε κάποια λαϊκή πουλήσει κάποια πλεκτά για να ζήσει χωρίς τα απαραίτητα χαρτιά κ.λπ. Φορτηγατζής στις Σέρρες που δεν φορούσε μάσκα μέσα στη καμπίνα της νταλίκας, συνελήφθη, δικάστηκε, καταδικάστηκε και εξέτισε την ποινή του στο σύνολό της. Το ίδιο επιτίμοι στις εκκλησίες. Κάποιοι μεγάλης ηλικίας που δεν έκαναν εμβόλιο υπέστησαν ποινή 100 ευρώ το μήνα κ.λπ. Αν χρωστάς κάτι και δυσκολεύεσαι, η δικαιοσύνη θα σου «αλλάξει τα φώτα». Τα κόμματα που χρωστούν εκατομμύρια δεν τρέχει τίποτα. Ο κόσμος ας αντισταθεί με υγιή τρόπο, με κινητοποιήσεις, με την ψήφο του ή ότι άλλο καλύτερο μπορεί.

Ο Λόγος του Θεού διαχρονικά για όλους μας, μικρούς, μεγάλους, νομικούς ή όχι, πολιτικούς ή όχι λέει: «Δικαιοσύνη μάθετε οι ενοικούτες επί της γης». Αλλά δυστυχώς φοβάμαι για τους πολλούς σε «ώτα μη ακουώντων».

Μαρίνος Σπηλιόπουλος

Πασχαλιάτικες Κονιτσιώτικες αναμνήσεις.

Μεγάλη Εβδομάδα! Δεκαετία του '60, δε θυμάμαι ακριβώς ποια χρονιά. Πάντως σίγουρα μετά το 65.

Κάθε βράδυ εκκλησιασμός στον Άγιο Νικόλαο της επάνω Κόνιτσας.

Η γιαγιά μου, ήταν από τις πρώτες που πήγαιναν στις ακολουθίες της Μ. Εβδομάδας. Υποχρεωτικά την ακολουθούσαμε εγώ και η αδελφή μου, με την Ιερή Σύνοψη. Τόση ήταν η βιασύνη της, για να πάμε, που πολλές φορές την καμπίνα την ακούγαμε όσο ήμασταν στον δρόμο για την εκκλησία. Δεν το έκανε για τη θέση. Πάνω στο γυναικωνίτη που καθόταν, είχε το σασίδι της. Το σασίδι της κυρά Χρίσταινας, το σασίδι της κυρά Δημητρούλας κλπ. Το έκανε για να μη χάσει ούτε έναν ύμνο.

Χωνόμουν και εγώ σε κάποιο άδειο σασίδι και κοίταζα κάτω το πένθιμο στόλισμα της Εκκλησίας. Μωβ κορδέλες στους πολυελαίους, στις εικόνες, στα σασίδια των ψαλτών, δεξιά και αριστερά της Ωραίας Πύλης.

Και άρχιζαν οι ψαλμωδίες. Κατανυκτική η ατμόσφαιρα. Καλλίφωνοι οι ψάλτες.

Θυμάμαι τον κύριο Κώστα τον νεωκόρο με το μαύρο ράσο, να τρέχει σβέλτα από εδώ και από εκεί. Να σβήνει τα κεριά που είχαν σχεδόν λειώσει και να δημιουργεί χώρο για το άναμμα καινούργιων κεριών. Να περνά με βαμβάκι (προφανώς με οινόπνευμα) κάθε τρεις και λίγο την κεντρική εικόνα που ήταν στημένη στη μέση της Εκκλησίας. Να μας βάζει στη σειρά στο Ευχέλαιο της Μ. Τετάρτης. Την Μεγάλη Πέμπτη με τα δώδεκα Ευαγγέλια, κάθε φορά που ο Πάπα Παύλος διάβαζε ένα Ευαγγέλιο, ο νεωκόρος έσβηνε

και ένα από τα δώδεκα κεριά που ήταν τοποθετημένα σ' ένα ειδικό μανουάλι με τις δώδεκα υποδοχές.

Και έφτανε η ώρα της σταύρωσης.

Θυμάμαι μετά το πέμπτο Ευαγγέλιο, που έσβηναν τα πολλά φώτα και έβγαινε ο πάπα Παύλος με τον Εσταυρωμένο και έφευγε το "Σήμερον κρεμάται επί ξύλου ο εν ύδασι τη γην κρεμάσας". Απόλυτη σιωπή στο εκκλησίασμα. Όλες οι μεγάλες γυναίκες έκαναν γονυκλισίες και τον σταυρό τους. Τον Σταυρό ο παπάς τον περιέφερε και στα τρία κλίτη της Εκκλησίας. Λίγο πριν τον τοποθετήσει στο κέντρο της εκκλησίας, του έφυγε από τα χέρια, θα ήταν και βαρύς φαίνεται ο Σταυρός και ίσια που πρόλαβε ο νεωκόρος και ένας φαντάρος που βρισκόταν εκεί κοντά, χτυπήθηκε και λίγο στον ώμο, και τον έπιασαν πριν πέσει κάτω. Τα είχε τα χρονάκια του ο

παπάς. Η ένταση όλων αυτών των ημερών, η κούραση. Ένα σιγανό μιλητό (σαν το βούισμα της μέλισσας) έφθασε στα αυτιά των γυναικών του γυναικωνίτη. "Μα τι έγινε"; αναρωτιόντουσαν. "Παραλίγο να του πέσει ο Σταυρός του πάπα Παύλου", τους ενημέρωσα. "Εμ και αυτός ο Δεσποτάς, δε βλέπει ότι είναι γέρος; Πόσο ακόμη να αντέξει"; άρχισαν τα σχόλια στον γυναικωνίτη. Ένα μουρμουρητό ακουγόταν και από κάτω. Η βροντερή φωνή του νεωκόρου, επέβαλε τη σιωπή και συνεχίστηκε η ακολουθία κανονικά. Τοποθετήθηκε ο Σταυρός στο μέσον του ναού και ο παπάς συνέχισε να διαβάζει και τα επόμενα Ευαγγέλια.

Εγώ μετά το πέμπτο Ευαγγέλιο κάπου βαριόμουν. Τσάκωνα τον εαυτό μου, να μετράει τα αναμμένα κεριά για να ξέρω πόσα ακόμη Ευαγγέλια έμειναν.

Μεγάλη Παρασκευή πρωί, στόλισμα του επιταφίου. Κάθε νοικοκυρά είχε κόψει τα ωραιότερα λουλούδια από τις αυλές τους και περίμεναν να περάσουν τα κορίτσια με τα πανέρια τους, για να τα δώσουν για στόλισμα.

Την Μεγάλη Παρασκευή μετά την αποκαθάρωση, προσκύνημα στον Επιτάφιο. Α, και όχι μόνον προσκύνημα. Η γιαγιά μας έβαζε να περάσουμε και από κάτω τρεις φορές. Για να έχουμε καλή υγεία μας είπε!

Και το βράδυ η περιφορά του Επιταφίου. Προπορευόταν το στρατιωτικό άγημα. Πολλές γυναίκες στον γυναικωνίτη, λόγω προβλημάτων υγείας δεν ακολουθήσαν την περιφορά του επιταφίου. Μεταξύ αυτών και η γιαγιά μου. "Αντε ψυχή μου, πάρε την αδελφή σου και πηγαίνετε", μου είπε. Ακολουθήσαμε και εμείς κρατώντας τις λαμπάδες μας. Φρόντισα όμως να επιστρέψουμε στην Εκκλησία πριν από τον Επιτάφιο. Έπιασα το

σασίδι της γιαγιάς για να δω την είσοδο του Επιταφίου στην Εκκλησία.

Λειτουργία του Μ. Σαββάτου και Θεία Κοινωνία. Μοσχοβολιά στο σπίτι, από το μαγείρεμα της μαγειρίτσας, που θα την τρώγαμε τα χαράματα, όταν θα γυρνούσαμε από την Ανάσταση. Ανυπομονησία για τα αρωματικά κούλουρια και τα κόκκινα αυγά.

Το βράδυ της Ανάστασης, στολισμένη εκκλησία με τις κόκκινες κορδέλες και την Αναστάσιμη Εικόνα στο κέντρο της. Σβήσιμο των φώτων, των κεριών, απόλυτο σκοτάδι, και ο πάπα Παύλος στην Ωραία Πύλη κρατώντας το Άγιο Φως, να ψέλνει το "Δεύτε λάβετε φως εκ του ανεσπέρου φωτός".

Έξοδος όλου του εκκλησιάσματος στον αύλειο χώρο. Το "Χριστός Ανέστη" κάτω από τον αιωνόβιο πλάτανο που δεσπόζει μπροστά στην εκκλησία. Επιστροφή στην εκκλησία και παρακολούθηση όλης της Αναστάσιμης Λειτουργίας.

Την Κυριακή του Πάσχα μετά τον Εσπερινό της Αγάπης, περάσαμε και από το Δεσποτικό (κατοικία του Δεσπότη), πήραμε την ευλογία του και το κόκκινο αυγό μας.

Όλα αυτά τα θυμήθηκα, βλέποντας μια φωτογραφία στο διαδίκτυο με τον καλό μας παπά Παύλο εφημέριο του Αγίου Νικολάου, τον παπά Δημήτρη εφημέριο της Κάτω Κόνιτσας και τον Δεσπότη Χριστόφορο, την οποία και αναρτώ.

Καλό Πάσχα και Καλή Ανάσταση. Και προπαντός Καλή Ανάσταση στις καρδιές μας.

Σημ. Ο παπά Παύλος είναι δίπλα από τον Δεσπότη και φαίνεται μόνο το κεφάλι του. Η φωτογραφία είναι στο Δεσποτικό της Κόνιτσας.

Αρετή Γραμμόζη - Παπαδημάτου

Παροιμίες - Γνωμικά

Οι παροιμίες είναι σύνολο γνώσης και συμπυκνωμένης λαϊκής πείρας, που εκφράζουν συνοπτικά και με αλληγορικό τρόπο διάφορες αλήθειες και γεγονότα της ζωής. Είναι πολύ επιδέξια διατυπωμένες και μεταδίδονται από γενιά σε γενιά διαπαιδαγωγώντας τους ανθρώπους με τις πολύτιμες συμβουλές τους.

Όπως σε όλα τα μέρη, έτσι και στο δικό μας χωριό, σε πολλές περιπτώσεις χρησιμοποιούνται διάφορες παροιμίες. Θα αναφέρουμε τις κυριότερες.

- Η ανάγκη βγάζει λάδι.
- Γάϊδαρος δεμένος, νοικοκύρ'ς σιγουρεμένος.
- Άμα τζινάς (προγγίζεις) το γάϊδαρο, πορδές θ' ακούσεις.
- Φταίει το σαμάρ' και χτυπάμε το γομάρ'
- Χαλάμε το αλέτρι να φτιάξουμε γυνί.
- Έχουν ανάγκη τα σκυλιά απ' τα σταφύλια;
- Τα σκυλιά δεν είχαν ορό και γύρευναν και πίτα.
- Οντάχαμαν και τρώγαμαν, Βασίλ' κυρ Βασίλ. κι όντας δεν έμκε τίποτα, όξω παλιο κασίδ'.
- Όντας δεν πέφτει ο παράς, δεν βαράει ο ταμπουράς.
- Αλλού τα κακαρίσματα κι αλλού γεννούν οι κότες.
- Αλλού παπάς κι αλλού τα ράσα.
- Άλλο το έλα έλα κι άλλο το μανικοτράβηγμα.
- Από βουβό ποτάμι να φοβάσαι.
- Όποιος έχει τη μύγα μυγιάζεται.
- Με τον ήλιο τα βγάζουμε, με τον ήλιο τα μπάζουμε, τι έχουν τα έρμα και ισοφάν;
- Πετάγεται σαν η πορδή απ' το βραζί.
- Εμ γαλάτα, εμ μαλλάτα, εμ τ' αρνιά δηλ'κά.
- Κάθε πόρτα το καρφί της.
- Η γλώσσα κόκαλα δεν έχ' και κόκαλα τσακίζ'.
- Μπροστά, μας κάν' το φίλο και πίσω μας το σκύλο.
- Ανεμομαζώματα διαολοσκορπίσματα.
- Το τάξιμο δεν χαλάει σπίτι, το δώσιμο χαλάει.
- Άμα βρεις φαϊ, φάε κι άμα βρεις ξύλο φεύγα.
- Εκατό σκοπιές σε ξένον κώλο, δεν πονάν', μια στον δικό μας, πονάει.
- Δέκα φορές να πάρεις γκότσι κάποιον, μια να μην τον πάρεις, δεν είσαι καλός.
- Μέτρα εννιά και κόψε μιά.
- Τα λέν' της πεδεράς, να τ' ακούει η νύφ'.
- Βρήκ' η νύφ' το γυνί, πίσω απ' τη θύρα.
- Αλί στον παντεχούμενο.
- Αν δεν κλάψει το παιδί, δεν το σ'μαζεύ' η μάνα.
- Ζήσε το Μάη, να φας τριφύλλι.
- Οντά'πρεπε δεν έβρεχε και το Μάη χιόνιζε.
- Άλλα τα μάτια του λαγού κι άλλα της κουκουβάγιας.

- Απ'το ίτσιου κι ολότελα καλή είν' κι η Παναγιώταινα.
- Με το στόμα μπάρα μπάρα, με τα χέρια κρατημάρα.
- Ο γαμπρός και το πεπόνι πολύ κόσμο λαδώνει.
- Εκεί που κρεμούσαν οι μπέηδες τ' άρματα κρεμούν οι γύφτοι τ' άργανα.
- Το μισιακό το βόδι το τρώει ο λύκος.
- Το καλό τ' αρνί β'ζαίνει δυο μανάδες.
- Τ' αρνί που ξεκόβεται απ' το κοπάδι το τρώει ο λύκος.
- Το πολύ το κυρ ελέησον το βαριέται κι ο Θεός.
- Κάλλιο πέντε κάρβουνα παρά χίλια πρόβατα.
- Η νύφη εφταρνίστηκε, ετέλειωσε ο γάμος.
- Αντάμα κουβεντιάζουμε και χώρια ακούμε.
- Σε κάποιον χάριζαν γομάρι και το κοιτάζε στα δόντια.
- Κάλλιο λάχανα και ρήνια (ειρήνη) παρά ζάχαρη και γκρίνια.
- Είπε η χέσκω της κατούρως.
- Κάηκε η μπάμπω στο κουρκούτ' φυσάει και το γιαούρτ'.
- Ούτ' ο γαμπρός γίνεται γιος, ούτ' η νύφη θυγατέρα.
- Όποιος λυπάται το καρφί χάνει και το πέταλο.
- Όντας δεν πέφτει δεκάρα, δε βαράει η τζαμάρα.
- Κάλλιο γαϊδουρόδενο, παρά γαϊδουρογύρευε.
- Ο φόβος φ(υ)λάει τα έρ(η)μα.
- Πάρτον στον γάμο να σου πει και του χρόνου.
- Λούσε με χτενίσε με, ξέρω ποιά με γέννησε..
- Ο λύκος στ'ν αντάρα χαίρεται.
- Μη φυτρώνεις εκεί που δε σε σπέρνουν.
- Αντροπιές καλόγερος άδεια τ'άχει τα τσάκια του
- Όπως στρώσεις θα κοιμηθείς.
- Όλ' έκλαιγαν το χάλι τους κι ο Μυλωνάς τ' αυλάκι.
- Ήρθαν τ' άγρια να διώξουν τα ήμερα.
- Με πορδές δε βάφονται αυγά.
- Γύρισε η τέντζερη και βρήκε το καπάκι.
- Όλα τα στραβά καρβέλια τα φτιάχνει η νύφη.
- Γέλα με να σε γελώ, να περνάμε τον καιρό.
- Όλα τα'χει η Μάρω μας, ο φερτζές της λείπει.
- Πίν(ει) η κότα το νερό και κοιτάει τον ουρανό.
- Αν δεν μπορείς γέρο μ' να θειρίσεις, δέσε και κουβάλα.
- Αν άκουγε ο θεός τις κ(ου)ρούνες, θα φοφούσαν όλα τα γομάρια.
- Από κόρακα θ' ακούσεις μόνο «κρα»
- Από μικρόν κι από τρελό μαθαίνεις την αλήθεια.
- Άσπρο είναι και το χιόνι, αλλά το λερώνουν τα σκυλιά.
- Όποιος δεν έχει μυαλό, έχει ποδάρια.
- Άλλος έχει τ' όνομα κι άλλος τη χάρη.
- Όξω απ' το χορό πολλά τραγούδια λέν'.
- Βρήκε ο γύφτος τη φυλή του κι αναγάλιασε η ψυχή του.

- Εκεί που μας χρωστούσανε, μας πήραν και το βόι.
- Πέρσι κάηκε, φέτος μύρισε.
- Ακριβός στα πίτουρα και φτηνός στ' αλεύρι.
- Έφαγε την κότα και έχεσε την πόρτα.
- Φύλαγε φίδι το χειμώνα, να σε φάει το καλοκαίρι.
- Κάλλιο ύπνο, παρά δείπνο.
- Κακό χωριό τα λίγα σπίτια.
- Όσα ξέρει ο νοικοκύρης, δεν τα ξέρει ο μουσαφίρης.
- Ο καλός ο νοικοκύρης, το χειμώνα χαίρεται.
- Πάρε νύφη από σπίτι και σκυλί από ζοπάδι.
- Πέντε βόδια, δυο ζευγάρια.
- Τα λόγια σου με χόρτασαν και το φαΐ σου φάτο.
- Το αγώι ξυπνά τον αγωιάτη.
- Τα παιδιά τρών τα ξυνόμηλα και των γονιών μουδιάζουν τα δόντια.
- Το γινάτι βγάζει μάτι.
- Τέτοια ώρα, τέτοια λόγια.
- Το πρόσωπο είναι σπαδί.
- Όσο αραιώνουν τα σκόρδα, χοντραίνουν.
- Ο παθός, μαθός.
- Όσα φέρνει η ώρα, δεν τα φέρνει ο χρόνος.
- Όντας πήγε ο φτωχός να χορέψει έσπασε το ντέφι.
- Όσον ίσκιο πιάνει το ντουφέκι του κυνηγού τόση προκοπή κάνει κι αυτός.
- Οι τοίχοι έχουν αφτιά κι ο λόγγος έχει μάτια.
- Τι να σου θυμηθώ κρομμύδι μου, κάθε χαψιά και δάκρυ.
- Με τον δικό σου φάε και πιέ κι αλισβερίσι(ι) μην κάνεις.
- Μπάτε σκύλοι και αλέστε κι αλεστικά μη δίνετε.
- Κότα πίτα το Γενάρη, κόκορα τον Αλωνάρη.
- Τον γύφτο τον έβαζαν στο παλάτι κι αυτός γύρευε τα κάρβουνα.
- Τι κάνεις γέρο, κουκιά σπέρνω.
- Εκεί που δε σε σπέρνουν, φυτρώνεις.
- Πήγε στο γύφτο για προζύμι (δεν πρόκειται να βρει δηλαδή).
- Σκυλί που γαβγίζει δεν δαγκάνει.
- Άκου δέκα γνώμες κι απ' τη δική σου μη βγαίνεις.
- Τι δουλειά έχει η αλεπού στο παζάρι.
- Το γουδί το γουδοχέρι.
- Κουβέντα κουβεντούλα, τρώει ο λύκος τη βετούλα.
- Πώς παν τα παιδιά σου κόρακα; Όσο παν μαυρίζουν.
- Όποιος κλάν', γιατρό δε βαν'.
- Τρεις λαλούν και δυο χορεύουν.
- Αν έκαναν όλες οι μύγες μέλι θα'τρωγαν και οι γύφτοι με το χουλιάρι.
- Όποιος έχει μαχαίρι τρώει πεπόνι.
- Ο παπάς από την πόλη, η παπαδιά μολογάει.

Σωτ. Τουφίδης

• Το Σάββατο 7 Ιανουαρίου 2023 πραγματοποιήθηκε από τον Επιστημονικό Σύνδεσμο ΝΙΚΗ, Σωματείο Γονέων Ατόμων με Αναπηρίες στην αίθουσα τελετών του Δημαρχείου τιμητική εκδήλωση για τους υποστηρικτές του πολυήμερου προγράμματος αυτόνομης και ημιαυτόνομης διαβίωσης ΑμεΑ, που φιλοξενήθηκε από το Δήμο Κόνιτσας από την Τρίτη 03/01/2023 έως και την Κυριακή 08/01/2023.

Ο Πρόεδρος του Συνδέσμου Ευάγγελος Σμπράος ευχαρίστησε τον Δήμο για τη στήριξη και τη φιλοξενία και όλους όσους συνέβαλαν στην επιτυχία του προγράμματος για την εξωστρέφεια των ατόμων με αναπηρία μέσω της αλληλεπίδρασής τους με την τοπική κοινωνία. Η εκδήλωση έκλεισε με την ανταλλαγή αναμνηστικών δώρων.

Στην εκδήλωση παρέστη ο Δήμαρχος Κόνιτσας Νικόλαος Εξάρχου, ο Αντιδήμαρχος Δημήτριος Χήρας και εκπρόσωποι τοπικών φορέων.

Ο Δήμαρχος συγχαίρει τον Επιστημονικό Σύνδεσμο ΝΙΚΗ, Σωματείο Γονέων Ατόμων με Αναπηρίες για την πρωτοβουλία που στοχεύει στη στήριξη και φροντίδα των ατόμων με αναπηρίες και εκφράζει ευχαριστίες στο προσωπικό του Δήμου που πρόσφερε τις υπηρεσίες του κατά τη διάρκεια της φιλοξενίας, αλλά και στους ντόπιους ιδιώτες για την προσφορά τους στα φιλοξενούμενα άτομα με αναπηρία.

• Με την υπ' αριθμ.: 93/28-12-2022 απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου μετά από εισήγηση του Δημάρχου σε συμφωνία με τους επικεφαλής των δημοτικών παρατάξεων και σε συνέχεια του υπ' αριθμ.: 181692 Ε- 2022/12-12-2022 εγγράφου του Υπουργείου Οικονομικών, βάσει του οποίου δίνεται η δυνατότητα στους Δήμους να υποβάλλουν γνώμη σχετικά με τον επανακαθορισμό των αντικειμενικών αξιών, το Δ.Σ. ομόφωνα γνωμοδοτεί περί μείωσης των αντικειμενικών αξιών στην παραμεθόριο, ακριτική περιοχή του Δήμου Κόνιτσας.

Η σχετική απόφαση έχει ήδη αποσταλεί στο αρμόδιο Υπουργείο και έχουμε την πεποίθηση ότι θα γίνει δεκτή δεδομένου ότι ο Δήμος μας είναι ορεινός, παραμεθόριος με μικρή επισκεψιμότητα στις περισσότερες των κοινοτήτων μας και δεδομένων των οικονομικών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν οι κάτοικοι στην πλειονότητά τους. -

• Το Κοινωνικό Παντοπωλείο Δήμου Κόνιτσας, στις 19 & 20 Ιανουαρίου 2023 πραγματοποίησε την 59η διανομή διαφόρων προϊόντων στους ωφελούμενούς του. Τα προϊόντα που διανεμήθηκαν συγκεντρώθηκαν με τις ευγενικές χορηγίες των εταιρειών:

“Α.ΚΟΥΚΟΥΤΑΡΗΣ ΑΕΒΕ”
“ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ”.

• Ο Δήμος Κόνιτσας, η Κοινωφελής Επιχείρηση Δήμου Κόνιτσας και τα Στελέχη του Κοινωνικού Παντοπωλείου εκφράζουν τις θερμές ευχαριστίες τους για την έμπρακτη κοινωνική τους προσφορά, κα-

λώντας και άλλες επιχειρήσεις καθώς και συνδημότες τους να σταθούν αρωγοί στην όλη προσπάθεια που καταβάλλεται.

• Την Τετάρτη 25 Ιανουαρίου 2023 πραγματοποιήθηκε η κοπή της πρωτοχρονιάτικης πίτας του προσωπικού του Δήμου Κόνιτσας. Ο Δήμαρχος Νικόλαος Εξάρχου έκοψε την πίτα μαζί με τους Αντιδημάρχους Νικόλαο Τσιαλιαμάνη και Δημήτριο Χήρα, καθώς και τον Προϊστάμενο Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών Χρήστο Μαργαρίτη.

• Στις 30 Ιανουαρίου η Εκκλησία μας τιμά τους Τρεις ' Ιεράρχες τους προστάτες των γραμμάτων, των τεχνών και της παιδείας.

Θεωρείται η εορτή των ελληνικών γραμμάτων, εφόσον οι Τρεις Ιεράρχες συνετέλεσαν στην ανάπτυξη της χριστιανικής διδασκαλίας σε συνδυασμό με την ανάπτυξη των αρχαίων ελληνικών γραμμάτων και αποτελούν ένα διαχρονικό πρότυπο.

Στον Ιερό Ναό του Αγίου Κοσμά του Αιτωλού τελέστηκε Θεία Λειτουργία και επιμνημόσυνη δέηση υπέρ των ψυχών των ευεργετών του Δήμου μας, που με την προσφορά τους συμβάλλουν διαχρονικά στη στήριξη και ενίσχυση του εκπαιδευτικού έργου.

Με την ευκαιρία της σημερινής γιορτής, εύχομαι σε όλους τους εκπαιδευτικούς, τους γονείς και ιδιαίτερα στους μαθητές μας υγεία, δύναμη και πρόοδο.

Χρόνια πολλά, δημιουργικά με φώτιση.

Νικόλαος Εξάρχου
Δήμαρχος Κόνιτσας

• Εκδήλωση

Το απόγευμα της Παρασκευής 17/2/23 πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του Δημαρχείου εκδήλωση με θέμα: **"Ποινική Νομοθεσία και Προστασία Περιβάλλοντος"**. Η εκδήλωση ήταν ενδιαφέρουσα και την παρακολούθησαν αρκετοί Κονιτσιώτες. Το συντονισμό είχε η δημοσιογράφος Βίλιαν Στασινού. Κεντρικοί ομιλητές ήταν: Ο Υφυπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας Γεώργιος Αμυράς και ο Υφυπ. Δικαιοσύνης Γεώργιος Κώτσπρας. Χαιρετισμούς έστειλαν οι βουλευτές Στ. Καλογιάννης και Μαρία Κεφάλαι. Παραβρέθηκε και ο Περιφερειάρχης Αλέξανδρος Καχριμάνης ο οποίος απεύθυνε σύντομο χαιρετισμό.

ΠΡΟΣΚΕΚΛΗΜΕΝΟΙ ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Νικόλαος Πέτσας, Δασολόγος, Υπεύθυνος Φύλαξης Μονάδας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Βόρειας Πίνδου

Εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στο Εθνικό Πάρκο Βόρειας Πίνδου

Νικόλαος Παπαγρηγορίου, Πρόεδρος Ε' Κυνηγετικής Ομοσπονδίας Ηπείρου

Ο ρόλος της Θηροφυλακής - Διοικητικά πρόστιμα

Χαριτάκης Παπαϊωάννου, Βιολόγος, Ιχθυολόγος, Στέλεχος ΗΠΕΙΡΟΣ ΑΕ

Η εφαρμογή της νομοθεσίας για την προστασία ενός σπάνιου είδους της ελληνικής Πανίδας:

Η περίπτωση του Αγριόγιδου

Ηλίας Γεωργακόπουλος, Δικηγόρος, Νομικός Σύμβουλος Υφυπουργού ΠΕΝ, και Αμυρά

Ποινική προστασία ειδών άγριας πανίδας

Ιόλη Χριστοπούλου, Διευθύντρια Πολιτικής, Green Tank

Αώος: Προοπτικές προστασίας, βιώσιμης ανάπτυξης και διακρατικής συνεργασίας

Αλεξάνδρα Παππά, Συντονίστρια προγράμματος για το νερό, MedINA

Αώος: Πορεία προς τα εμπρός για το πρώτο Διασυνοριακό Πάρκο Άγριου Ποταμού στην Ευρώπη

Τόνια Γαλάνη, Υπεύθυνη Προγραμμάτων, Πίνδος Περιβαλλοντική

Αώος χωρίς φράγματα: Δικαστικές και άλλες παρεμβάσεις για τη σωτηρία του ποταμού

• ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ ΓΕ.Λ. ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Την Πέμπτη 23 Φεβρουαρίου 2023, ομάδα μαθητών και εκπαιδευτικών του Περιφερειακού Λυκείου Αποστόλου Λουκά Κολοσσίου Λεμεσού Κύπρου με την Διευθύντριά τους κα Θεοφάνους Μαρία επισκέφτηκαν τη σχολική μονάδα μας, στο πλαίσιο σύμπραξης και μελλοντικής συνεργασίας των δύο σχολείων (π.χ. ευρωπαϊκά προγράμματα, αδελφοποίηση κ.λπ.). Με την ευκαιρία των εορταστικών εκδηλώσεων για την επέτειο της απελευθέρωσης της Κόνιτσας στις 24 Φεβρουαρίου 1913, οι μαθητές/τριες των δύο σχολείων είχαν την ευκαιρία να συμμετάσχουν σε βιωματική δράση "δωμάτιο απόδρασης" με θέμα "Απελευθέρωση της Κόνιτσας-24 Φεβρουαρίου 1913" και να λάβουν αναμνηστικό έπαθλο για τη νίκη τους. Υπεύθυνη της δράσης ήταν η κα Σεμερτζίδου Χριστίνα και συμμετέχοντες όλοι οι εκ-

παιδευτικοί. Η δράση είναι διαθέσιμη στον παρακάτω σύνδεσμο: Απελευθέρωση της Κόνιτσας-24 Φεβρουαρίου 1913"

Στη συνέχεια ακολούθησε κέρασμα με τοπικά εδέσματα και ανταλλαγή δώρων των δύο σχολείων. Η επίσκεψη ολοκληρώθηκε με ένα Κυπριακό τραγούδι από την ομάδα του Περιφερειακού Λυκείου Κολοσσίου και αναμνηστικές φωτογραφίες.

Το απόγευμα της ίδιας ημέρας, στην αίθουσα εκδηλώσεων του Δημαρχείου Κόνιτσας, το Γενικό Λύκειο Κόνιτσας συμμετείχε στις επετειακές εκδηλώσεις

με την παρουσίαση της ερευνητικής εργασίας "Η ιστορία του Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας". Την εργασία

εισηγήθηκε η Δ/ντρια του Γενικού Λυκείου Κόνιτσας κα Γιαννίτση Ειρήνη και την αφήγηση ανέλαβαν οι μαθήτριες Δέρβου Νίκη, Καλλιακμάνη Δήμητρα και Τσαγκαλίδου Νίκη. Την τεχνική επιμέλεια της παρουσίασης είχε η μαθήτρια Καλλιακμάνη Ζωή. Η παρουσίαση είναι διαθέσιμη στον παρακάτω σύνδεσμο:

Η ιστορία του Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας

Στην εκδήλωση συμμετείχε και η ομάδα του Περιφερειακού Λυκείου Αποστόλου Λουκά Κολοσσίου. Ακολούθησαν παραδοσιακοί χοροί από τις ομάδες των

δύο σχολείων.

Την επόμενη ημέρα, οι μαθητές/τριες του σχολείου μας συμμετείχαν στην Δοξολογία στον Ι. Ν. Αγίου Κοσμά, στην κατάθεση στεφάνων και στην παρέλαση. Υπεύθυνη της παρέλασης ήταν η καθηγήτρια Φυσικής Αγωγής κα Πατακιούτα Φραντζέσκα.

Εκφράζουμε τις θερμές ευχαριστίες μας στην ομάδα του Περιφερειακού Λυκείου Αποστόλου Λουκά Κολοσσίου Κύπρου για την επίσκεψή τους στο σχολείο μας. Επίσης, συγχαίρουμε τους μαθητές και τις μαθήτριες του σχολείου μας για την ενεργό συμμετοχή τους και την εύμορφη παρουσία τους.

• Ομιλία της Διευθύντριας του Γενικού Λυκείου Κόνιτσας κας Γιαννίτση Ειρήνης, την Πέμπτη 23 Φεβρουαρίου 2023, στην εκδήλωση για την Απελευθέρωση της Κόνιτσας.

Αξιότιμε κύριε υπουργέ,
Σεβαστοί πατέρες,
Αξιότιμε κύριε Δήμαρχε,
Κύριοι Αντιδήμαρχοι και Δημοτικοί σύμβουλοι,

Αξιότιμε κύριε πρόεδρε του τοπικού συμβουλίου,

Κύριοι εκπρόσωποι Στρατιωτικών, Αστυνομικών και λοιπών Αρχών,

Αξιότιμη κυρία Διευθύντρια του Περιφερειακού Λυκείου Αποστόλου Λουκά Κολοσσίου Λεμεσού Κύπρου και αξιότιμοι εκπαιδευτικοί

Κυρίες και κύριοι
Αγαπητά μας παιδιά,

Χρόνια πολλά, ελεύθερα και καλά.

Είναι μεγάλη χαρά και τιμή για το σχολείο μας, να συμμετέχει φέτος ενεργά

γιά στις επετειακές εκδηλώσεις για την απελευθέρωση της Κόνιτσας και ευχαριστούμε θερμά το Δήμο Κόνιτσας που μας συμπεριέλαβε στο πρόγραμμά του και κυρίως για την πρωτοβουλία του Δημάρχου κου Εξάρχου να μας φέρει σε επαφή με το Περιφερειακό Λύκειο Αποστόλου Λουκά Κολοσσίου Λεμεσού Κύπρου, το οποίο επισκέφτηκε σήμερα την σχολική μας μονάδα. Ευχαριστούμε θερμά την Διευθύντρια του Περιφερειακού Σχολείου Αποστόλου Λουκά Κολοσσίου κα Θεοφάνους Μαρία και την ομάδα των εκπαιδευτικών και των μαθητών/τριών που αποδέχτηκαν την πρόσκλησή μας και μας χάρισαν μια πολύ ιδιαίτερη μέρα. Ευχαριστούμε θερμά και την Συντονίστρια Εκπαιδευτικού Έργου Παιδαγωγικής Ευθύνης του σχολείου μας κα Παπαευσταθίου Μαρούλα, η οποία μας παρότρυνε γι' αυτή τη συνεργασία και κυρίως, γιατί είναι πάντα αρωγός σε κάθε δράση του σχολείου, μας παρωθεί, μας καθοδηγεί και μας υποστηρίζει, με την επιστημονική της και την αγάπη για την εκπαίδευση. Θα ήθελα να ευχαριστήσω και τον σύλλογο διδασκόντων του σχολείου μας, γιατί, παρά το φόρτο εργασίας και τις αυξημένες υποχρεώσεις που απορρέουν από τις απαιτήσεις ενός Γενικού Λυκείου, αγκάλιασε πρόθυμα τη σύμπραξη των δύο σχολείων και οργάνωσε δράσεις που ελπίζουμε να μείνουν αξέχαστες στις μαθήτριες και στους μαθητές. Ευελπιστούμε σε μια συνέχεια της σημερινής γνωριμίας των δύο σχολείων.

Η ιστορία του Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας ξεκίνησε ως μία ερευνητική εργα-

σία από μία ομάδα μαθητών/τριών το σχολικό έτος 2013-2014 με αφορμή την επιθυμία των παιδιών να γνωρίσουν καλύτερα το σχολείο τους. Η σημερινή παρουσίαση είναι το αποτέλεσμα αυτής της μακροχρόνιας έρευνας, η οποία βρίσκεται σε εξέλιξη και εμπλουτίζεται συνεχώς με νέα στοιχεία. Η έρευνά μας βασίστηκε αρχικά στα αρχεία του σχολείου. Άλλωστε, κατά το λατινικό ρητό, "scripta manent, verba volant", «τα γραπτά μένουν, τα λόγια πετούν». Και τα γραπτά έρχονται να αποκαλύψουν το πρώτο έτος λειτουργίας του Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας, το σχολικό έτος 1914-1915, ένα έτος μετά την απελευθέρωση της Κόνιτσας. Ωστόσο, κι αν τα λόγια πετούν, η καταγραφή τους, ως προφορικές μαρτυρίες, έρχεται να συμπληρώσει τις γραπτές πληροφορίες και σε αρκετές περιπτώσεις να προσδώσει χρώματα, εικόνες και συναισθήματα. Και οι φωτογραφίες, τεκμήρια σχολικών αναμνήσεων, έρχονται να συμπληρώσουν την ιστορία ενός σχολείου, με μακρά πορεία στο χώρο και στο χρόνο, με επιτυχίες, με αποφοίτους καταξιωμένους, επιτυχημένους, σε όλους τους τομείς των επιστημών, αποφοίτους για τους οποίους η Κόνιτσα σήμερα είναι περήφανη. Είναι τιμή μας να υπηρετούμε αυτό το σχολείο.

Θα ήταν μεγάλη παράλειψη εκ μέρους μου να μην αναφερθώ στους ανθρώπους που υπήρξαν και εξακολουθούν να είναι αρωγοί της παιδείας, που

αναγνώρισαν την αξία της μόρφωσης και της εκπαίδευσης, την συνεισφορά τους στην πρόοδο και την ευημερία ενός τόπου. Πρωτίστως, στον μεγάλο ευεργέτη Κωνσταντίνο Ρούση, και στη συνέχεια στους αειμνήστους Μιχαήλ Αναγνωστόπουλο, Ηρακλή Παπαχρησιτίδη, Κλέαρχο Παπαδιαμάντη και στα κληροδοτήματα που άφησαν, όπως επίσης και στα Ιδρύματα Στρατηγού Κωνσταντίου και Μαργαρίτας Δόβα με την απονομή του βραβείου Δόβα και στον κο Δημήτριο Κούσιο με την απονομή του Εριφιλείου επάθλου.

Είναι όμως ώρα να δώσω το λόγο στα παιδιά, τους πρωταγωνιστές αυτής της εργασίας, τους μαθητές-ερευνητές, χωρίς την ενεργό συμμετοχή των οποίων αυτή η εργασία δεν θα είχε πραγματοποιηθεί.

Θα παρακαλέσω, λοιπόν, τη μαθήτριά Καλλιανίκη Ζωή να αναλάβει το τεχνικό μέρος της παρουσίασης και θα παραδώσω τη σκυτάλη στις μαθήτρίες Δέρβου Νίκη, Καλλιανίκη Δήμητρα και Τσαγκαλίδου Νίκη να σας αφηγηθούν την ιστορία του Γυμνασίου-Λυκείου Κόνιτσας.

Κλείνοντας θα ήθελα να ευχηθώ αυτή η παρουσίαση να συγκινήσει τους παλαιότερους, να ταξιδέψει τους νεώτερους και να αποτελέσει παρακαταθήκη για την επόμενη γενιά.

Σας ευχαριστώ πολύ.

Φίλε του περιοδικού θυμήσου, έστειλες τη συνδρομή σου;

BEST CITY AWARDS

Το χρυσό βραβείο στα "Best City Awards 2023" απέσπασε η Βιβλιοθήκη μας για το έργο "Virtualand: μια διαδραστική εμπειρία εμβύθισης στην ιστορία, τους θρύλους και τις παραδόσεις της διασυννοριακής περιοχής Ελλάδας -Αλβανίας" που χρηματοδοτήθηκε από το πρόγραμμα Interreg Greece - Albania 2014-2020.

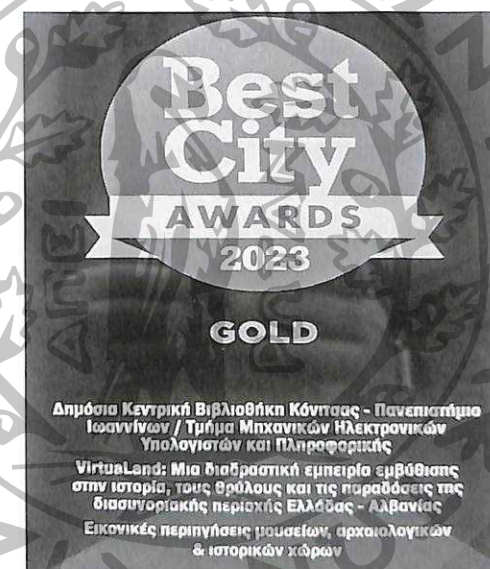
Στη σύγχρονη εποχή, ο τουρισμός αναπτύσσεται διαρκώς και ανοδικά σε όλα τα επίπεδα, με κύρια «εργαλεία» τις νέες τεχνολογίες, όντας αλληλένδετος με το ιστορικό υπόβαθρο κάθε τόπου. Αξιοποιώντας στην πράξη τις νέες αυτές τεχνολογίες, η Δημόσια Κεντρική Βιβλιοθήκη Κόνιτσας έκανε ένα σημαντικό βήμα στον τομέα της ταξιδιωτικής εμπειρίας με τη βοήθεια της εικονικής πραγματικότητας, δημιουργώντας μέσω του «Virtualand» ένα ελκυστικό τουριστικό πακέτο. Σκοπός του έργου, είναι να αναδειχθούν πτυχές της τοπικής ιστορίας και του λαϊκού φαντασιακού, μέσα από αλληλεπιδραστικά σενάρια, που μετατρέπουν τις προφορικές αφηγήσεις σε εικόνες, εξοικειώνοντας τους επισκέπτες με το πολιτισμικό κεφάλαιο της διασυννοριακής περιοχής. Απ' τον Αλή Πασά και την βασίλισσα Αργυρώ του Αργυροκάστρου, μέχρι τα στοιχεία της Δρακόλιμνης και το ιερό φίδι του Άη Νικόλα στο Σοπότι. Θρύλοι και παραδόσεις, που προβά-

λουν αθέατες πτυχές της μικροϊστορίας των τόπων και αναδεικνύουν κοινά σημεία αναφοράς, που συνδέουν τα δυο κράτη και τις διαφορετικές εθνοθηρησκευτικές ομάδες που διαμόρφωσαν τους τόπους.

Περισσότερα για το έργο μπορείτε να βρείτε στο <https://virtualand.eu/>

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ «ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΗ 3D ΕΚΤΥΠΩΣΗ»

Τον Ιανουάριο το σύνολο των μαθητών του Γυμνασίου Κόνιτσας επισκέφθηκε ανά τμήμα τη Βιβλιοθήκη και παρακολούθησε το εκπαιδευτικό πρόγραμμα με τίτλο «Εισαγωγή στην τρισδιάστατη (3D) εκτύπωση». Οι μαθητές είχαν την ευκαιρία να έρθουν σε επαφή με την τεχνολογία που δίνει τη δυνατότητα να μετατραπεί μια απλή ιδέα σε από αντικείμενο. Γνώρισαν τους τρόπους δημιουργίας των αντικειμένων (δημιουργία με καλούπι, αφαιρετική δημιουργία, προσθετική δημιουργία) μέσα από πληροφοριακό και οπτικοακουστικό υλικό και στη συνέχεια έγινε επίδειξη λο-

γισμικού, από το οποίο μπορεί ένας αρχάριος να δημιουργήσει το δικό του αντικείμενο. Στο τέλος έγινε εκτύπωση ώστε να κλείσει ο κύκλος της δημιουργίας από την ιδέα μέχρι την εκτύπωση του αντικειμένου.

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΣΤΗΡΙΚΗ ΓΟΝΕΩΝ- ΠΑΙΔΙΩΝ

Πραγματοποιήθηκαν δύο ομιλίες στο ευρύτερο πλαίσιο των εκδηλώσεων για τη συμβουλευτική στήριξη γονέων, παιδιών και κατοίκων της περιοχής μας που διοργανώνει η Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας.

Η πρώτη με θέμα "Ο ρόλος της οικογένειας και του σχολείου στην πρόληψη των εξαρτήσεων : ουσίες, διαδίκτυο, ηλεκτρονικά παιχνίδια" και εισηγητή τον κύριο Βασίλη Κούτρα, καθηγητή Αγωγής Υγείας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων και Επιστημονικού Διευθυντή του Κέντρου Πρόληψης "Σχεδία" σε συνεργασία με το Σύλλογο Διδασκόντων του Γυμνασίου Κόνιτσας.

Η δεύτερη με θέμα «Ο ρόλος των γονέων στη μελέτη των παιδιών στο σπίτι» και εισηγητές τον κύριο Γιάννη Σταύρου, διδάκτορα εκπαιδευτικό, προϊστάμενο ΚΕΔΑΣΥ και την κα. Ντίνα Καστάνη, εκπαιδευτικό, πρώην Σχολική Σύμβουλο σε συνεργασία με το Κέντρο Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης Ιωαννίνων.

ERASMUS ΕΠΑΛ ΚΟΝΙΤΣΑΣ

Η Βιβλιοθήκη μας υποδέχθηκε το ΕΠΑΛ Κόνιτσας και φιλοξενούμενη ομάδα στα πλαίσια του προγράμματος ERASMUS. Μαθητές και εκπαιδευτικοί από την Πορτογαλία, Ιταλία, Ρουμανία και Λιθουανία παρακολούθησαν εκπαιδευτικό πρόγραμμα στην Αγγλική γλώσσα το οποίο αποτελούταν από δύο μέρη. Την εισαγωγή στην τρισδιάστατη εκτύπωση όπου εξετάστηκε ο τρόπος που φτιάχνονται τα αντικείμενα, ποιοι είναι οι τύποι δημιουργίας και σε τι υπερτερεί η δημιουργία με έναν τρισδιάστατο εκτυπωτή. Στη συνέχεια έγινε επίδειξη δημιουργίας ενός αντικειμένου και εκτύπωση αυτού. Στο δεύτερο μέρος του προγράμματος οι επισκέπτες είχαν την ευκαιρία να κάνουν μια εικονική επίσκεψη στη Δρακόλιμνη Τύμφης μέσω γυαλίων VR (εικονικής πραγματικότητας), μέσω του υλικού του προγράμματος VIRTUALAND.

ΑΛΛΟ ΠΟΛΥΚΑΤΟΙΚΙΑ - ΑΛΛΟ ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Του Ηλία Ανδρέου

Αγαπητέ Φίλε Αναγνώστη: Ευθύς αμέσως και πριν προχωρήσεις στην ανάγνωση του κειμένου θα κάνεις εκ του ασφαλούς την σκέψη, μεταξύ των δύο όρων-εννοιών πολυκατοικία - κοινωνία υπάρχει σαφής διάσταση ή κάποια συνάφεια ή έστω κάποια κρυφή συγγένεια. Και οι δύο όροι είναι υπαρκτικοί, δηλαδή παραπέμπουν σε οντότητες με ζωντάνια, δράση και ενέργεια. Προσωπικά θα έλεγα ότι μεταξύ των δύο εννοιών υπάρχει μια συνάφεια επικεντρωμένη στο γεγονός ότι η έννοια πολυκατοικία διεισδύει σε εκείνη της κοινωνίας δεδομένου ότι η καθετοποιημένη συμβίωση τόσων πολλών ανθρώπων διεισδύει στην οριζοντιοποιημένη κοινωνία μιας μεσαίας έως μεγάλης πόλεως. Και οι δύο οντότητες για την απρόσκοπτη και εύρυθμη λειτουργία τους ακολουθούν κάποιους κανόνες κάθε δε απόκλιση από αυτούς φέρει το στοιχείο της παραβατικότητας η οποία στην κοινωνία αντιμετωπίζεται δια της πειθούς του νόμου στην δε πολυκατοικία δια της έκκλησης του παρανομούντος να σεβαστεί τον κανονισμό λειτουργίας.

Εκτός τούτου σε κάθε κοινωνία, από τις μεγάλες πολιτείες των Η.Π.Α. και τα ομόσπονδα κρατίδια της Γερμανίας μέχρι τους μικρότερους δήμους επιλέγουν οι πολίτες κυβερνήτες, τοπικές κυβερνήσεις, δημοτικές αρχές και εμείς στο μικρότερο χωριό εκλέγουμε τον τοπικό

πάρεδρο.

Κάτι ανάλογο συμβαίνει και σε κάθε πολυκατοικία όπου έχουμε τον εκ περιτροπής διαχειριστή με ευθύνη του οποίου συλλέγονται τα κοινόχρηστα, γίνεται η προμήθεια πετρελαίου, προσλαμβάνεται καθαρίστρια για τους κοινόχρηστους χώρους, διενεργούνται επίσεις και έκτακτες συνελεύσεις για την αντιμετώπιση μονίμων και έκτακτων προβλημάτων.

Ο τίτλος «Άλλο κοινωνία - Άλλο πολυκατοικία - επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι η μεν κοινωνία βρίσκεται σε διαρκή κινητικότητα και εξέλιξη η δε πολυκατοικία σε μια στατική κατάσταση με μόνη αλλαγή την αναχώρηση ή έλευση ενοικιαστών. Κάνοντας προβολή των ανωτέρω συλλογισμών στην οθόνη της μικρής μας κωμόπολης, της Κόνιτσας, παρατηρούμε ότι κοινωνία και πολυκατοικία είναι ένα και το αυτό εφόσον η Δημοτική Αρχή έχει εκπέσει και υποβαθμίσει τον εαυτό της σε διαχειριστή των Δημοτικών υποθέσεων. Τι Δήμαρχος Κόνιτσας, τι Διαχειριστής πολυκατοικίας ένα και το αυτό.

Το φαινόμενο ή μάλλον η κατάσταση αυτή δεν είναι τωρινή αλλά έχει παρελθόν: άντεξε μέσα στο χρόνο, τώρα έχει παγιωθεί και θεωρείται όχι αίρεση αλλά ορθόδοξη διακυβέρνηση του Δήμου.

Σήμερα αυτή η σφαλερή αντίληψη και κατάσταση έχει διαφύγει από τα πλαίσια της έλλογης κριτικής, ζει και κινείται στη

σφαίρα του παραλογισμού εφόσον η Δημοτική Αρχή μέσα στον αυτοέπαινο και την αυτοέπαρση φαντασιώνεται ότι με τον φωτισμό των εορτών μετέτρεψε την Κόνιτσα σε Νέα Υόρκη και ότι η καθαριότητα είναι συγκρίσιμη με εκείνη των Σκανδιναβικών χωρών.

Ουδείς λόγος γίνεται για τα «ρέτζελα» του πρώην πανδοχείου «Μέλισσα» και τις χάσκουσες προσόψεις των ιδιοκτησιών της οδού Βορείου Ηπείρου όπου ζει και βασιλεύει ένα εκρηκτικό μίγμα αντιαισθητικής και ανθυγιεινής μακαριότητας παρά το γεγονός ότι στη συγκεκριμένη περιοχή δρουν έξι επιχειρήσεις υγειονομικού ενδιαφέροντος συν η πλατειούλα που τους θερινούς μήνες συγκεντρώνει κόσμο.

Ουδείς νουνεχής και εκέφρων (μυαλωμένος) Δημότης υιοθετεί την υπερβολική φαντασίωση της Δημοτικής Αρχής πως αρκεί ένας εορταστικός φωτισμός να μετατρέψει άρδην την παθογένεια μιας κοινωνίας η οποία έχει παρελθόν δεκαετιών και έχει παγιώσει τον τρόπο που πολιτεύεται η εκάστοτε Δημοτική Αρχή.

Πιο συγκεκριμένα η ετήσια δραστηριοποίηση της Δημοτικής Αρχής περιορίζεται στην κατάρτιση του Τεχνικού

Προγράμματος.

Με βάση την ετήσια επικορήγηση του Υπουργείου Εσωτερικών στο Γραφείο Δημάρχου λαμβάνει χώρα μια άσκηση επί χάρτου κατανομής κονδυλίων για μικροέργα στα χωριά προς εξυπηρέτηση εργοληπτών και εκλογοπελατείας.

Η επόμενη Δημοτική Αρχή το πρώτο που έχει να κάνει είναι ριζική ρήξη με τις αντιλήψεις και τις πρακτικές του παρελθόντος.

Το δεύτερο να τονώσει το πεσμένο ηθικό των Δημοτών και να τιθασεύσει την μοιρολατρία η οποία ως φάντασμα πλανάται στο στερέωμα της Κόνιτσας.

Η Κόνιτσα έχει προοπτικές πλην όμως πρέπει να τις προσεγγίσουμε με τους κανόνες των προηγμένων κοινωνιών. Δεν αρκεί η ενόραση και το όραμα η υλοποίηση του οποίου είναι υπόθεση της σύγχρονης επιστήμης.

Η εφαρμογή της επιστήμης στην διακυβέρνηση του Δήμου απαιτεί πεφωτισμένη Δημοτική Αρχή και όχι Αρχή του Επαρχιώτικου Κομπασμού.

ΓΝΗΣΙΟΙ ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΛΙΤΑΙ

Οι οποίοι διεκρίθησαν εις διαφόρους Υπηρεσιακούς και επαγγελματικούς τομείς εις τον Δήμον Κονίτσης, επί των ημερών μου, τους πρώην τους οποίους εγνώρισα και τους νυν τους οποίους γνωρίζω.

1) Παπαχρηστίδης Ηρακλής του , Δήμαρχος Κονίτσης
2) Παπαχρηστίδης Γεώργιος του έχων το Μονοπώλιον ωρισμένων ειδών.

3) Παπαζήσης Ηλίας του Ευθυμίου, Εκπαιδευτικός, Επιθεωρητής Στοιχειώδους Εκπαιδεύσεως της Επαρχίας Κονίτσης.

4) Μαλάμης Ιωάννης του Ηλία, Γραμματέυς του Αγρονομείου Κονίτσης.

5) Στεργίου Αθανάσιος του Ιωάννου, τρόφιμος και εν συνεχεία διδάσκαλος Ραπτικής του Ορφανοτροφείου Κονίτσης.

Μέλος διαρκείας του Εκκλησιαστικού Συμβουλίου Αγίου Νικολάου Κονίτσης και του Μοναστηρίου της Παναγίας Κονίτσης.

6) Κουφάλας Παναγιώτης του Γεωργίου, Υποδηματοποιός και Διδάσκαλος Υποδηματοποιίας του Ορφανοτροφείου Κονίτσης.

7) Μίσσιου Ευθυμία του Κων/νου Μαγείρισσα του Ορφανοτροφείου Κονίτσης.

8) Ζησάκης Παύλος του Βασιλείου, Υπάλληλος των Τ.Τ.Τ. Κονίτσης.

9) Ράμμος Νικόλαος του Αθανασίου, Μυλωθρός στην Κόνιτσα.

10) Ράμμος Ιωάννης του Στεφάνου, Ταγματάρχης του 583 Τ. Π. Κονίτσης.

11) Σοράλης Κων/νος του Αθανασίου, Υπάλληλος του Ταχ. Κονίτσης.

12) Τζήμας Δημήτριος του Ηλία, Υπάλληλος του Ταχ. Κονίτσης.

13) Κουφάλας Ιωάννης του Θωμά, Καταστηματάρχης ειδών ρουχισμού Κονίτσης.

14) Μίσσιος Κων/νος του Ιωάννου, Εστάτωρ στον Δήμον Κονίτσης.

15) Καλογήρου Ελευθέριος του Ηλία, Εσιάτωρ στον Δήμον Κονίτσης.

16) Γρέντζιος Γεώργιος του Θωμά, ομοίως Εσιάτωρ στον Δήμον Κονίτσης.

17) Ανδρέου Χρήστος του Ανδρέα Ζαχαροπλάστης στον Δήμον Κονίτσης.

18) Καραμπέρης Ζήσης του Ιωσήφ, Ιδιοκτήτης ΤΑΞΙ στον Δήμον Κονίτσης.

19) Γρέντζιος Ιωάννης του Δημητρίου, Ιδιοκτήτης Λεωφορείου στο Κ.Τ.Ε.Λ. επί της γραμμής Κονίτσης, Ελευθέρου, Παλαιοτελλίου, Πάδων, Αρμάτων και Διοτράτου.

20) Καπαΐος Γρηγόριος του Ευθυμίου, Πλανόδιος Φωτογράφος με έδραν την Κόνιτσαν.

21) Καπαΐος Ιωάννης του Γρηγορίου, Φωτογράφος, Ιδιοκτήτης Φωτογραφείου με έδραν την Κόνιτσαν.

22) Ράπτης Γεώργιος του Λάμπρου, Φωτογράφος με ιδιόκτητον Φωτογραφείον στην Κόνιτσαν.

23) Γρέντζιος Αναστάσιος του Θωμά, Τυπογράφος, με εκτύπωσιν της τοπικής Εφημερίδος «ΑΩΟΣ» και καλλιτεχνικών ειδών.

24) Βαγενάς Χαρίσης του Βασιλείου, Αρτοποιός, Υπάλληλος του Αρτοποιείου Κων/νου Οικονόμου.

25) Κουρτίνος Κων/νος του Στεργίου, Εισπράκτωρ του Κ.Τ.Ε.Λ. στην Κόνιτσα επί της γραμμής Κόνιτσα-Ιωάννινα.

26) Σδράλη Ελευθερία του Κων/νου, Υπάλληλος του Ο.Τ.Ε. στην Κόνιτσα.

27) Ανδρέου Ηλίας του Χρήστου, Διαρκές Μέλος της Συντακτικής Επιτροπής του Περιοδικού «ΚΟΝΙΤΣΑ», όστις συνεχίζει.

28) Καραφέρης Δημήτριος του Αναστασίου, Μάγειρος, του Οικοτροφείου Μέσης Εκπαιδεύσεως Κονίτσης.

29) Μίσσιος Κων/νος του Ιωάννου, Ειδικευμένος στις αλουμινοκατασκευές στην Κόνιτσα, όστις και συνεχίζει.

30) Μίσσιου Αριστέα του Κων/νου, Ιδιοκτήτρια Καταστήματος ρουχισμού Μόδας ήτις και συνεχίζει.

31) Γρέντζιου Αικατερίνη του Πούλιου, Υπάλληλος του Δημαρχείου Κονίτσης.

32) Κουρτίνος Ιωάννης του Αποστόλου, Υπάλληλος της Δ.Ε.Η. Κονίτσης.

33) Τζήμας Ηλίας του Δημητρίου, Υπάλληλος ΕΛ-ΤΑ Κονίτσης.

34) Γρέντζιος Θωμάς του Γεωργίου, Υπάλληλος του Ο.Τ.Ε. Κονίτσης.

35) Κουρτίνος Απόστολος του Ιωάννου, Ηλεκτρολόγος με Κατάστημα ηλεκτρικών ειδών στην Κόνιτσα.

36) Γιαννούσης Μιχαήλ του Βασιλείου, Περιπεριούχος και Καφετέρια στην Κόνιτσα.

37) Γιαννούση-Βαγενά Μαρία του Βασιλείου, Περιπεριούχος στην Κεντρική Πλατεία Κονίτσης.

38) Πίσπας Γεώργιος του Θωμά, Ασ/κός στο Α.Τ. Κονίτσης.

39) Πίσπας Ηλίας του Θωμά, Ασ/κός στο Α.Τ. Κονίτσης.

40) Αθανασίου Αναστάσιος του Θωμά, Ασ/κός στο Α.Τ. Κονίτσης.

41) Δάγκος Αθανάσιος του Ιωάννου, Ιδιοκτήτης και Οδηγός ΤΑΞΙ με έδραν την Κόνιτσα.

42) Ράπτης Λάμπρος του Γεωργίου, Φωτογράφος με καλλιτεχνικόν φωτογραφείον στην Κόνιτσα.

Οι ανωτέρω μόνον ειργάζοντο στην Κόνιτσα, αλλά και κατοικούσαν και κατοικούν ακόμη, όσοι δεν εργάζονται και όσοι εξακολουθούν να εργάζονται.

Οι ανωτέρω έχουν συμβάλει εις την ανάπτυξιν της Κονίτσης με την εργασίαν του ο καθένας, αλλά και εις την διατήρησιν νυξημένου πληθυσμού, διότι κατοικούσαν και κατοικούν οικογενειακώς στην Κόνιτσα πλην ελαχίστων περιπτώσεων.

Πούλιος Γρέντζιος

Παλαιοσέλλιον 15 Δεκεμβρίου 2022

Κρεμασμένα δάκρυα

Στο κρύο υγρού υπογείου μια αγκαθερή φωλιά εξέθρεψε φόβους, ενοχές-οργή στη θλιβερή ζωή μου σωρείτης από πέτρες το σώμα μου, έτοιμο να πετροβολήσει εχθρούς. Μα ποιούς εχθρούς;

Κοιμήθηκα σε σκοτεινή σπηλιά.

Ανεπιθύμητο πλάσμα απ' την κοιλιά της μάνας, δίχως νανουρίσματα γλυκά παραμύθια κι αγκαλιές.

Άστοργα κι αφρόντιστα το πρώτο γάλα πήρα άναρθρες ήταν οι φωνές, ανελέητες οι ριπές.

Το φεγγάρι βραχνό στα παγωμένα χέρια.

Στο σπίτι αυτό δεν άντεχαν την άτυχη ύπαρξή μου.

Με πόνο, με καμένες πατούσες απ' αποσιγήαρα.

Κάποιο πρωί δραπετεύσα απ' την ολέθρια αυτή γωνιά με μια φωνή στον άνεμο, στον κόσμο τον πολύβουο στο άγνωστο πλήθος,

σε λεωφόρους περπάτησα σε δρομάκια μουρμούριζα

από χαμό χαμένο «δεν βλέπει κανείς»; δεν ακούει κανείς;

Πόσο βάρος, πόσα λάθος, τόση ντροπή κι ενοχή

θέλετε να κουβαλήσω;

Στέρφα μάτια, κορμιά μεταλλικά, κρύος ο κόσμος

σπάταλα, αλμυρά δάκρυα έτσουζαν τις πληγές μου

ζητιάνευα σε αδιάφορους διαβάτες, τη δυσπιστία ένιωθα στα κρύα βλέμματά τους.

Ένα παιδί δίχως στοργή και την ντροπή μόνο ότι ζει.

Με τα σύννεφα άρχισα να μιλώ κι οι ψυχολόγοι αποφάσισαν πως έχω αυτισμό.

Στα σύννεφα οι δράκοι μεταμορφώνονται σε αρκουδάκια σε αγγέλους, σε τρυφερές μορφές.

Εκεί υπάρχει απ' τη φύση ένας άνεμος που όλα τ' αλλάζει μια άλλη πολυτεία γεννιέται αγγίζει τον παράδεισο.

Από τα σύννεφα στη γη είναι που θα ιδείς σκοτεινιές σπηλιές, αμοιβές για φτηνές ζωές χωρίς ντροπή φτύνουν φαρμάκι τα κουρέλια.

Πολλοί είναι που κοιμούνται ήσυχοι με την κοιλιά γεμάτη μετρούν χρήματα, τα χέρια τους πλένουν, σαν καθαροί πολίτες φορούν τη μάσκα.

Ψυχολόγοι, κοινωνιολόγοι, πολιτικοί, προβάλλουν σωστές απόψεις και τις ενοχές αποβάλλουν.

Ρασοφόροι αφοσιωμένοι προσεύχονται για την αμαρτία κι όλοι μια απαρτία ανάβουν Χριστουγεννιάτικα κεριά.

Ξημέρωσα κάτω από μια λάμπα του Δήμου, περπάτησα σε μια άλλη γειτονιά, με πλησίασαν παιδιά κι αυτά ξυπόλυτα ήταν και πεινασμένα, ούτε που τα γνώριζαν μα-

νάδες, ούτε τα αναζητούσαν πατεράδες.

Μας ένωσε ίδια καταγωγή ζητιανιά, πόνος, φόβος.

Θλίψη κρεμασμένα τα δάκρυα στη ζωή μας ολέθρια η περιδίνηση του νου.

Σειρήνες κινδύνου σκέπασε μια νεροποντή

ξημέρωσε μουσκεμένα το ένα πάνω στο άλλο.

Και τι περιμέναμε; Μια λεξούλα μικρή κοντά στην αυγή να επιτρέψει κάποια ελπίδα.

Μάταιη η δραπετεύση, καινούργιοι δήμειοι και μαστροποί μας έντυσαν ασχήμια και ντροπή.

Οι φύλακες ήταν βλοσυροί, στα χέρια τους γίναμε λεία και η τυραννία συνεχίζεται με την περιδίνηση του μυαλού και του κορμιού στη βάσανο ενός άλλου σκοταδιού σε χέρια αγροίκων.

Οσμίζονται τα κοράκια την όψη ανυπεράσπιστου παιδιού.

Παλάμες απλωμένες βλέμμα ικεσίας για ίκνη συμπόνιας, καρδιές μολυβδοσκεπαστες τρανεύει μέσα σας ένας λογισμός, μια σκέψη ως πότε πια αυτή η ζωή, αυτή η τυραννία, οι μνήμες δεν έχουν λήθη γίνονται ανεπούλωτες πληγές.

Ένας χαρούμενος απροσκόκκινος Αι Βασίλης γνέφει τη δική του κακοποίηση σαν να λέει, μην κλεις αλλά εσείς κλαίτε, ακόμα κλαίτε.

Α! κύριοι δικαστές ποιά δικαιοσύνη για δάκρυα οδύνης;

Κύριοι πολίτευτές πιείτε απ' τα ποτάμια των δακρύων

Κομμάτια και θρύψαλα σ' εφιαλτική αρένα χοροπηδούν.

Γιαννούχου Φωτεινή

Κόνιτσα 8-01-2023

“Κάλλος μεν ή χρόνος
ανήλωσεν ή νόσος εμάρανε,
πλούτος δε κακίας μάλλον
ή καλοκαγαθίας υπηρετής εσίν”

(Ισοκράτης προς Δημόνικον επιστολή)

ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΥ ΣΤΟ Κ.Υ. ΚΟΝΙΤΣΑΣ ΑΠΟ ΤΟ ΙΔΡΥΜΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΤΣΟΥΜΑΝΗ

Το ίδρυμα «Νικολάου Τσουμάνη» ύστερα από συνεννόηση με το Κέντρο υγείας Κόνιτσας, αγόρασε και παρέδωσε σαυτό, κινητό ιατρικό εξοπλισμό συνολικής αξίας 4.988,59 ευρώ. Συγκεκριμένα παραδόθηκαν: Καρδιογράφος εξακάναλος CONTEC 600(3 νέο μοντέλο, Καρδιογράφος τρικάναλος με διάγνωση CONTEC 3000, Διαγνωστικό σερ ΩΡΛ PARKER Monitor λειτουργιών UP 7000, Νεφελοποιητής OMRON ComorAir C- 28P, Στατώ ορού, Τραπεζίδιο τροχήλατο ΙΙΚ8Ε, σερ λαρυγγοσκοπίου ενηλίκων με 3 περιχειρίδες, babnohon Rister, επαγγελματικό πιεσόμετρο στρογγυλό με τροχήλατη βάση Big Ben Riester, Τραπεζάκι mano D45, DOOL-ER αγγείων Sonoline C με κεφαλή 8 Mhz, Τσάντα πρώτων βοηθειών αδιάβροχη, Σερ συρραφής Desiset, Set ψαλιδιών, Σκαμπώ τροχήλατο ιατρείου Villa 1420.

Με την ευκαιρία αυτή σκόπιμο είναι να αναφερθούν και λίγα λόγια για το ίδρυμα και τον διαθέτη, έτσι ώστε να καταστούν γνωστά στο ευρύ κοινό.

Το ίδρυμα «Νικολάου Τσουμάνη» συστάθηκε με την από 16-12-1978 ιδιόγραφη διαθήκη του διαθέτη Νικολάου Τσουμάνη η οποία δημοσιεύθηκε με τα αριθ. 861/1980 πρακτικά του Μονομέλους Πρωτοδικείου Αθηνών, με την οποία ο διαθέτης συνέστησε αυτοτελές κοινωφελές ίδρυμα με την επωνυμία

«Κοινωφελές Ίδρυμα Νικόλαου Τσουμάνη» αφήνοντας τα περιουσιακά στοιχεία που αναφέρονται παρακάτω. Με την αριθ. 1193/1999 απόφαση του Εφετείου Αθηνών και σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3 παρ. 2 του Ν. 455/1976 εκδόθηκε η κοινή υπουργική απόφαση με αριθ. 1066275/2323/Α0011/26-06-1999 με την οποία καθορίστηκαν οι όροι και οι λεπτομέρειες της επωφελέστερης διάθεσης των περιουσιακών στοιχείων της κληρονομιάς Νικ. Τσουμάνη. Στη συνέχεια με το από 26-11-1999 Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ Β'2222/29-12-1999) εγκρίθηκε η σύσταση του ανωτέρω ιδρύματος και κυρώθηκε ο οργανισμός διοίκησης και διαχείρισης αυτού.

Το ίδρυμα αποτελεί νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, υπάγεται στην εποπτεία και τον έλεγχο των Υπουργών Οικονομικών και υγείας και Πρόνοιας και διέπεται από τις διατάξεις της παραπάνω συστατικής πράξης, της απόφασης του Εφετείου Αθηνών, του κυρωθέντος οργανισμού, του ν. 4182/2013 κάθε φορά ισχύει και των διαταγμάτων που εκδόθηκαν ή θα εκδοθούν σε εκτέλεση του νόμου αυτού.

Έδρα του Ιδρύματος είναι η Κόνιτσα του Ν. Ιωαννίνων, ενώ σκοπός του είναι η διάθεση των εισοδημάτων της καταληφθείσας περιουσίας α) για την αγορά ιατρικών μηχανημάτων, προοριζόμενων

για τον εξοπλισμό του Κέντρου Υγείας Κόνιτσας και για τη συντήρηση αυτών και β) εφόσον οι ανάγκες του Κέντρου αυτού έχουν καλυφθεί, για το Περιφερειακό Γενικό Νοσοκομείο Ιωαννίνων» Γ. Χατζηκώστα», στο οποίο υπάγεται το Κέντρο Υγείας Κόνιτσας.

Περιουσία του Ιδρύματος αποτελούν. α) ένα οικοπέδο έκτασης 651,79 τ.μ. που βρίσκεται στο Δήμο Καλαμαριάς του νομού Θεσσαλονίκης, επί της οδού Χρυσοστόμου Σμύρνης 36. β) δύο διαμερίσματα, δύο ισόγεια καταστήματα και δύο αποθήκες στην Αθήνα στην οδό Αχιλλέως 52-54, γ) καταθέσεις μετρητών στην Εθνική Τράπεζα της. Πόροι του ιδρύματος είναι: α) Τα εισοδήματα από την εκμετάλλευση των περιουσιακών του στοιχείων β) Οι τόκοι από τις καταθέσεις του σε Τράπεζες ή άλλους Πιστωτικούς Οργανισμούς. γ) Οι χρηματικές παροχές ή επιχορηγήσεις, καθώς και οι κληρονομίες, κληροδοσίες και δωρεές, οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου προς αυτό.

Το Ίδρυμα διοικείται από επταμελές διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο σήμερα αποτελείται από τον Σεβασμιώτατο Δρυϊνολόγο, Πωγωνιανής και Κονίτσης κ. Ανδρέα ως πρόεδρο, τον Δήμαρχο, κ. Νικόλαο Εξάρχου ως αντιπρόεδρο και ως μέλη την κα Νάκου Κυριακή, Ιατρό Παθολόγο, τον κ. Αθανάσιο Κίτσιο, Δικηγόρο, τον κ. Μαρίνο Σπηλιοτόπουλο, συνταξιούχο εκπαιδευτικό, τον κ. Περικλή Χαλάστρα, Αντισυνταγματάρχη, του 583 ΤΠ και τον κ. Αλέξανδρο Κατσάνο Δικηγόρο.

Ο διαθέτης Νικόλαος Τσουμάνης

γεννήθηκε στους Πάδες Κόνιτσας, το 1906. Σπούδασε τοπογράφος-Μηχανικός και εργάστηκε για πολλά χρόνια στο Βελγικό Κονγκό, ως εργολήπτης δημοσίων έργων. Ήταν Πρόεδρος στην Ελληνική Κοινότητα, στην οποία είχε δωρήσει κάποια ακίνητα. Την περίοδο αυτή [αλλά και με την επιστροφή του στην Ελλάδα] εξέδιδε και περιοδικό [ΚΟΝΓΚΟ] για την Ελληνική Κοινότητα.

Ύστερα από αλλεπάλληλα ταξίδια στο Βέλγιο, πέτυχε τον διακανονισμό των συντάξεων των Ελλήνων που είχαν επιστρέψει στην Ελλάδα. Σαν αναγνώριση των υπηρεσιών του, τοποθετήθηκε επίτιμος πρόξενος του Ζαΐρ στην Θεσ/νίκη.

Είχε ξεχωριστό ενδιαφέρον με την ιδιαίτερη Πατρίδα του, τους Πάδες και την Ηπειρο γενικότερα. Συνδέθηκε και με την Ηπειρωτική Εταιρεία.

Παντρεύθηκε την Ελευθερία Σαρρή, με καταγωγή από την Θεσ/νίκη. Η κόρη τους, Χρυσάνθη-Γιάννα Τσουμάνη φρόντισε για την υλοποίηση της διαθήκης, όσον αφορά την έγκριση του Οργανισμού Ιδρύματος Τσουμάνη, από το Υπουργείο Οικονομικών.

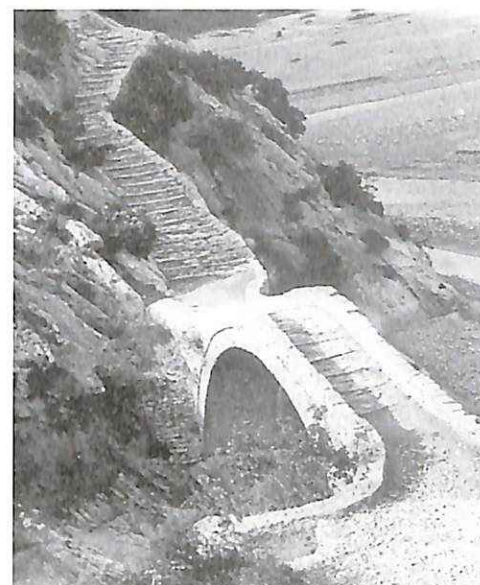
Με την διαθήκη του, ο Νικόλαος Τσουμάνης [απεβίωσε το 1979] άφησε σοβαρής αξίας περιουσιακά στοιχεία, για να διατεθούν για τους σκοπούς του Κέντρου Υγείας Κόνιτσας καθώς και χρηματικά ποσά στην Κοινότητα Πάδων.

Ας είναι αιωνία η μνήμη.

Θανάσης Κίτσιος

Μέλος Δ.Σ. Ιδρύματος Τσουμάνη

Μια ξεχασμένη γέφυρα

Τη Μεγάλη Παρασκευή του 1948 μο-νάδα καταστροφών του ελληνικού στρατού ανατίναξε τη γέφυρα για να μην μπορούν να περνούν οι αντάρτες του Δημοκρατικού στρατού. Αυτό ήταν το τέλος ενός χρήσιμου έργου της λαϊκής αρχιτεκτονικής που για πάρα πολλά χρόνια εξυπηρετούσε τον άνθρωπο.

Βλέποντας σήμερα τα εναπομείνοντα βάθρα θαυμάζει κανείς τη σοφία των μαστόρων εκείνης της εποχής.

Πρώτα πρώτα επισήμαναν το στενότερο σημείο του ποταμού, εκεί που τα βράχια προσαθούν να φράξουν το δρόμο του Σαραντάπορου. Πάνω στους δυο βράχους έγινε η θεμελίωση ώστε να μην φτάνει το νερό στα τοιχώματα για να τα διαθρώσει.

Από τις δυο πλευρές της γέφυρας ξεκινούσαν τα λιθόστρωτα καγκέλια που σώζονται ακόμα. Μετρήσαμε τις διαστάσεις της γέφυρας (πλ. 15 μ. - υπ. 15 μ.) και με τα σύγχρονα ηλεκτρονικά μέσα παρουσιάζουμε αναπαράστασή της (βλ. φωτογραφίες).

Όποιος γνωρίζει κάτι για τη γέφυρα ας μας γράψει. Περιμένουμε.

Σ.Τ.

Αυτά γράφαμε πριν 17 χρόνια. Από τότε πολύ νερό κύλησε ο Σαραντάπορος κάτω από το ιστορικό γεφύρι. Σήμερα που κάνουμε προσπάθειες να αναδείξουμε και να προβάλουμε τον τόπο μας προς τα έξω προτείνουμε στον Δήμο μας να φροντίσει για την αναστήλωση του γεφυριού, εντάσσοντάς το σε κάποιο πρόγραμμα. Έτσι κοντά στα άλλα προσθέτουμε και μια πολύ ενδιαφέρουσα διαδρομή περιπατητών που θα απολαμβάνουν τις φυσικές ομορφιές του τόπου μας και θα μαθαίνουν την ιστορία μας.

Σ. Τουφίδης

Αναδημοσιεύουμε πιο κάτω απόσπασμα από το άρθρο στο τευχ. 131 του περιοδικού μας για το ξεχασμένο, παλιό γεφύρι του Σκορδίου στο Σαραντάπορο, κάτω από το εγκαταλελειμμένο χωριό Δερβένη.

Πότε χτίστηκε δεν γνωρίζουμε. Ο κ. Νίκος Αντωνίου που γεννήθηκε και μεγάλωσε στο κοντινό χωριό με τη γέφυρα μας πληροφορεί ότι υπήρχε από τον καιρό της τουρκοκρατίας και εξυπηρετούσε τους διερχόμενους από τη μια και από την άλλη μεριά του Σαραντάπορου.

Πεζοπόροι και αγωγιάτες από Κόνιτσα ή Γιάννινα από κει περνούσαν ταξιδεύοντας για Αγ. Βαρβάρα, Αμάραντο κ.ά.

Ακόμα κι αυτοί που ήθελαν να επισκεφτούν το Λεσκοβίκι ή άλλα μέρη της Αλβανίας κοντά στα σύνορα, από κει περνούσαν.

Ακριβώς επάνω από τη γέφυρα στην αλβανική πλευρά είναι τοποθετημένη η πυραμίδα που χωρίζει τις δυο χώρες καθώς και το ελληνικό φυλάκιο.

Ένα ευδυμαλόρημα

Ο μπάμπας μου, ο αείμνηστος Παπαθανάσης Οικονόμου, είχε φοιτήσει τότε στο Σχολαρχείο Δολιανών και ηρέσκετο (του άρεζε) να χρησιμοποιεί στο λόγο του αρχαιο-ελληνικές λέξεις.

Όταν λοιπόν ήταν άρρωστος και κατάλαβε πως θα φύγει, είπε: «ὥρα ἐστὶν ἀπιέναν». Οι γριές είπαν: χειμώνας καιρός, θέλει ένα απίδι (αχλάδι) που να το βρούμε τώρα; Τυχαίως κάλεσα και τον γράφοντα. Τι λέει αυτός; Εγώ γέλασα: «Λέει ότι ήρθε η ώρα να φύγω-να πεθάνω». Κατά το αρχαίο: «Ἀλλὰ γάρ ἤδη ὥρα ἀπιέναι ἐμοὶ μὲν ἀποθανουμένων, ὑμῖν δέ βιωσομένων. Ὅποτεροι δε ἡμῶν

ἔρχονται ἐπὶ ἄμεινον πρᾶγμα ἄδηλον παντὶ πλήν ἢ τῷ Θεῷ» (Απολογία Σωκράτους Πλάτ. Παρ. 16-33) δηλαδή στη σημερινή γλώσσα μας... (Αλλά, τώρα, πια, είναι η ώρα να φύγουμε, εγώ να πεθάνω, κι εσείς να ζήσετε. Ποιοι, όμως, από μας πηγαίνουν σε καλύτερη, σπουδαιότερη πράξη, είναι άγνωστο σε όλους εκτός από τον Θεό). Όλα τα ξέρουν αυτοί οι γραμματιζούμενοι είπε η αγράμματη γιαγιά μου και η άλλη είπε: «όλα τα ξερνούν» όλοι γέλασαν.

Αχ! Τι σου είναι αυτή η Ελληνική μας γλώσσα.-

Σ. Μ. ΟΙΚ.

Ποιος να μου το' λεγε

Ποιος να μου το' λεγε
πως εγω
χρόνια άνθρωπος της μεγαλούπολης
με συνεχείς εφημερίες
ανάμεσα σε χιλιάδες ανθρώπους

να νιώθω γνήσιο παιδί της φύσης
γειτονόπουλο του ποταμού
ένας αδερφός της φλαμουριάς
του ελαφιού
και του κότσυφα

ένθερμος εραστής του βουνού
και του κάμπου.
Φαίνεται πως γι' αυτό
αφουγκράζομαι τις εξάρσεις των νερών
κι ένας απόηχος χρωμάτων με τυλίγει
φυτεύω λουλούδια
αγαπώντας τα χώματα που τα δέχονται
κι ακούω τη φωνή του πατέρα μου
να με καλεί πίσω.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ Α. ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ

ΣΧΟΛΙΑ

• Ο πρόσφατος καταστροφικός σεισμός στην Τουρκία και Συρία έδειξε για μια φορά ακόμα την παντοδυναμία της Φύσης που μπορεί ανά πάσα στιγμή να αναποδογυρίσει τα πάντα στον πλανήτη. Δυστυχώς ο αδύναμος άνθρωπος, παρά την νοημοσύνη που απόκτησε δεν μπόρεσε να εμβαθύνει στο νόημα της ζωής και βαδίζει στο δρόμο της αυτοκαταστροφής.

Δεν μπόρεσε να αποβάλει την αρπακτικότητα του αγριμιού της ζούγκλας και βασανίζεται με ατέλειωτους πολέμους!...

Με το σεισμό στη Τουρκία πρέπει να επισημάνουμε και κάτι άλλο. Ο Ερντογάν έχει σχεδιάσει να κατασκευάσει πυρηνικούς αντιδραστήρες. Είναι εύκολο να φανταστούμε τι θα γίνει αν θα έχουμε ξαφνικά ένα ατύχημα σαν της Ουκρανίας ή Ιαπωνίας, αφού η Νοτιοανατολική Τουρκία είναι σεισμογενής περιοχή...

ΕΙΛΗΞΕΙΣ

• Ο φετινός Γενάρης ξεκίνησε με σχετικά ήπιο καιρό, λίγες βροχές και λίγα χιόνια στα βουνά.

Στις 19-20/1/23 λίγες βροχές και χιόνια στις ψηλές βουνοκορφές.

• Στις 6/1/23 έγινε το κόψιμο της Πρωτοχρονιάτικης πίτας στη Δημόσια Βιβλιοθήκη Κόνιτσας.

• Στις 15/1/23 η Τ.Ο. Ν. Δημοκρατίας

έκοψε την πίτα στην ταβέρνα «Μύλος» (Κ. Κόνιτσα).

• Αποφασίστηκε η συντήρηση και ανάδειξη του Σχολαρχείου Βούρμπιανης, προϋπολογισμού 143.408,029 €.

• Στις 17/2/23 έφυγε από τη ζωή σε ηλικία 69 ετών ο Δήμαρχος Ιωαννίνων Μωυσής Ελισάφ.

• Με χιόνι (ίσα που άσπρισαν τα κεραμίδια) από την πλατεία και πάνω, υποδεχτήκαμε το Φλεβάρη (2/2). Ενώ στην Ανατολική Ελλάδα το ύψος του χιονιού ξεπέρασε το μέτρο.

• Στις 6/2 σεισμός 7,8 και 7,6 ρίχτερ συγκλόνησε Τουρκία και Συρία με δεκάδες χιλιάδες νεκρούς και τραυματίες κατεδάφιση αμέτρητων κτηρίων και ανυπολόγιστες ζημιές στην οικονομία. Η Ελλάδα έσπευσε από τους πρώτους για ενίσχυση του πληθυσμού με μεγάλες ποσότητες τροφίμων, ρούχων κ.α. Ομάδα πυροσβεστών μεταφέρθηκε στον τόπο της καταστροφής για τη διάσωση ανθρώπων στα χαλάσματα.

Σ.Τ.

• Στις 12/2 μέλη και φίλοι του Συλλόγου της «Ενωμένης Ρωμιοσύνης» έκοψαν την πίτα στο ξενοδοχείο «Πανόραμα» και η εκδήλωση έκλεισε με παραδοσιακά τραγούδια και χορούς.

• Στις 15/2 πραγματοποιήθηκε στο Πληκάτι Μέγας πανηγυρικός Εσπερινός μετ' αρτοκλασίας και στις 16 Ὁρθρος-Θεία Λειτουργία, Λιτάνευση της Ι. Εικόνας του Ι. Ναού Κοίμησης της Θεοτόκου και δεξίωση των προσκυνητών στο Ενοριακό Κέντρο.

• Στις 11/2/23 το «Διεθνές Ινστιτούτο για την Κυβερνοασφάλεια» και ο Δι-

μος Κόνιτσας συνδιοργάνωσαν ημερίδα με τίτλο «Τα ναι και τα όχι της ασφαλούς πλοήγησης στο διαδίκτυο» στο πλαίσιο του προγράμματος Travel Edition με την υποστήριξη της Eurolife FFH.

• Ο Φλεβάρης μας εγκατέλειψε με ένα μακάβριο γεγονός. Τα μεσάνυχτα της 28ης Φλεβάρη έγινε μετωπική σύγκρουση δύο τρένων στα Τέμπη με αποτέλεσμα τον θάνατο 57 ανθρώπων και δεκάδων τραυματιών. Το φοβερό γεγονός βύθισε τη χώρα σε πανελλήνιο πένθος που οδήγησε σε αγανάκτηση τον λαό με πρωτοφανείς διαδηλώσεις σε όλες σχεδόν τις πόλεις. Δυστυχώς αποδείχθηκε για άλλη μια φορά ακόμα ότι σε αυτή την έρμη χώρα μας δεν λαμβάνονται προληπτικά μέτρα σε τίποτα και μετά από κάθε φυσική ή ανθρώπινη καταστροφή κλαίμε το χάλι μας!..

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΑΠΕΒΙΩΣΑΝ

- Στις 25-11-2022 έφυγε από τη ζωή η Στεφανία (Φανή) σύζυγος του πρώην Δημάρχου Κόνιτσας Θωμά Καρατζήμου, ετών 92, στην Αθήνα.
- Στις 6-1-23 η Κων/νιά Σγούρου, ετών 86, στην Κόνιτσα.
- Στις 6-1-23 η Αρετή Σπέλλα, ετών 87, στη Δροσοπηγή.
- Στις 7-1-23 ο Ευάγγελος Κοτούλας, ετών 93, στην Πλαγιά.
- Στις 8-1-23 η Αναστασία Χατζνεφραιμίδου, ετών 84 στην Κόνιτσα.

- Στις 17-1-23 ο Κων/νος Μούσιος, ετών 82, στην Λαγκάδα.
- Στις 18-1-23 ο Χαρίλαος Κατσιώτας, ετών 94, στην Λαγκάδα.
- Στις 18-1-23 η Ελένη Χαλκιά, ετών 85, στην Καλλιθέα.
- Στις 24-1-23 ο Γεώργιος Αναστασί-ου, ετών 65, στην Κόνιτσα.
- Στις 27-1-23 ο Παναγιώτης Τζήμος, ετών 59, στην Κόνιτσα.
- Στις 2-2-23 η Ευφροσύνη, σύζυγος του καθηγητή Πολυτεχνείου Γεωργίου Τσώκου από τον Αμάραντο, ετών 88, στη Θεσ/νίκη.
- Στις 6-2-23 ο Δημήτριος Λάμπας, ετών 87, στην Ηλιόρραχη.
- Στις 12-2-23 ο Λάμπρος Γεώργιος, ετών 77, στην Μελισσόπετρα.
- Στις 16-2-23 η Όλγα Οικονόμου, ετών 87, από Καστανή Πωγωνίου.
- Στις 20-2-23 ο Σπυρίδων Λέτσιος, ετών 96, στη Μελισσόπετρα.
- Στις 18-2-23 η Βάϊα Τσιάτσιου, ετών 82 στην Αγ. Παρασκευή.
- Στις 22-2-23 η Παρασκευή, σύζυγος Παύλου Τουφίδη, ετών 92, στην Αθήνα.

Στη μνήμη της Διαλεχτής Φασού-λη, πολυαγαπημένης συζύγου, υπέ-ροχης μητέρας και γλυκύτατης για-γιάς, η οικογένειά της προσφέρει στο περιοδικό "ΚΟΝΙΤΣΑ" το ποσό των 50 €.

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

† Γιάννης Κώστας

Αδελφέ μου, Γιάννη, καλό ταξίδι.

Στις 6-12-2022 απεβίωσε ο αδελφός μου. Νυμφεύθηκε την Βασιλική Βλάχου, κόρη των μακαριστών Ελένης και Λάμπρου Βλάχου, ιστορικού στελέχους της Εθνικής Αντίστασης, λόγιου και δημιουργού του περιοδικού μας «ΚΟΝΙΤΣΑ».

Η συμμετοχή του μακαριστού μου Λάμπρου στην Αντίσταση είχε μεγάλο κόστος και για τον ίδιο και για την οικογένειά του, αφού έτσι το θέλησαν οι τότε υπερδυνάμεις με την τακτική του «διαίρει και βασίλευε»: «Μακάριοι οι διψώντες για δικαιοσύνη και ειρήνη...». Γιατί χωρίς δικαιοσύνη και ειρήνη δεν αλλάζει ο κόσμος. – Αφού διαχρονικά ισχύουν οι σίκοι του μεγάλου ποιητή ΕΛΥΤΗ:

«Ένα το χελιδόνι και η άνοιξη ακριβή.

Για να γυρίσει ο ΗΛΙΟΣ θέλει δουλειά πολλή.

Θέλει νεκρούς χιλιάδες θέλει και οι ζωντανοί

να δίνουν το αίμα τους».

Αδελφοί μου δεν μπορέσα να παρα-βρεθώ στην εξόδιο ακολουθία.

Ήρθε όμως ο γιός μου Παναγιώτης.

Τα αδέρφια μου Κούλα και Γιάννης εργάστηκαν σκληρά και πρόκοψαν οικο-νομικά, έκαναν καλή οικογένεια, καλά παιδιά με καλές οικογένειες και πρόκομ-μένα εγγόνια. Σας ευχαριστώ για την φι-λοξενία στο χωριό και στον Ωροπό. Καλή αντάμωση στον άλλο κόσμο που θα πας.

Για το μνημόσυνο σου και των κοιμη-

θέντων προ πολλού και των δυό οικογε-νειών στέλνω: α) 70 ευρώ για το Γηροκο-μείο της Ι. Μητρόπολής μας, β) 20 ευρώ για ενίσχυση του περιοδικού μας «ΚΟΝΙ-ΤΣΑ», γιατί και οι δυό προσφέρουν θείο έργο και γ) 30 ευρώ για τη συνδρομή μου στο Περιοδικό μας για το 2023.

Αιώνια η μνήμη σου. Και να είναι ελαφρύ το κόμμα του χωριού μας που σε σκέπασε.

Ο αδελφός σου Γρηγόρης ΚΩΣΤΑΣ

† Κατίνα Τέντα-Λατίφη

Στις 9/1/2023 έφυ-γε από τη ζωή στην Αθήνα η Κατίνα Τέν-τα-Λατίφη 95 ετών.

Γεννήθηκε στον Αλμυρό Βόλου από γονείς που κατάγονταν από τη Φούρκα Κόνιτσας. Επικοινωνήσαμε για τις χρι-στουγεννιάτικες ευχές στο τηλέφωνο, αλ-λά ο καινούριος χρόνος, μας επιφύλαξε την δυσάρεστη έκπληξη η σεβαστή μας φίλη έφυγε για την αιωνιότητα...

Η ζωή της ήταν μια ατέλειωτη περιπέ-τεια. Μαθήτρια Γυμνασίου στην Ιταλο-γερμανική κατοχή, οργανώθηκε στην ΕΠΟΝ* όπως και η πλειοψηφία των Νέ-ων εκείνης της εποχής που αγωνίζονταν.

«Με τη χρυσή της νιότης πανοπλία το θάρρος, την ορμή, τη λεβεντιά πετάμε στον αγώνα, στη θυσία, για την Ελλάδα, για τη λευτεριά»**

Η λευτεριά ήρθε μαζί με νέες περιπέ-

* ΕΠΟΝ: Ενιαία Πανελλήνια Οργάνωση Νέων. | ** Από τον ύμνο της Ε.Π.Ο.Ν.

τειες για τους αγωνιστές. Αντί να επιβραβευτούν, άρχισε το ανθρωποκυνηγικό. Οι συμμορίες του Σούρλα στη Θεσσαλία δε θα άφηναν και τη νεαρή Κατίνα ήσυχη.

Εξορία στην Ικαρία, επιστροφή, κυνηγητό και για να γλιτώσει από ξυλοδαρμούς ή θάνατο πήρε τα βουνά. Όλο το διάστημα του εμφυλίου ταλαιπωρίες και κινδύνους και με τη λήξη του πρόσφυγας στις Σοσιαλιστικές χώρες όπου σπουδάζει οικονομικά, παντρεύεται τον Οικονομολόγο Κώστα Λατίφη με τον οποίο απόκτησε μια κόρη και επέστρεψαν στην Ελλάδα το 1974.

Πλούσια και η συγγραφική της δραστηριότητα.

Βιβλία: «Τα απόπαιδα» (1999) και στα Γαλλικά (2014).

«Πέτρος Σ. Κόκκαλης» βιογραφία (2011) - «Μακρύς ο δρόμος για την Ιθάκη» (2019) κ.ά.

Την πνευματική δραστηριότητα δεν την εγκατέλειψε ως την τελευταία στιγμή, με άρθρα σε εφημερίδες, συνεντεύξεις κ.λπ.

Στην κόρη της Εύδη και τους συγγενείς της εκφράζουμε τα θερμά συλλυπητήριά μας.

Αιωνία της η Μνήμη - θα τη θυμόμαστε ως ότου ζούμε.

Σωτήρης-Χρυσάνθη
(Κόνιτσα)

† Μούσιος
Κωνσταντίνος

Ο Μούσιος Κωνσταντίνος του Χαραλάμπους και της Δημητρούλας γεννήθηκε στις

20-7ου του 1941 στη Λαγκάδα Κόνιτσας από αγροτική οικογένεια, ήταν το πρώτο κατά σειρά παιδί της οικογένειας, και απεβίωσε στις 17-1ου του 2023 στα Γιάννενα και κηδεύτηκε στο χωριό του Λαγκάδα Κόνιτσας σε ηλικία 82 ετών.

Λόγω του Εμφυλίου Πολέμου τελείωσε το Δημοτικό Σχολείο Λαγκάδας στα 15 του χρόνια. Λόγω του χωρισμού των γονιών του ανέλαβε την ευθύνη της οικογένειας μαζί με τον παππού του Γεώργιο, τη μητέρα του Δημητρούλα.

Μετά το Δημοτικό Σχολείο ασχολήθηκε με το επάγγελμα του κτηνοτρόφου, είχε μονάδα εκτροφής αιγοπροβάτων. Δούλευε σκληρά αυτός με τον παππού του στα αιγοπρόβατα και η μητέρα του με την αδελφή του στα χωράφια να για βγάλουν τα προς το ζην.

Το 1961 κατάχθηκε στο Στρατό και λόγω του ότι ήταν προστάτης οικογένειας υπηρέτησε μόνο για ένα έτος. Στις 27 Οκτωβρίου 1963 παντρεύτηκε την Κλεοπάτρα Δημητρίου Κατσιώτα και απόκτησε δύο παιδιά, τον Αθανάσιο και τον Χαράλαμπο. Μαζί με τη σύζυγό του δούλευαν σκληρά στη μονάδα αιγοπροβάτων που είχαν, για να μεγαλώσουν την οικογένειά τους. Κάποια έτη παρασκεύαζαν τυροκομικά προϊόντα, και συγκεκριμένα τυρί φέτα, το οποίο και πουλούσαν στα γύρω χωριά, Πουρνιά, Καστανέα, Πύργο, Δροσοπηγή μεταφέροντάς το με μουλάρια. Τα περισσότερα όμως χρόνια έδιναν το γάλα σε τυροκομεία και συγκεκριμένα στη Γαλακτοβιομηχανία «ΔΩΔΩΝΗ Α.Ε.». Δούλεψε σκληρά μέχρι και τα τελευταία χρόνια της ζωής του, μέχρι να βγει στη σύνταξη.

Το 2016 προσβλήθηκε από την επάρατο νόσο και υποβλήθηκε σε χειρουργική επέμβαση στο Νοσοκομείο «ΕΥΑΓ-ΓΕΛΙΣΜΟΣ» στην Αθήνα, όπου και του αφαιρέθηκε ο αριστερός πνεύμονας. Η ατυχία του ήταν ότι παρά ότι την καλή πορεία της υγείας του μετά την επέμβαση, δυστυχώς προσβλήθηκε από Covid 19 και απεβίωσε στις 17-1ου του 2023.

Πριν την εξόδιο ακολουθία οι γυναίκες της Λαγκάδας του απήγγειλαν μοιρολόγια.

Σ' όλο τον τόπο ξαστεριά,
σ' όλον τον τόπο ήλιος
μόν' στη δική μας την αυλή
καπνός κι αντάρα βγαίνει.
Μη να βουβάλια σφάζονται,
μην να θεριά παλεύουν.
Ουδέ βουβάλια σφάζονται,
ουδέ θεριά παλεύουν
μον' μαλώνει ο πατέρας μας,
παλεύει με τον Χάρο.
-Άσε με, Χάρε,
άσε με ακόμα για να ζήσω.
Χάρε, θα σου δώσω πρόβατα,
Χάρε θα σου δώσω γίδια
θα σου δώσω και το γρίβα μου
να περπατάς καβάλα.
-Δε θέλω εγώ τα πρόβατα,
δε θέλω εγώ τα γίδια
δε θέλω εγώ τον γρίβα σου
να περπατώ καβάλα.
Εγώ θέλω εσένα,
Κωνσταντή και ήρθα να σε πάρω.
Για νύκτωσε, για βράδιασε,
πάεισε και τούτη η μέρα
Πάνε τα απδόνια στις φωλιές
και τα πουλιά στις μάνες

κι εγώ το έρμηο πουλί
δεν ξέρω που να πάω.
Με τους πολλούς αντρέπομαι
και μοναχό φοβάμαι.
Κι εγώ θα πάω σ' ένα χωριό,
σ' ένα Μαρμαροχώρι
κι εκεί ήμουν ξένος
κι άγνωστος και μέσα δε με θέλουν.
Έξω μου στρώνουν για να φάω,
έξω κρασί και πίνω
έξω μου στρώνουν στρώματα,
έξω και μαξιλάρια.
Τι να της πω της μαύρης γης,
τ' αραχνιασμένο χώμα
που 'φαγε κορμιά λεβέντικα,
που 'φαγε παιδιά γραμμένα;
Θα φάει και τον πατέρα μας
τον πολυαγαπημένο.

Στην εξόδιο ακολουθία παρ' όλα τα μέτρα, επειδή κατέληξε από κορωνοϊό, συμμετείχαν πρώτα απ' όλα τα παιδιά του, τα αδέρφια του, συγγενείς, όλο το χωριό και φίλοι - συγγενείς απ' τα γύρω χωριά και πλήθος κόσμου.

Ας είναι ελαφρύ το χώμα της Λαγκάδας που τον σκεπάζει.

Τα παιδιά στη μνήμη του, αντί στεφάνου, προσφέρουν στον Ιερό Ναό Κοιμήσεως Θεοτόκου Ενορίας Λαγκάδας χρηματικό ποσό. Επίσης, τα παιδιά του τιμώντας τη μνήμη του προσφέρουν στο περιοδικό ΚΟΝΙΤΣΑ το χρηματικό ποσό των 20 ευρώ.

Τα παιδιά του
Αθανάσιος και Χαράλαμπος

Συνδρομές

Οικονόμου Ελευθ. Αθήνα.....	-50	Κονισαφέ Θεοδώρα Πειραιάς.....	-20
Παπαδημούλης Δημ. Αθήνα.....	-30	Τάτσης Διον. Κόνιτσα.....	-50
Καραγιάννης Σπύρος Αθήνα.....	-15	Κουκέσης Παντελής Κόνιτσα.....	-20
Παπαδημητρίου Αικατ. Αθήνα.....	-20	Καραφέρης Δημ. Κόνιτσα.....	-20
Μπαλτογιάννη Ευγενία Αθήνα.....	-30	Γκατζούνη Νίκη Κόνιτσα.....	-20
Πορφύρης Νικ. Αθήνα.....	-20	Ζάμπου Αμαλία Κόνιτσα.....	-20
Αδ/τα Αγ. Παρασκευής Αθήνα.....	-20	Γκίκα Χαίδω Κόνιτσα.....	-20
Βλιώρας Χρήστος Αθήνα.....	-15	Γκίκα Ροδούλα Κόνιτσα.....	-20
Μπέλτσιου Ουρανία Αθήνα.....	-30	Μήτσικα Ελπίδα Κόνιτσα.....	-15
Σωτηρίου Λήδα Αθήνα.....	-15	Μπούνα Χρυσούλα Κόνιτσα.....	-20
Παγανιά Βαρβάρα Αθήνα.....	-20	Αλεξάνδρου Γιάννης Κόνιτσα.....	-15
Μίσσιου Μαρίκα Αθήνα.....	-20	Μπέτσης Νίκος Κόνιτσα.....	-20
Θεοδώρου Λάμπρος Αθήνα.....	-40	Μπακόλας Σωτ. Κόνιτσα.....	-20
Πριμικήρης Κων/νος Αθήνα.....	-20	Καβελίδης Προδ. Κόνιτσα.....	-20
Μήτση Σεβαστή Θεσ/νίκη.....	-20	Τσούβαλη Κατερίνα Κόνιτσα.....	-40
Παππά Μαγδαληνή Θεσ/νίκη.....	-50	Κήτας Γεωργ. Κόνιτσα.....	-20
Μήτσης Κων. Θεσ/νίκη.....	-20	Κίτσιος Μιχ. Κόνιτσα.....	-50
Ιερ. Ησυχαστήριο Βασιλικά Θεσ/νίκης.....	-20	Καφετζής Δημ. Κόνιτσα.....	-30
Λύρας Δημήτριος Θεσ/νίκη.....	-20	Στεφάνου Λευκοθέα Κόνιτσα.....	-20
Μουλαΐδης Θεοφ. Θεσ/νίκη.....	-20	Κίτσιου Ελένη Κόνιτσα.....	-20
Κοκοβέ Ανθούλα Γιάννινα.....	-50	Γιαννούλη Αφρούλα Κόνιτσα.....	-20
Ζδράβου Βάσω Γιάννινα.....	-30	Βουρδούκα Γεωργία Κόνιτσα.....	-20
Κυριαζή Δέσποινα Γιάννινα.....	-20	Τούσιας Θωμάς Κόνιτσα.....	-20
Κουντούρη Γιάννινα.....	-20	Ζώτος Δημ. Κόνιτσα.....	-20
Μακόπουλος Χαρ. Γιάννινα.....	-20	Ντεντοπούλου Χριστίνα Κόνιτσα.....	-20
Κωστάκης Νικ. Γιάννινα.....	-15	Πορφύρης Ευαγγ. Κόνιτσα.....	-20
Ντάκουλα Θεοδώρα Γιάννινα.....	-20	Κορτσινόγλου Αποστ. Κόνιτσα.....	-20
Παπαζήσης Ζήσης Γιάννινα.....	-20	Εξάρχου Βασ. Δολιανά.....	-70
Γιούσιου Ουρανία Γιάννινα.....	-20	Κεφάλας Νικ. Πηγή.....	-15
Τσούνη Χαρίκλεια Γιάννινα.....	-20	Κεφάλας Χαρ. Πηγή.....	-15
Τσούβαλης Χρήστος Χανιά.....	-30	Μπλιθικιώτης Παν. Λαγκάδα.....	-20
Βουρδούκα Βασιλική Πειραιάς.....	-20	Καρράς Αποστ. Ηλιόρραχη.....	-20
Κορτσινόγλου Γαβρ. Πειραιάς.....	-20	Κοτσιαφτης Ευ. Μάξι.....	-20
Μήτσικα Ελένη Κέρκυρα.....	-15		

Τα επώνυμα άρθρα εκφράζουν πάντα τις απόψεις αυτών που τα υπογράφουν.

"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ
ΜΕΛΕΤΩΝ
ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΥ 4
454 44 ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Καρναβάλι 2023, Φωτ: Π.Σ.Τ.

ΥΠΟΔ.1031 ΚΑΥ.25.90.09.0010 ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ / RETOUR	
Άγνωστος	☐ Inconnu
Διεύθυνση ανεπαρκής	☐ Adresse insuffisante
Απαράδεκτο	☐ Refusé
Απεβίωσε	☐ Décédé
Συνωνυμία	☐ Synonymie
Δ/νση δυσανάγνωστη	☐ Adresse illisible
Αζήτητο	☐ Non réclamé
Έφυγε χωρίς να αφήσει διεύθυνση	☐ Parti sans laisser d' adresse

ΔΙΜΗΝΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
Κόνιτσα 441 00
Τηλ. 26550 22-464
22.212

ΠΑΗΡΩΜΕΝΟ
ΤΕΛΟΣ
Τοχ Γραφείο
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
Αρ. Αδείας
2573

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΚΟΝΙΤΣΑΣ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΗ

